

UNAPREĐENJE PROFESIONALNOG UPRAVLJANJA U LOKALNIM JAVNIM PREDUZEĆIMA

UNAPREĐENJE PROFESIONALNOG UPRAVLJANJA U LOKALNIM JAVNIM PREDUZEĆIMA

IZDAVAČ:

Transparentnost Srbija
Palmotićeve 31
Beograd
Republika Srbija
www.transparentnost.org.rs
© 2025 Transparentnost Srbija

Transparentnost Srbija je nestranačka, nevladina i neprofitna organizacija osnovana 2002. godine. Transparentnost Srbija je takođe članica globalne mreže nacionalnih ogranaka organizacije Transparency International i priznati zastupnik te organizacije u Republici Srbiji. Organizacija promoviše transparentnost i odgovornost organa vlasti, kao način da se spreči korupcija, odnosno zloupotreba javnih ovlašćenja u privatne svrhe.

Ambasada
Savezne Republike Nemačke
Beograd

Ova publikacija je omogućena podrškom Ambasade Savezne Republike Nemačke Beograd. Za sadržaj ove publikacije odgovorna je Transparentnost Srbija i ne odražava nužno stavove Ambasade Savezne Republike Nemačke Beograd.

SADRŽAJ

O PROJEKTU I O METODOLOGIJI	4
O projektu.....	4
Metodologija.....	6
OPŠTI PRAVNI OKVIR ZA RAD LOKALNIH JAVNIH PREDUZEĆA	8
Pravila koja uređuju rukovođenje i kontrolu u javnim preduzećima – direktor i nadzorni odbor	10
OBAVEZA IZVEŠTAVANJA I OBJAVLJIVANJA INFORMACIJA O JAVNIM PREDUZEĆIMA.....	13
Smernice za programe rada.....	14
DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA	15
KLJUČNI NALAZI	17
Izbor i imenovanje direktora i članova nadzornih odbora i njihova stručnost	17
VD stanje u lokalnim javnim preduzećima.....	20
Nivo transparentnosti	20
Specifični slučajevi	21
NALAZI PO PREDUZEĆIMA I JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE	24
INICIJATIVE ZA UNAPREĐENJE POŠTOVANJA ZAKONA O JAVNIM PREDUZEĆIMA.....	110
Podsticaj JLS i JP da primenjuju odredbe u vezi sa transparentnošću	110
Neprecizna zakonska formulacija.....	111
PREPORUKE	113
ANEKS: INDEKS TRANSPARENTNOSTI JAVNIH PREDUZEĆA – LOKALNA JP I JKP (PETRA 2025).....	117
Metodologija.....	117
NALAZI ISTRAŽIVANJA	118

O PROJEKTU I O METODOLOGIJI

O projektu

Projekat „Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima“ realizovala je Transparentnost Srbija uz podršku Ambasade Savezne Republike Nemačke u Beogradu. Širi cilj projekta je unapređenje vladavine prava, upravljanja u javnom sektoru i smanjenje rizika od korupcije. Neposredni cilj je obuzdavanje direktnog političkog uticaja na menadžment lokalnih javnih i javnih komunalnih preduzeća, povećanje profesionalizma u upravljanju i poštovanja zakona, prvenstveno sa stanovišta izbora menadžmenta i transparentnosti.

Javna preduzeća (JP) u Srbiji su identifikovana kao jedno od najproblematičnijih područja u oblasti borbe protiv korupcije. Zbog nedostatka kontrole, sistema podele upravljanja preduzećima između političkih partija ili drugih neformalnih centara moći, ukorenjene su opravdane sumnje da se javna sredstva zloupotrebljavaju preko JP.

Rukovodeća mesta u JP se dele nakon svakog izbornog ciklusa kao deo „izbornog plena“, a u rukovodeću strukturu su neretko instalirani predstavnici partija bez iskustva u oblastima rada JP.

Taj sistem, star decenijama, nije ukinut niti izmenjen ni donošenjem dva zakona o javnim preduzećima u proteklih 13 godina. Zakon o javnim preduzećima iz 2012. godine, koji je predstavljen kao propis čija primena treba da donese depolitizaciju i veću transparentnost i odgovornost, u praksi je bio značajno razočarenje, pokazalo je istraživanje Transparentnosti Srbija još iz 2014. godine. Zakon je ostavio prostora za netransparentno ponašanje, a samim tim i korupciju. Loše formulisani propisi ili rupe u zakonu nisu bili toliko problem koliko nedostatak (političke) volje za njihovo sprovođenje. Problemi su samo delimično (normativno) rešeni novim Zakonom o javnim preduzećima 2016. godine. Iako su neki od predloga TS za poboljšanje uneti u odredbe tog Zakona, mnogi problemi su ostali¹, a pojavili su se i neki novi problemi zbog nepreciznosti, odnosno pojedinih fluidno formulisanih odredbi.

Sledeća značajna izmena u propisima usledila je 2023. godine kada je usvojen Zakon o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije. Prvobitno je predlog povučen iz skupštinske procedure nakon brojnih kritika na predloženi tekst, među kojima su bile i primedbe TS². Konačni usvojeni tekst je bio bolji od prvobitnog predloga, ali ponovo sa nedostacima u oblasti sprečavanja zloupotrebe javnih resursa tokom izborne kampanje, prelaznih odredbi i sankcija.

Predviđeno je, međutim, da se taj zakon primenjuje samo na društva kapitala u vlasništvu Republike Srbije, odnosno Zakon o javnim preduzećima, sa svim svojim rupama i dugom tradicijom ignorisanja nekih odredbi na svim nivoima (republičke, pokrajinske i lokalne vlasti), i dalje važi za nekoliko stotina lokalnih preduzeća.

¹ U zakonu se nisu našla rešenja kao što su puna transparentnost imenovanja direktora i članova nadzornih odbora, centralizovano objavljivanje zbirnih podataka za sva javna preduzeća, objavljivanje narativnog izveštaja o rada i ispunjavanju planova rada JP, sistem utvrđivanja ispunjenosti uslova za članstvo u nadzornom odboru i za v.d. direktora i sl.

² <https://www.transparentnost.org.rs/sr/aktivnosti-2/saoptenja/12495>

Zakon o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije predviđa i centralizovano vlasničko upravljanje, preko informacione platforme za planiranje, praćenje sprovođenja, koordinaciju rada i izveštavanje društava kapitala (Jedinstvena informaciona platforma), koju uspostavlja i vodi Ministarstvo privrede. Jedinstvena informaciona platforma je elektronski sistem u koji društva kapitala unose sadržaj svojih dokumenata i planova i izveštavaju o ostvarenim ciljevima u skladu sa Zakonom o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije³.

Dosadašnji nalazi o stanju u lokalnim javnim preduzećima, na osnovu istraživanja koja je sprovodila TS (na manjem uzorku) pokazuju da nemali broj lokalnih JP još nemaju veb stranicu, više od decenije nakon što ih je Zakon obavezao da objave informacije na svojim internet prezentacijama. To je samo jedan od razloga za nizak nivo transparentnosti i pored toga što zakon postavlja relativno zadovoljavajuće standarde. Dalje, brojna JP nemaju legitimne direktore – ili ne ispunjavaju uslove propisane zakonom, ili su u statusu vršioca dužnosti daleko preko maksimalno dozvoljenog roka. Takođe, brojni članovi nadzornih odbora (NO) ne ispunjavaju uslove propisane zakonom (obrazovanje, veštine, iskustvo). Konačno, JP se ne koriste prvenstveno (kako je propisano) za ispunjavanje potreba građana, već za ispunjavanje političkih potreba – u predizbornoj kampanji, za zapošljavanje ljudi koji često rade za političku partiju (kao „internet botovi“ na društvenim mrežama) umesto za JP, za nameštanje javnih nabavki za preduzeća bliska lokalnim zvaničnicima itd.

Na osnovu ove procene stanja, kao cilj projekta je postavljeno suzbijanje direktnog političkog uticaja na menadžment lokalnih komunalnih preduzeća i drugih lokalnih javnih preduzeća i podizanje profesionalizma i poštovanja zakona. S obzirom na to da je medijski fokus prebačen na republička preduzeća, namera TS je bila da se podigne svest o velikom broju slučajeva kršenja zakona na lokalnom nivou, u vezi sa odredbama Zakona o javnim preduzećima ali i da ponudi pomoć lokalnim vlastima da unaprede poštovanje zakona usklađenost i da se poveća transparentnost u ovoj oblasti.

Projekat je predvideo praćenje poštovanja Zakona o javnim preduzećima na lokalnom nivou, u pogledu uslova za izbor direktora i članova nadzornih odbora lokalnih javnih preduzeća/komunalnih preduzeća – objavljivanje javnih poziva ili imenovanje vd direktora, potrebna stručna sprema, veštine, iskustvo itd. U uzorak za istraživanje uključeno je 25 gradova i opština i ukupno 61 javno preduzeće koja pokrivaju različite geografske oblasti, različite veličine gradova i opština.

Pored istraživanja stanja u vezi sa aktuelnim rukovodstvom, praćeno je i imenovanje novih rukovodstva u preduzećima uključenim u uzorak.

Svim preduzećima i lokalnim samoupravama, uključenim u uzorak, dostavljene su analize stanja u kojima je ukazano na propuste i ponuđena podrška i pomoć za unapređenje stanja.

U vezi sa tim, TS je, u okviru projekta izradila i modele akata koji treba da regulišu procedure u vezi sa izborom menadžmenta, posebno u oblastima gde postoje rupe u zakonu (kao što je utvrđivanje ispunjavanja zakonskih uslova za v.d. direktora i članove nadzornih odbora) i koji mogu da doprinesu većoj transparentnosti u radu JP. Akti su dostupni ne samo

³ Ministarstvo je, međutim, krajem 2022. godine saopštilo da je u okviru projekta "Reforma lokalnih javnih finansija II" (RELOF 2) predviđena izrada informacione platforme u koju će od 1. januara 2023. opštinske uprave, lokalna javna preduzeća i javna preduzeća čiji je osnivač Republika Srbija, dostavljati informacije putem softvera za nadzor javnih preduzeća. TS je od Ministarstva privrede tražila dodatne informacije u vezi sa ovom platformom, prvenstveno u vezi sa obuhvatom lokalnih JP, kao i u vezi sa dostupnošću sadržaja platforme javnosti. Odgovor nije dobijen.

JLS uključenim u uzorak, već i svim drugim opštinama, gradovima i gradskim opštinama, direktno ili putem Stalne konferencije gradova i opština.

U okviru projekta je utvrđeno i stanje u vezi sa usvajanjem podzakonskih akata predviđenih Zakonom iz 2016. godine, na šta je ukazano Ministarstvu privrede. Ministarstvu su takođe dostavljeni i predlozi za izmene propisa kako bi se uklonili propusti u zakonu u vezi sa izborom menadžmenta i unapredila transparentnost.

Metodologija

Transparentnost Srbija je za potrebe sprovođenja ovog istraživanja prikupljala podatke sa sajtova jedinica lokalnih samouprava i javnih preduzeća, zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja javnim preduzećima i jedinicama lokalne samouprave, iz Službenog glasnika Republike Srbije, iz baza Agencije za privredne registre, iz medija, sa interneta i iz pres klipinga, a korišćeni su i podaci drugih istraživanja u vezi sa javnim preduzećima i lokalnom samoupravom koje je TS sprovodila u prethodnim godinama.

Projekat je predvideo formiranje uzorka od 50 preduzeća iz 20 opština i gradova. TS je formirala veći, reprezentativniji uzorak, od 60 JP i JKP iz 25 gradova i opština (12 gradova i 13 opština). Naknadno je u uzorak dodato i 61. preduzeće⁴. U zavisnosti od veličine JLS i broja JP/JKP čiji je osnivač u uzorku između jednog i sedam JP/JKP po pojedinačnoj opštini, odnosno gradu.

Pri formiranju uzorka korišćeni su geografski (ravnomerno pokrivanje teritorije Srbije) i demografski (podjednaka zastupljenost opština i gradova, najvećih i manjih jedinica lokalne samouprave) kriterijumi. Takođe, birana su preduzeća koja utiču na život što većeg broja građana, odnosno čije usluge koristi što veći broj građana, ali je uvršten i kriterijum raznovrsnosti – da se pokrije što veći broj oblasti rada JP/JKP. U nekolicini JLS nije bilo mogućnosti izbora s obzirom na to da su osnivači samo jednog JP/JKP koje pokriva sve oblasti komunalnih delatnosti.

Takođe, uzeti su u obzir i drugi elementi značajni za dobijanje što kvalitetnijih rezultata. S jedne strane to se odnosi na uporedivost rezultata sa ranijim stanjem, odnosno obuhvatanje pojedinih JLS i JP/JKP koja su bila u uzorku i u prethodnim istraživanjima koje je TS sprovodila u ovoj oblasti. Takođe, na osnovu odgovora dobijenih u istraživanju LTI 2023 (Indeks transparentnosti lokalne samouprave), u delu koji se tiče izbora direktora JP, u uzorak su uvrštena preduzeća u kojima je utvrđeno da se uskoro okončava mandat direktora, te se može očekivati sprovođenje konkursa, ili za koja su same JLS u odgovorima navele da je raspisan ili se planira raspisivanje konkursa.

Uzorkom su obuhvaćene sledeće jedinice lokalne samouprave, odnosno JP/JKP:

- **Beograd** (Gradsko saobraćajno preduzeće, Beogradski vodovod i kanalizacija, Beogradske elektrane, Gradsko stambeno, JKP Zelenilo, Beograd put, Gradska čistoća),
- **Sombor** (JKP Zelenilo, JKP Čistoća, JKP Parking servis),
- **Kikinda** (JP Kikinda, JP Toplana, JP Autoprevoz),

⁴ Javno gradsko saobraćajno preduzeće Novi Sad našlo se u žiži interesovanja javnosti kada je vršilac dužnosti direktora uhapšen zbog sumnje da je umešan u šverc kokaina. Tada su se pojavili i veoma oskudni javno dostupni podaci o njegovoj stručnosti i kvalifikacijama za funkciju, koji su ukazivali na nepoštovanje zakona.

- **Novi Sad** (JKP Vodovod i kanalizacija, Javno gradsko saobraćajno preduzeće, JP Sportski i poslovni centar Vojvodina, JKP Čistoća, JKP Novosadska toplana),
- **Kragujevac** (Vodovod i kanalizacija, JKP Šumadija, JP Urbanizam),
- **Užice** (JKP Vodovod, JKP Gradska toplana, JKP Niskogradnja),
- **Niš** (Mediana, JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus, JKP Gradska toplana, JKP Parking servis),
- **Novi Pazar** (JKP Gradska toplana, JKP Gradska čistoća, JKP Parking servis),
- **Prokuplje** (JKP Gradski vodovod, JP za urbanizam i uređenje grada),
- **Leskovac** (JKP Vodovod, JKP Toplana, JKP Komunalac),
- **Vranje** (JP Vodovod, JKP Parking servis, JKP Komrad),
- **Bor** (JKP Toplana, JKP Vodovod),
- **Kanjiža** (JP Komunalac, Potiski vodovod - Tisza menti vizmuvek doo, Horgoš),
- **Bečej** (JP Toplana, JP Komunalac),
- **Kovačica** (JP Naš stan, JP PRC Relaks),
- **Veliko Gradište** (JKP Dunav),
- **Gornji Milanovac** (JKP Gornji Milanovac, JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac),
- **Kladovo** (JP Komunalac, JP Jedinstvo),
- **Negotin** (JP za komunalne delatnosti Badnjevo),
- **Raška** (JKP Raška, JKP Putevi),
- **Tutin** (JKP Ribariće, JKSP Gradac),
- **Žitorađa** (JKP Žitorađa),
- **Brus** (JKP Rasina),
- **Blace** (JKP Blace) i
- **Surdulica** (JP Vodovod).

TS je poslala dopise svim JLS obuhvaćenim uzorkom, obavestila ih o sprovođenju projekta i pozvala da odrede osobe za vezu sa TS ukoliko žele da se aktivno uključe i sarađuju. Ovom pozivu odazvale su se dve JLS – Novi Pazar i Veliko Gradište.

TS je o sprovođenju projekta informisala i Ministarstvo privrede – Sektor za kontrolu i nadzor u oblasti javnih preduzeća i pozvalo na sastanak radi informisanja o planiranim aktivnostima, ali i dobijanja aktivnosti o dosadašnjim rezultatima u ovoj oblasti (prvenstveno u vezi sa Informacionom platformom) i planovima. Ministarstvo se na ovaj dopis nije odazvalo.

Dopis je upućen i predstavnicima RELOF-3 projekta sa kojima je TS sarađivao u prethodnom periodu, a koje je sa Ministarstvom privrede sprovodilo aktivnosti za poboljšanje transparentnosti, nadzora i kontrole javnih preduzeća. Sa projektom je uspostavljen kontakt i kvalitetna saradnja. Prvi rezultat saradnje je bila zajednička inicijativa koju je TS uputila Ministarstvu privrede – da se pokrene akcija čiji bi prvi korak bio upozorenje javnim preduzećima u vezi sa poštovanjem pravila o transparentnosti, propisanih Zakonom o javnim preduzećima i najava postupaka za sankcionisanje za njihovo kršenje, nuđenje pomoći TS i RELOF projekta za ispunjenje obaveza, a čiji bi rezultat trebalo da bude značajno povećanje transparentnosti. Ministarstvo nije odgovorilo na dopis.

Kao naredni korak, TS je formirala tabelu/upitnik za prikupljanje podataka. Tabela je obuhvatila stanje/nalaze na osnovu prethodnog istraživanja LTI 2023 o podacima o JP/JKP dostupnim na sajtovima JLS, kao i podatke dostupne na sajtovima JP/JKP, dobijene zahtevima za pristup informacijama, ili podatke pronađene u službenom glasilima ili u bazi Agencije za privredne registre.

Nakon što su pretraženi internet sajtovi JLS i JP/JKP iz uzorka, poslali su dopisi kojim su traženi nedostajući podaci, odnosno informacije da li informacije/dokumenti uopšte postoje⁵.

Zahtevom su od Ministarstva privrede zatražene informacije u vezi sa usvajanjem podzakonskih akata predviđenih Zakonom iz 2016. godine, koji nisu nađeni u bazama propisa i informaciju o funkcionisanju i javnoj dostupnosti podataka iz Jedinствене informacione platforme. Ministarstvo nije odgovorilo na zahtev. Stoga je TS puna dva meseca od isteka roka za odgovor, pre podnošenja žalbe Povereniku, uputila dopis osobi zaduženoj za postupanje po zahtevima za slobodan pristup informacijama, sa molbom da nas izvesti da li je zahtev uopšte primljen. TS je dobila odgovor da je zahtev primljen, da je pripremljen odgovor u skladu sa izjašnjenjem nadležnog sektora i da je blagovremeno (osam dana po prijemu) predat na potpis. Odgovor se nije vratio sa potpisa ni nakon dva meseca, te nije bilo mogućnosti da nam se prosledi.

TS je potom uputila dopise svim JLS u čijim JP/JKP su ustanovljene nepravilnosti (neispunjavanja kriterijum za direktore i v.d. direktora, obaveza u vezi sa transparentnošću itd), kako bi primenile svoja ovlašćenja i podstakle ispunjavanje obaveza i eventualno sankcionisanje odgovornih za kršenje zakona.

U narednoj fazi TS je sprovela monitoring i analizu u vezi sa načinom izbora direktora odnosno postavljanja vršilaca dužnosti direktora i članova nadzornih odbora JP/JKP u odabranom uzorku.

Konačno, TS je uputila JP/JKP i JLS prilagođene individualne preporuke, zasnovane na nalazima projekta, sa predstavljenim uočenim propustima i ponudom da TS pruži podršku za sistesko unapređenje stanja, kroz dostavljanje modela akta koji bi propisao procedure, obaveze i odgovornost.

TS je u okviru projekta izradila pomenute akte koji regulišu postavljenja/izbor menadžmenta, transparentnost i nadzor nad JP/JKP. Modeli su dostavljeni svim potencijalnim zainteresovanim stranama (Ministarstvo privrede, Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu, Agencija za sprečavanje korupcije, Stalna konferencija gradova i opština).

OPŠTI PRAVNI OKVIR ZA RAD LOKALNIH JAVNIH PREDUZEĆA

Aktuelni Zakon o javnim preduzećima⁶ zamenio je prethodni iz 2012⁷. Ovim zakonom je uređen pravni položaj JP, ali i drugih oblika organizovanja koji obavljaju delatnost od opšteg interesa, a naročito osnivanje, poslovanje, upravljanje i imovina (čl. 1).

⁵ Tražena je, na primer, informacija da li je JP/JKP zaključivalo ugovore za pravne poslove ili za reklamiranje, ali ne i sami ugovori, jer je ocenjivano da li su takvi ugovori, ako postoje, javno dostupni. Traženo je, takođe, da li postoje određeni pravilnici (o troškovima reprezentacije, korišćenju službenih automobila) koji nisu nađeni na sajtu, ali ne i dostavljanje pravilnika.

⁶ Zakon o javnim preduzećima ("Službeniglasnik RS", br. 15/2016 i 88/2019)

⁷ Zakon o javnim preduzećima ("Službeniglasnik RS", br. 119/12, 116/13 – autentično tumačenje i 44/14 - dr. zakon).

Javna preduzeća mogu da osnuju Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave. Pored njih, delatnost od opšteg interesa može da obavlja i društvo s ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo (društvo kapitala) čiji je jedini vlasnik javno preduzeće, društvo kapitala čiji je jedini vlasnik Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, kao i zavisno društvo čiji je jedini vlasnik to društvo kapitala i svako drugo društvo kapitala ili preduzetnik, kome je nadležni organ poverio obavljanje te delatnosti (čl. 3).

Cilj osnivanja javnog preduzeća je da obezbedi trajnost obavljanja delatnosti od opšteg interesa i redovno zadovoljavanje potreba korisnika, razvoj i unapređenje obavljanja delatnosti i obezbeđenje tehničko-tehnološkog i ekonomskog jedinstva sistema i usklađenosti njegovog razvoja. Pored toga, ona mogu biti osnovana i radi sticanja dobiti ili „ostvarivanja drugog zakonom utvrđenog interesa“ (čl. 4).

Preduzeća osniva Vlada Srbije, skupština APV ili skupština lokalne samouprave (čl. 5). Ova preduzeća se upisuju u registru privrednih društava (član 8). Javno preduzeće može, uz prethodnu saglasnost osnivača, da i samo osnuje drugo društvo kapitala, bilo da će se to preduzeće baviti delatnošću od opšteg interesa ili isključivo komercijalnim delatnostima, (čl. 11). Pod istim uslovom, JP može da ulaže i kapital (čl. 12).

Dužnost obezbeđivanja delatnosti od opšteg interesa leži na osnivaču preduzeća (čl. 14). Za delatnost u kojoj već postoji neko javno preduzeće, opština ne može da osnuje novo preduzeće, izuzev u slučaju javno-privatnog partnerstva ili koncesije (čl. 14). Ovo je novina u odnosu na ranije propise.

Rukovođenje javnim preduzećima je drugačije organizovano nego u ostalim privrednim subjektima. Organi ovih preduzeća su nadzorni odbor i direktor. Broj članova nadzornih odbora je ograničen na tri u JP čiji je osnivač JLS. Njih imenuje skupština grada ili opštine, na četiri godine. Jedan član se bira među zaposlenima (čl. 15-17). Direktore preduzeća isti ovaj organ imenuje na četiri godine, ali nakon sprovedenog javnog konkursa (čl. 24).

Pojedine odredbe Zakona o komunalnim delatnostima (“Sl. glasnik RS”, br. 88/2011, 104/2016, 95/2018 i 94/2024) odnose se na lokalna javna preduzeća. Taj zakon, naime, propisuje da javno preduzeće ili privredno društvo koje je jedinica lokalne samouprave osnovala za obavljanje jedne ili više komunalnih delatnosti može obavljati tu delatnost.

Ministarstvo nadležno za komunalne delatnosti⁸ prati kvalitet i obuhvat pružanja komunalnih usluga, efikasnost vršilaca komunalne delatnosti, kretanje cena, broj zaposlenih i nivo ulaganja u održavanje i izgradnju komunalne infrastrukture i o svojim nalazima najmanje jednom godišnje obaveštava Vladu i javnost. Nadzor nad radom vršilaca komunalne delatnosti vrši jedinica lokalne samouprave.

Zakon o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije izdvojio je, u najvećoj meri, javna preduzeća čiji je osnivač Republika, iz primene Zakona o javnim preduzećima. Taj propis predviđa centralizovano vlasničko upravljanje, preko informacione platforme za planiranje, praćenje sprovođenja, koordinaciju rada i izveštavanje društava kapitala (Jedinstvena informaciona platforma), koju uspostavlja i vodi Ministarstvo privrede.

⁸ Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, prema važećem Zakonu o ministarstvima (“Sl. glasnik RS”, br. 128/2020, 116/2022 i 92/2023 - dr. zakon)

Jedinstvena informaciona platforma je elektronski sistem u koji društva kapitala unose sadržaj svojih dokumenata i planova i izveštavaju o ostvarenim ciljevima u skladu sa Zakonom o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije. Ministarstvo privrede je, međutim, krajem 2022. godine saopštilo da je u okviru projekta "Reforma lokalnih javnih finansija II" (RELOF 2) predviđena izrada informacione platforme u koju će od 1. januara 2023. opštinske uprave, lokalna javna preduzeća i javna preduzeća čiji je osnivač Republika Srbija, dostavljati informacije putem softvera za nadzor javnih preduzeća. Na taj način, posredno, i lokalna javna preduzeća su, u manjoj meri, obuhvaćena primenom Zakona o upravljanju privrednim društvima u svojini Republike Srbije.

TS nije uspela da dobije podatke od Ministarstva privrede o funkcionisanju ove platforme. Prema informacijama dobijenim u kontaktima sa RELOF programom, **informaciona platforma radi ali ništa od onoga što se na njoj objavljuje nije javno vidljivo**. Platforma je izrađena kao alat koja omogućava raznovrsne analize, poređenja na više nivoa.

Naime, podatke u nju unose sva JP (lokal/pokrajina/republika). Ona takođe koriste platformu, odnosno njen softver, za izradu svojih planova, programa poslovanja, tromesečnih, godišnjih izveštaja. Osnivač preduzeća, odnosno JLS, na platformi ima uvid u podatke za sva „svoja“ JP (čiji je osnivač) i platforma ih „obaveštava“ (odgovarjućom signalizacijom, markiranjem žutim ili crvenim) kada se, na primer, bliži istek mandata direktora ili članova NO, kada je mandat istekao, ako nedostaje nešto od podataka i dokumenata. JLS preko softvera može da pravi konsolidovani izveštaj, koji šalje u ministarstvo, ali i analize i poređenja - horizontalna, vremenska i sl

Ministarstvo privrede je za lokalne i pokrajinske treći nivo, a za republičke drugi - oni vide sva preduzeća i mogu da rade raznovrsne analize, uključujući i godišnje izveštaje o stanju. Za sada se to, međutim, zbog nedovoljnih kapaciteta u ministarstvu i brojnih drugih obaveza (podzakonska akta za Zakon o upravljanju privrednim društvima, izmene Zakona o javnim preduzećima, koji i dalje važi za lokalna preduzeća i priprema za procese sertifikacije za direktore i NO).

Pravila koja uređuju rukovođenje i kontrolu u javnim preduzećima – direktor i nadzorni odbor

Direktori

Imenovanje direktora javnih preduzeća je decenijama stvar političke odluke. Profesionalni kriterijumi su u drugom planu, naročito u situacijama kada se javna preduzeća dele kao deo partijskog plena u okviru koalicionih sporazuma među akterima na vlasti. Dugo očekivana profesionalizacija je najavljena političkim proglasima, kroz izjave i najave funkcionera, a trebalo je da se operacionalizuje primenom novousvojenog Zakona o javnim preduzećima, 2012. godine. Međutim, ni postavljanje zakonske obaveze sprovođenja konkursa, ni politička obećanja, ni smanjenje potrebe da se kroz mesta u javnim preduzećima zadovoljavaju apetiti koalicionih partnera nisu doveli do toga da se ovaj problem reši. Naprotiv, umesto ranije postavljenih partijskih kadrova na četvorogodišnji mandat, Srbija već godinama ima javna preduzeća kojima rukovode vršioци dužnosti postavljeni na period od 12 meseci (po Zakonu iz 2012. godine na šest meseci), koji mogu biti zamenjeni u bilo kom trenutku i bez ikakvog obrazloženja.

Aktuelni Zakon, usvojen 2016. godine, u članu 25. postavio je sledeće uslove za lice koje konkuriše za direktora JP:

- 1) da je punoletno i poslovno sposobno;
- 2) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;
- 3) da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz tačke 2) ovog člana;
- 4) da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;
- 5) da poznaje oblast korporativnog upravljanja;
- 6) da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova;
- 7) da nije član organa političke stranke, odnosno da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije u organu političke stranke;
- 8) da nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest meseci;
- 9) da mu nisu izrečene mere bezbednosti - obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi, obavezno lečenje narkomana i alkoholičara, zabrana vršenja poziva, delatnosti i dužnosti.

Statutom ili osnivačkim aktom mogu biti određeni i drugi uslovi koje lice mora da ispuni da bi bilo imenovano za direktora javnog preduzeća.

Aktuelni Zakon je doneo niz poboljšanja u odnosu na prethodni po pitanju izbora direktora, ali su u njemu ostali i ozbiljni nedostaci, naročito u prelaznim odredbama, na šta je TS ukazivala⁹ u postupku usvajanja Zakona.

Iako su uslovi za izbor direktora solidno postavljeni, dosadašnja istraživanja TS pokazala su da se oni ne poštuju.¹⁰ Kršenja uslova za izbor su naročito česta prilikom postavljanja vršilaca dužnosti direktora, koji bi, po slovu zakona, morali da ispunjavaju iste uslove kao i direktori koji se biraju na konkursu, ali zakon ne propisuje ko, u slučaju postavljenja v.d. direktora, utvrđuje ispunjavanje uslova.

Pored toga, još veću povredu načela zakonitosti čini to što do danas nisu na valjan način zvanično okončani konkursi za direktore republičkih javnih preduzeća koji su raspisani 2013. godine, da su u međuvremenu raspisani novi konkursi za ista mesta početkom 2017. godine, i da ni oni nisu dovedeni do kraja, kao ni jedan konkurs raspisan 2021. godine. Takvi primeri sa republičkog nivoa svakako ne mogu delovati sitmulatorno ni na donosiocima odluka na lokalnom nivou da se strogo pridržavaju odredbi zakona.

Kada je reč o kriterijumima za izbor direktora, Transparentnost Srbija se neposredno po isteku zakonskog roka za donošenje podzakonskog akta [obratila Ministarstvu privrede](#)¹¹ i Generalnom sekretarijatu Vlade, ukazavši na zakonsku obavezu i podsetila na primedbe i sugestije koje je naša organizacija iznela prilikom usvajanja kriterijuma nakon usvajanja

9 <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom/8182-komentar-i-primedbe-ts-na-nacrt-zakona-o-javnim-preduzecima>

10 http://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Politicki_uticaj_na_javna_preduzeca_i_medije.pdf
https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Razrešenje_vd_stanja_u_javnim_preduzeima_-_izvetaj.pdf

11 http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/dopis_Ministarstvo_privrede_kabinet_uredba.docx

Zakona o JP iz 2012. godine. Vlada (u tehničkom mandatu) je Uredbu¹² usvojila krajem jula 2016. Uredba, međutim, nije donela gotovo ništa novo u odnosu na prethodnu. Jedina nesumnjiva korist jeste to što se ova pravila od 2016. primenjuju takođe na pokrajinski i lokalni nivo, gde je, prema ranijim nalazima TS, vladala velika šarolikost a neretko i potpuni voluntarizam pri određivanju kriterijuma za izbor.

Nadzorni odbori u lokalnim javnim preduzećima

Aktuelni Zakon o javnim preduzećima propisao je¹³ da član NO mora da ima visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama i da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva ovo visoko obrazovanje. U odnosu na prethodni Zakon precizirani su uslovi u vezi sa obrazovanjem i dodat uslov iskustva u poslovima za koje se zahteva to obrazovanje. Takođe, mora da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća (umesto odredbe da je „stručnjak u jednoj ili više oblasti iz koje je delatnost JP“) i da poznaje oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija (izbačena oblast prava kao jedna od mogućnosti).

Međutim, kao i prethodna formulacija, i ova je ostavila prostor za slobodnu interpretaciju - šta tačno znači „najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“. Postavlja se, naime, pitanje da li je reč o pretežnoj ili i o drugim delatnostima pobrojanim u osnivačkom aktu, ili u obzir dolazi još širi krug - „druge delatnosti koje služe obavljanju pretežne delatnosti“.

U praksi se često dešava da su članovi nadzornog odbora javnog preduzeća pravnici koji nemaju bilo kakva iskustva u vezi sa komunalnim delatnostima kojim se JP bavi. U svakom JP se, međutim, kao „druge delatnosti koje služe obavljanju pretežne delatnosti“, obavljaju pravni poslovi.

Transparentnost Srbija je ranije pokušavala da razreši ovu dilemu. U dopisu Ministarstvu privrede, upućenom u novembru 2016. godine, TS je ukazala na taj problem, odnosno problem kako utvrditi šta je odgovarajuća stručnost.

U dopisu smo ukazali da bi bilo dobro da se ove odredbe preciziraju, ili da se propiše obaveza da se, kao i u slučaju izbora direktora, propiše podzakonski akt, odnosno merila za utvrđivanje stručnosti članova NO. Ministarstvo na ovaj dopis nije odgovorilo, a oblast je ostala neuređena. TS je u okviru ovog istraživanja ponovo pokrenula inicijativu da se ova odredba Zakona izmeni, odnosno da se precizira, ali ni ovog puta nije bilo odgovora iz Ministarstva privrede.

¹² http://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/270180/uredba_direktori_javnih_preduzeca233_lat.zip

¹³ Kao i u prethodnom Zakonu iz 2012. godine, postoje i „opšti“ uslovi - da je punoletno i poslovno sposobno lice, da nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest meseci i da mu nisu izrečene određene mere bezbednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuju krivična dela.

OBAVEZA IZVEŠTAVANJA I OBJAVLJIVANJA INFORMACIJA O JAVNIM PREDUZEĆIMA

Zakon o javnim preduzećima propisuje da je javno preduzeće dužno da na svojoj internet stranici objavi: **radne biografije** članova nadzornog odbora, direktora i izvršnih direktora; **organizacionu strukturu**; godišnji, odnosno trogodišnji **program poslovanja**, kao i sve njegove izmene i dopune, odnosno izvod iz tog programa ako javno preduzeće ima konkurenciju na tržištu; tromesečne **izveštaje o realizaciji** godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja; **godišnji finansijski izveštaj sa mišljenjem ovlašćenog revizora** i druge informacije od značaja za javnost (član 71). Vlada može utvrditi i druge elemente poslovanja javnog preduzeća koji će se objavljivati, a koji su od naročitog značaja za javnost. Za neispunjavanje ove obaveze predviđena je **novčana kazna od 50.000 do 150.000 dinara** za odgovorno lice u javnom preduzeću.

Objavljivanje biografija i organizacione strukture preduzeća je novina (u odnosu na Zakon iz 2012. godine) uvedena Zakonom iz 2016. godine. S druge strane, ublažene su obaveze vezi sa objavljivanjem godišnjeg programa poslovanja (GPP), na taj način što je **ostavljenja mogućnost** da JP koja imaju konkurenciju na tržištu objavljuju „izvod iz GPP”. Budući da nije precizirano šta mora da obuhvati izvod, TS je u prethodnom istraživanju utvrdila da u mnogim situacijama nisu dostupni pojedini značajni podaci, poput onih koji se odnose na sponzorstva i donacije. Reč je, međutim, o JP koja funkcionišu na republičkom nivou, jer je retkost da lokalno JP ili JKP ima konkurenciju na (lokalnom) tržištu.

Iako je Zakon ostavio i mogućnost da se ide u drugom pravcu – da se transparentnost poveća, time što će Vlada utvrditi druge elemente poslovanja koji će se obavezno objavljivati, to se do sada nije desilo. Međutim, i pored toga što nije donet poseban akt o javnosti rada javnih preduzeća, na obezbeđivanje transparentnosti javnih preduzeća veliki uticaj ima drugi Vladin akt, kojim se utvrđuje sadržina godišnjeg programa poslovanja.¹⁴ Elementi godišnjeg i trogodišnjeg programa poslovanja su razrađeni u Smernicama u okviru uredbe¹⁵.

Transparentnost Srbija je tokom izrade Zakona ukazivala da bi obaveze u vezi sa transparentnošću mogle dodatno da se prošire. To se, u prvom redu, odnosilo na dokumente u vezi sa postupkom izbora direktora (zapisnici sa sednica komisija za izbor direktora, programi koje su podneli kandidati i sl.). Ovi predlozi nisu uvaženi od strane resornog ministarstva, niti tokom skupštinske procedure.

TS takođe smatra da bi bilo dobro propisati obavezu objavljivanja pojedinih pravilnika koje JP usvajaju, kao i pojedinih ugovora koje zaključuju. Utvrđivanje koliko se taj standard, sada kada nije obaveza, ispunjava, deo je ovog istraživanja.

¹⁴ Uredba o utvrđivanju elemenata godišnjeg programa poslovanja za 2024. godinu odnosno trogodišnjeg programa poslovanja za period 2024-2026. godine javnih preduzeća i drugih oblika organizovanja koji obavljaju delatnost od opšteg interesa (“Sl. glasnik RS”, br. 89/2023 i 104/2023)

¹⁵ <https://privreda.gov.rs/dokumenta/propisi/uredbe/uredba-o-utvrđivanju-elemenata-godisnjeg-programa-poslovanja-za-2024-godinu>

Smernice za programe rada

Javna preduzeća moraju pri izradi ovih akata da pođu od ciljeva i smernica ekonomske i fiskalne politike Vlade, i da se pridržavaju strateških akata i propisa, da „izvrše sveobuhvatnu analizu poslovanja” za prethodnu godinu, kako bi planirali na realnim osnovama. Program poslovanja se dostavlja osnivaču.

Iako po svom nazivu uredba i smernice upućuju javna preduzeća samo na to koje informacije bi trebalo da se nađu u njihovim programima rada, ovi podzakonski akti u stvari postavljaju i ograničenja za planiranje u pojedinim segmentima (zapošljavanje, pojedine vrste troškova). Ipak, samo od volje Vlade i drugih osnivača javnih preduzeća zavisi hoće li eventualna odstupanja od smernica imati za posledicu neodobravanje programa rada.

U programu se prvo predstavljaju opšti podaci (forma i delatnost preduzeća, dugoročne strategije, organizaciona šema, imena rukovodilaca i datumi imenovanja direktora i članova NO i skupštine).

U analizi poslovanja za tekuću godinu, javna preduzeća prikazuju procenjeni fizički obim aktivnosti, bilans stanja, bilans uspeha i izveštaj o tokovima gotovine, analizu ostvarenih indikatora poslovanja, razloge odstupanja u odnosu na planirane indikatore, sprovedene aktivnosti za unapređenje procesa poslovanja, sprovedene aktivnosti u oblasti korporativnog upravljanja.

Kada je reč o planovima, treba pokazati ciljeve (koji treba da budu merljivi, vremenski uokvireni, realni, određeni i dostižni), ključne aktivnosti potrebne za dostizanje ciljeva, analizu tržišta, rizike u poslovanju, plan/mapu upravljanja rizicima, planirane indikatore na osnovu kojih će se utvrditi napredak u poslovanju javnog preduzeća kao i aktivnosti koje javno preduzeće planira da sprovede u cilju unapređenja korporativnog upravljanja.

Javna preduzeća moraju da prikažu sredstva koja su planirala da potroše za službena putovanja, naknade po ugovoru o delu, po autorskim honorarima, po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima i naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora, kao i sredstva predviđena za stručna usavršavanja i slične namene. Iznos za te pozicije ne sme da bude veći od onog iz iz tekuće godine, „uz prethodno sagledavanje mogućnosti za racionalizaciju“.

Preduzeća treba da prikažu i planirani način raspodele dobiti, odnosno planirani način pokrića gubitka, gde je potrebno da se pridržavaju zakona i odluka o budžetu i da prikažu na koji način je utrošena dobit u prethodnih pet godina.

Preduzeća su takođe u obavezi da prikažu broj zaposlenih po sektorima/organizacionim jedinicama, njihovu kvalifikacionu, starosnu i polnu strukturu, strukturu radnog iskustva zaposlenih, kao i kvalifikacionu i polnu strukturu rukovodilaca, dinamiku zapošljavanja (koja mora da bude u skladu sa zakonskim ograničenjima), sredstva za zarade, iznos koji će se uplatiti u budžet, raspon isplaćenih i planiranih zarada, naknade za rukovodioce, naknade članovima komisije za reviziju, kreditnu zaduženost, i detaljno obrazložene planirane nabavke dobara, radova i usluga.

Posebno, u okviru nabavki, javna preduzeća moraju „racionalno planirati nabavku službenih vozila, uz navođenje vrste, osnovnih karakteristika vozila, procenjene vrednosti nabavke, kao i obrazložiti zbog čega je nabavka neophodna“. Iako nabavke automobila sigurno

ne predstavljaju najveću rashodnu stavku javnih preduzeća, pa možda ni vrstu nabavki kod koje najčešće dolazi do zloupotreba, nema sumnje da su donosioci odluka u Vladi prepoznali upravo ovu tačku kao najranjiviju u očima javnosti, jer se tu zloupotrebe najlakše može uočiti. I obrnuto, promocija akta kojim Vlada ograničava ovaj vid potrošnje javnih preduzeća, nesumnjivo donosi poene kod birača.

Bitan segment plana čini i „korišćenje sredstava za posebne namene“, gde je potrebno navesti i detaljno obrazložiti planirana sredstva za sponzorstva, donacije, humanitarne aktivnosti, sportske aktivnosti, reprezentaciju, reklamu i propagandu i ostala sredstva“. I ovi troškovi se smeju planirati najviše do nivoa planiranih sredstava za prethodnu godinu, „uz prethodno sagledavanje mogućnosti za dodatnu racionalizaciju“. Javna preduzeća koja koriste sredstva iz budžeta za finansiranje tekućeg poslovanja (zarade, materijalni troškovi i sl.), kao i javna preduzeća koja su poslovala sa gubitkom prema poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju, „ne mogu planirati sredstva za sponzorstvo i donacije“.

Pored ovih smernica, koje su obavezne za sva javna preduzeća, autonomna pokrajina i lokalna samouprava mogu predložiti svojim javnim preduzećima i druge smernice koje su od značaja za njihovo poslovanje.

DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Prelaznim odredbama Zakona o javnim preduzećima iz 2016. godine propisani su rokovi od 60 dana do šest meseci za usvajanje šest podzakonskih akata i za propisivanje obrazaca. Sa stanovišta ovog istraživanja, bitni su sledeći podzakonski akti:

- Program za **dodatno stručno usavršavanje** predsednika i članova nadzornih odbora u oblasti korporativnog upravljanja. (član 18. stav 3. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4. septembra 2016.)

U ovom istraživanju **nije bilo moguće pronaći potvrdu da je akt usvojen**.

Kao i u istraživanju koje je TS sprovedla 2021. godine, Ministarstvo privrede nije odgovorilo na dopis u vezi sa ovim aktom, odnosno na podsećanje da je prošla gotovo decenija od isteka roka za njegovo usvajanje. Odgovora nije bilo ni dve godine ranije, kada je sprovedeno istraživanje PETRA 2019. Jedini odgovor dobijen je 2017. godine, 10 meseci po isteku roka za usvajanje. Tada je Ministarstvo privrede obavestilo TS da je „uvođenje korporativnog upravljanja u javna preduzeća veoma složen proces“ te da je u toku „izrada Nacrta studije korporativnog upravljanja, koja će biti rezultat sprovođenja merenja nivoa korporativnog upravljanja u 25 javnih preduzeća i društva kapitala koja obavljaju delatnost od opšteg interesa, a koje Ministarstvo privrede sprovodi u saradnji sa Međunarodnom finansijskom korporacijom u okviru projekta uvođenja korporativnog upravljanja u javna preduzeća“. Ta studija trebalo je da bude osnov za izradu smernica za dalje unapređenje i jačanje korporativnog upravljanja u javnim preduzećima. TS je i u okviru ovog istraživanja uputila zahtev Ministarstvu privrede da dostavi navedeni akt, odnosno informaciju da li je usvojen, a Ministarstvo, kako je već napomenuto, **nije odgovorilo na zahtev**.

- podzakonski akt kojim se određuju **uslovi i kriterijumi za utvrđivanje i visinu stimulacije** za direktora i izvršnog direktora JP (član 29. stav 2. Zakona, rok šest meseci od stupanja Zakona na snagu - do 4. septembra 2016.)

Kao i u slučaju Programa za dodatno stručno usavršavanje, **nije bilo moguće pronaći potvrdu da je akt usvojen.**

Stimulacija za uspešno rukovođenje trebalo bi da bude podsticaj za profesionalce da se prijave na konkurse, dok je obuka članova nadzornog odbora u oblasti korporativnog upravljanja značajna sa stanovišta nadzora i kontrole rada JP, odnosno njegovog menadžmenta. Akti koji treba da uredi ove oblasti nisu doneti ni osam godina nakon usvajanja Zakona, što svedoči o njegovoj primeni i **odsustvu volje da se upravljanje JP profesionalizuje**. Nakon protoka osam godina ne može se govoriti o vremenskim okvirima ili „složenosti procesa“.

Uostalom, Ministarstvo privrede je bilo zaduženo za izradu Zakona o javnim preduzećima 2016. godine, samo je propisalo rokove za izradu podzakonskih akata, te je nejasno kako u trenutku izrade Zakona nije moglo da se zaključi da je uvođenje korporativnog upravljanja složen posao koji se ne može završiti za 90 dana, šest meseci ili osam godina. Sa usvajanjem Zakona o upravljanju privrednim društvima u vlasništvu Republike Srbije možda je stvoren osnov za korporativizaciju upravljanja u preduzećima na tom nivou, ali je ova oblast ostala neregulisana za više stotina lokalnih JP.

Što se stimulacija za menadžment u situaciji kada javno preduzeće posluje pozitivno tiče, tu je situacija još gora jer se praktično **kasni 12 godina**. Naime, taj akt nije usvojen ni tokom primene prethodnog Zakona o JP (iz 2012. godine), iako je i tada bilo predviđeno njegovo donošenje.

- podzakonski akt kojim će se odrediti **naknada odnosno kriterijumi i merila za utvrđivanje** naknade predsedniku i članovima nadzornog odbora za rad u nadzornom odboru. (člana 23. stav 2, Zakona, rok 90 dana od stupanja Zakona na snagu - do 4. juna 2016.)

Ovaj podzakonski akt je usvojen sa šest meseci zakašnjenja, 15. decembra 2016. godine. Tom odlukom Vlade propisano je da neto naknada članova nadzornih odbora JP ne može biti veća od prosečne neto zarade u septembru godine koja prethodi godini za koju se utvrđuje visina naknade. Naknada predsednika može se uvećati za 20%. U okviru ovog ograničenja, naknada se određuje na osnovu ispunjenosti zadataka i poslova NO i finansijskog stanja javnog preduzeća.

- podzakonski akt kojim će se propisati **merila za utvrđivanje rezultata kandidata** u postupku izbora direktora JP (člana 40. stav 4, Zakona, rok 90 dana od stupanja Zakona na snagu - do 4. juna 2016.).

Ovaj podzakonski akt Vlada Srbije je donela 27. jula 2016. godine.

KLJUČNI NALAZI

Analiza, odnosno izveštaj, je rezultat istraživanja u okviru projekta „Unapređenje profesionalnog upravljanja u lokalnim javnim preduzećima“. U okviru istraživanja utvrđen je Indeks transparentnosti javnih preduzeća (**PETRA 2025** - Public Enterprises Transparency Index 2025), analizirano je stanje ispunjavanje zakonskih obaveza u vezi sa stručnošću menadžmenta javnih preduzeća, izborom odnosno imenovanjem direktora, objavljivanjem podataka i dokumenata koji su propisani zakonom. TS je utvrdila propsute u praksi, ali i u zakonskom kviru. Ministarstvu privrede poslate su inicijative za otklanjanje uočenih propusta (predlozi za izmene i preciziranje pojedinih odredbi zakona i pokretanje procedura koje bi trebalo da rezultiraju boljim ispunjavanjem zakonskih obaveza), osnivačima lokalnih JP ukazano je na propuste i ponuđeni modeli akata koji bi trebalo da unaprede procedure imenovanja i povećaju transparentnost, a samim lokalnim javnim preduzećima je ukazano na propuste koje sami mogu da isprave.

Izbor i imenovanje direktora i članova nadzornih odbora i njihova stručnost

Transparentnost Srbija je pratila postupke izbora odnosno imenovanja direktora i članova nadzornih odbora. S obzirom na to da se TS u prethodnim ciklusima sličnih istraživanja već bavila stručnošću članova NO i direktora republičkih preduzeća, sada su u fokusu bila lokalna JP. Od 61 lokalnog JP i 25 gradova i opština, njihovih osnivača (skupština gradova i opština), traženo je da dostave podatke na osnovu kojih je utvrđeno da direktori i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove u vezi sa stručnošću i iskustvom. Analizirani su i podaci na sajtovima JP, odnosno dostupne radne biografije direktora i članova nadzornih odbora. Analizirani su i dobijeni podaci o izboru direktora na javnim konkursima i zapisnici (u slučajevima kada su bili dostupni, odnosno dobijeni na zahtev) komisija za sprovođenje konkursa za izbor direktora JP.

TS je u zahtevima od preduzeća i njihovim osnivača tražila dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da tada kandidat, a sada direktor, odnosno vršilac dužnosti direktora, ukoliko direktor nije izabran, i tada kandidati, a sada članovi nadzornog odbora, ispunjavaju sledeće uslove propisane zakonom:

“Za direktora:

- da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz prethodne tačke
- da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;
- da poznaje oblast korporativnog upravljanja;
- da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova;
- da nije član organa političke stranke, odnosno da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije u organu političke stranke;

Za članove nadzornog odbora:

- da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama;
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje iz prethodne tačke
- da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća;
- da poznaje oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija;”.

Takođe, traženo je da dostave **informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioce dužnosti direktora, ispunjavaju uslove**, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

Istovremeno, utvrđeno je stanje na sajtovima JP i JKP – da li postoje biografije direktora i članova nadzornog odbora i da li su podaci takvi da se može zaključiti da li se te osobe ispunjavaju uslove iz zakona (postoji li podatak o datumu, odnosno godini sticanja odgovarajućeg stepena obrazovanja, podaci o godinama provedenim na određenim poslovima/funkcijama sa opisom posla, a na osnovu kojih se može zaključiti da imaju najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Ukupno JP i JKP	Nema podataka o direktoru i /ili članovima NO	(Od toga - uopšte nema sajt)	Postoje podaci o direktoru i /ili članovima NO ali ne i biografije	Postoje biografije ali nepotpune ili ne sve biografije	Postoje biografije za sve – direktora i članove NO
61	11	(4)	7	19	24

Od 61 preduzeća iz uzorka, četiri ih uopšte nema internet sajtove, iako je još od 2012. godine zakonom propisana obaveza da JP objavljuju određene podatke na “svojoj internet stranici” (Zakon o javnim preduzećima S.g. 119/2012, član 62. i ZoJP S.g. 15/2016, član 71.).

Sedam preduzeća ima sajt, ali se na njemu ne mogu naći imena direktora i članova NO, a na još sedam se nalaze samo imena, ali nema radnih biografija. Na 19 sajtova se nalaze ili samo pojedine biografije ili su biografije nepotpune i ne mogu se nazvati profesionalnim biografijama, iz kojih bi se moglo zaključiti da li direktor i/ili član NO ispunjava zakonske uslove (najčešće nedostaju podaci o tome kada je završen fakultet ili godine tokom kojih su obavljani pojedini poslovi ili funkcije).

Na osnovu podataka sa sajtova i podataka dobijenih iz odgovora javnih preduzeća i njihovih osnivača na zahteve za pristup informacijama od javnog značaja, TS je utvrdila da li se na

osnovu dostupnih informacija i dokumenata može **potvrditi** da direktor i/ili pojedini ili svi članovi NO ispunjavaju uslove.

U narednoj tabeli vidi se za koje slučajeve je to bilo moguće potvrditi. U poslednjoj koloni su zbirno dati slučajevi kada nije bilo moguće potvrditi da li su uslovi ispunjeni (nisu dostavljeni podaci) i oni slučajevi kada dostavljeni podaci potvrđuju da direktor i/ili članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove za imenovanje na te funkcije. Analizirani su podaci za sve članove NO, ali su u tabeli predstavljeni podaci koji se odnose na direktore, v.d. direktora i dva člana NO koji se imenuju na predlog osnivača. Treći član, koji se imenuje na predlog zaposlenih po pravilu ispunjava zakonske uslove. **Od 61 preduzeća, u 18 direktor i svi članovi NO ne ispunjavaju zakonom propisane uslove, ili zbog nedostupnosti podataka nije moguće utvrditi da li ispunjavaju uslove.**

Za samo pet je moglo da se potvrdi da direktor i svi članovi nadzornog odbora ispunjavaju zakonske uslove. Ali nijedan od ovih pet slučajeva nije u potpunosti „čist“. Naime, u dva slučaja bar neko iz upravljačke strukture stekao je iskustvo koje se traži zakonom prethodnim mandatom na toj istoj funkciji, na koju je prvobitno imenovan mimo zakona. U tri slučaja, TS je prihvatila obrazloženje osnivača ili tela koje je utvrđivalo ispunjavanje uslova da se iskustvo u drugom JP ili JKP, koje ne radi u istoj oblasti kao posmatrano JP/JKP može da se prizna kao iskustvo u oblasti rada. Reč je o slučajevima kada je oblast rada bila bliska.

Ukupno JP i JKP	Svi ispunjavaju uslove	Ispunjavaju direktor i pojedini članovi NO	Ispunjava samo direktor	Ispunjavaju svi članovi NO ali ne i direktor	Ispunjavaju pojedini članovi NO, ali ne i direktor	Ne može se potvrditi da bilo ko ispunjava
61	5	14	11	5	8	18

Ovakva situacija, „uslovnog ispunjavanja uslova“, odnosno ispunjavanja uslova na osnovu prethodnog nezakonitog imenovanja je konstatovana u ukupno osam slučajeva.

Što se tiče spremnosti JLS da dostave tražene podatke, šest od 25 osnivača (24%) nije odgovorilo na zahtev. Reč je o sledećim JLS: Beograd, Užice, Novi Pazar (odgovor odložen za 40 dana, na kraju nije stigao), Kladovo, Tutin i Žitorađa. Ti podaci prikazani su u narednoj tabeli.

Odgovori na zahteve za dostavljanje podataka:	Poslato zahteva	Nisu odgovorili na zahtev	Odgovorili da nemaju podatke	Dostavili pojedine podatke	Dostavili sve podatke
Opštine i gradovi, osnivači JP i JKP	25	6	0	8	9

Primećeno je da su JLS u nemalom broju odgovora ignorisale deo zahteva i slale samo podatke o direktoru, ali ne i o nadzornom odboru ili samo podatke o telu koje utvrđuje ispunjenost uslova i aktu kojim je to regulisano, a ništa od traženih dokumenata. U nekolikonavrata odgovoreno je na zahtev, a da pri tome praktično nikakva korisna informacija nije data. Sve ovo je detaljno prikazano u poglavlju „Nalazi po preduzećima i jedinicama lokalne samouprave“.

VD stanje u lokalnim javnim preduzećima

Na osnovu podataka sa sajtova JLS, odgovora dobijenih od JLS i JP, kao i podataka iz Službenog glasnika, TS je utvrdila da je u vreme zaključenja ovog izveštaja (maj 2025.) na čelu 22 od 61 preduzeća bio direktor izabran na konkursu.

Iako je i ovo relativno mali procenat (36%), sliku dodatno kvari činjenica da su u 19 od 22 slučaja izabrani direktori bili jedini koji su konkurisali. Komisije su, međutim, imale lak zadatak u još dva slučaja – u jednom je bilo troje kandidata, u drugom dvoje, ali su pre sprovođenja izbornog postupka kandidati povukli kandidature i ostavili komisiji da sprovede postupak i rangira jednog jedinog kandidata. U preostalom, 22. slučaju, nije bilo moguće doći do podataka i nije utvrđeno da li je bilo više kandidata.

Uočeno je, takođe, i da su u najvećem broju slučajeva kandidati na konkursu već prethodno bili na čelu preduzeća, kao izabrani direktori ili u v.d. stanju.

Ukupno preduzeća	Direktor izabran na konkursu	V.d. direktora kraće od 12 meseci na toj poziciji	V.d. direktora kome je istekao mandat	Nepoznat status
61	22	15	20	4

Od 35 vršilaca dužnosti, njih 12 su u trenutku analiziranja podatka bili na toj funkciji kraće od 12 meseci, dok su njih 20 nesumnjivo bili nezakonito na funkciji jer su u v.d. stanju proveli duže od 12 meseci, što je maksimalno trajanje propisano zakonom. I za 15 v.d. direktora koji su imenovani pre manje od 12 meseci u odnosu na trenutak kada je obavljen presek stanja, ne može se sa sigurnošću zaključiti da su zakonito na funkciji. TS, naime, smatra da je Zakon jasan i da dozvoljava da ukupno neprekinuto trajanje v.d. stanja može biti 12 meseci i da nije zakonito po isteku ili pred istek 12 meseci samo imenovati drugog v.d. direktora. Zakon u članu 52. propisuje da se „vršilac dužnosti direktora može imenovati do imenovanja direktora javnog preduzeća po sprovedenom javnom konkursu“ i da „**period obavljanja funkcije vršioca dužnosti direktora ne može biti duži od jedne godine**“. Lokalne samouprave, ali i republička vlada, međutim, fleksibilno tumače treći stav koji zabranjuje da se ista osoba dva puta imenuje za v.d. direktora (Isto lice ne može biti dva puta imenovano za vršioca dužnosti direktora), tumačeći da nakon jednog lica može biti imenovano drugo lice. To je u potpunoj suprotnosti sa duhom Zakona koji, kako je proklamovano, teži profesionalizaciji i izboru direktora na konkursu. TS je ranije pozivala, a i sada je podnela inicijativu Ministarstvu privrede da se iz teksta Zakona otkloni ova mogućnost „fludnog tumačenja“. Inicijativa je predstavljena u poglavlju „Inicijative za unapređenje poštovanja Zakona o javnim preduzećima“.

Nivo transparentnosti

Sveobuhvatno istraživanje stanja transparentnosti urađeno je po PETRA metodologiji i predstavljeno je u anksu ovog izveštaja. Stoga na ovom mestu osvrt na nekoliko posmatranih informacija i dokumenata.

Objavljivanje biografija direktora i članova NO, kao i programa poslovanja i kvartalnih izveštaja o realizaciji programa poslovanja predstavlja osnovni nivo transparentnosti.

Stanje nije zadovoljavajuće čak ni kada se posmatra taj bazični nivo.

Od 61 posmatranog JP, 43 na sajtu imaju biografiju direktora. Od toga ju je njih osam objavilo nakon što je TS uputila dopis i ukazala koji podaci nisu nađeni na sajtu. Od 43 u 36 slučaja se može zaključiti da je reč o profesionalnim radnim biografijama, ili preciznije o biografijama koje sadrže podatke neophodne da bi se utvrdila stručnost direktora. Od 18 koji nemaju biografiju, 10 ih nema ni ime direktora (među njima su i četiri koJP koja nemaju sajt).

Slično je stanje u vezi sa NO - radne biografije sva tri člana NO ima 44 JP – njih osam posle dopisa koji je uputila TS. I u ovom slučaju nekoliko biografija ne sadrži neophodne podatke i ne mogu se nazvati profesionalnim, niti mogu pružiti informacije zbog kojih je propisano njihovo objavljivanje.

Kvartalne izveštaje o sprovođenju godišnjeg programa rada objavljuje 70% preduzeća iz uzorka (i u ovom slučaju nekoliko njih tek posle dopisa), a godišnji program rada 76%.

Kada se analizira objavljivanje dodatnih informacija, onoga što nije propisano zakonom, situacija je izrazito loša. Nijedno preduzeće ne objavljuje ugovore za pravne usluge niti ugovore za reklamiranje i medijske usluge. Nekoliko njih koji u PETRA istraživanju imaju pozitivne ocene to mogu zahvaliti činjenici da takve ugovore u prethodne dve godine nisu ni potpisivala. Zapisnici sa sednica NO mogu se naći na sajtovima pet od 61 JP.

Ovakvo stanje je bilo lako predvideti s obzirom na to da dugogodišnje iskustvo TS u vezi sa analiziranjem transparentnosti potvrđuje da se najčešće objavljuje samo ono što je po zakonu obavezno, a i to često samo ako postoji pretnja kaznom sa slučaj neobjavljivanja. O tome svedoči nekoliko odgovora JP na dopis, gde su za tražene indikatore, odnosno informacije ili dokumente koji nisu nađeni na sajtu, naveli da se na sajtu „objavljaju svi dokumenti koji su obavezni po članu 71. Zakona o JP, pa stoga među njima nisu zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima kao ni akt koji reguliše politiku naplate potraživanja“ (takav akt nađen je na sajtu dva JP).

Specifični slučajevi

U odgovorima dobijenim od javnih preduzeća i njihovih osnivača TS je uočila nekoliko specifičnosti, koje вреди posebno istaći i predstaviti.

Alajbegov paradoks

Jedna od njih je specifičnost koju je TS definisala kao „Alajbegov¹⁶ paradoks“: **Dosledno i dugotrajno kršenje pojedinih odredbi Zakona o javnim preduzećima rezultira poštovanjem tih odredbi.**

Kada se, naime, na mesto direktora ili člana nadzornog odbora imenuje osoba koja ne ispunjava uslov od tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća ili ima samo jednu godinu iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, prilikom svakog narednog imenovanja ispunjavaće pomenute zakonske uslove.

¹⁶ Predsednik Srbije svojevremeno je izjavio da ne dozvoljava da se umesto vršilaca dužnosti imenuju direktori izabrani na konkursu, jer se v.d. lakše kontrolišu, a izabrani direktori, sa većim nivoom nezavisnosti bi prema imovini JP mogli da se odnose kao prema alajbegovoj slami.

U ovom, kao i u prethodnim istraživanjima, TS je uočila nemali broj slučajeva da su članovi NO ili direktor stekli iskustvo upravo prethodnim nezakonitim imenovanjima, pa se u ovom istraživanju samo moglo konstatovati da ispunjavaju uslove.

Tajne sednice

JKP Zelenilo Sombor je odgovorilo da se traženi dokumenti (zapisnici sa sednica nadzornog odbora, cenovnik usluga, podaci o novčanim potraživanjima sa iznosima dugova najvećih dužnika i akt kojim je regulisana politika naplate potraživanja - reprogram, otpis kamata, dugova i sl) ne mogu pronaći na sajtu **„zbog toga što ista predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu internih akata JKP Zelenilo Sombor, osim cenovnika usluga koji nije poslovna tajna i koji će biti objavljen, odmah po otklanjanju grešaka u funkcionisanju sajta“**. Pet meseci nakon ovog odgovora, cenovnik nije nađen na sajtu JKP.

Miruj, miruj članstvo moje

Za direktora JKP Šumadija Kragujevac u materijalu dostavljenom TS je, pored diplome i potvrde o radnom iskustvu bilo i „rešenje Izvršnog odbora Srpske napredne stranke“ kojim se potvrđuje „mirovanje članstva“ u toj političkoj partiji. Statut SNS, inače, ne predviđa „mirovanje članstva“, a odredba Statuta na koju se predsednik IO SNS pozvao u rešenju reguliše nadležnosti IO, u konkretnom slučaju (tačka 15. stava 1. člana 63) da IO „obavlja druge poslove u skladu sa Statutom i opštim aktima Stranke“.

Članstvo kao iskustvo

Predsednik NO kragujevačkog Vodovoda ima bogatu biografiju na sajtu JKP (advokatska kancelarija, preduzeće EPS obnovljivi izvori, generalni direktor preduzeća koje se bavi turizmom, ugostiteljstvom i sajamskim manifestacijama, direktor Parking servisa, direktor JKP Šumadija koje se bavi održavanjem čistoće), a među nabrojanim stavkama je i „2013. do 2016. Srpska napredna stranka Beograd, član IO i Glavnog odbora stranke. Pravni, administrativni i tehničko organizacioni poslovi“.

Autentično tumačenje rupe u zakonu

Kao što je već ukazano, jedno od spornih pitanja u vezi sa ispunjavanjem uslova jeste šta je priznaje kao trogodišnje iskustvo u oblasti rada JP. Svoje tumačenje dalo je niško JKP Mediana. Ono je kandidatu za predsednika NO JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus izdalo potvrdu da je od aprila 2017. bio na poslovima izvršnog direktora Mediane (oblast rada je čistoća), te je „obavljanjem poverenih poslova stekao potrebno radno iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnih preduzeća u Gradu Nišu“. Prema tom tumačenju, odredba Zakona o iskustvu „na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“ odnosi se na bilo koje poslove bilo kog javnog preduzeća (u konkretnom tumačenju – u istom gradu).

Nemamo boljeg

V.d. direktora borske Toplane imenovan je iako su u gradskim strukturama bili svesni da ne ispunjava zakonske uslove. Naime, u odgovoru Skupštine grada Bora na dopis TS se navodi da je Poslovnikom Skupštine grada Bora propisano da Komisija za kadrovska pitanja daje mišljenje o predloženim kandidatima, ali da to radno telo ne utvrđuje ispunjenost uslova.

Akti o imenovanju se pripremaju u Gradskoj upravi, pa samim tim ona utvrđuje ispunjenost uslova. U dopisu dostavljenom TS je navedeno da je predlagaču za v.d. direktora Toplane ukazano da kandidat ne ispunjava uslove, ali je predlagač ostao pri svom predlogu s obzirom na to da se na prethodno raspisani konkurs za direktora niko nije javio.

Sam svoj kontrolor

Direktor JKP Vodovod Leskovac u dopisu Odeljenju za stambeno komunalne poslove ukazao je da prestaje mandat članu NO iz redova zaspoelnih, dostavio predlog sindikata, odnosno JKP za imenovanje iste osobe koje i prethodno bil aNO, a onda predložio i izbor preostalih članova NO. Naime, onje naveo da bi, ako se biraju svi članovi NO bilo dobro da se izaberu isti kao i u prethodnom mandatu „zbog kontinuiteta“. Pri tome je jednom članu bilo preostalo dve godine, a drugom jedna godina do kraj amandata. Direktor je, na ovaj način predložio sastav tela koje treba da nadzire i kontroliše njegov rad. Vladajuća odbornička grupa poslušala je savet direktora i predložila Administativnom odboru i Skupštini grada da se razreše i ponovo imenuje troje dotadašnjih članova „zbog isteka mandata“.

Beneficirano članstvo u NO

Jedan od članova NO JKP Vodovod, koji je razrešen samo 12 meseci nakon prvog imenovanja „zbog isteka mandata“, pa ponovo imenovan, dostavio je u tom drugom postupku i potvrdu da ispunjava zakonski uslov o iskustvu u oblasti rada JP. Reč je o dopisu JKP Vodovod u kome se potvrđuje da je kandidat u septembru 2020. izabran za člana NO te da „ispunjava tražene uslove radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima JP“. Ova potvrda je izdata 8. septembra 2021. i to praktično znači da se potvrđuje da je dotadašnji član, članstvom u NO u trajanju od 12 meseci stekao uslov (u potvrdi se ne navodi koliko iskustvo se traži Zakonom) iz Zakona o JP da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Bilo kakva druga potvrda ne postoji. Predlagač je prihvatio to tumačenje ili svesno prekršio zakon.

Samouništavajuća dokumentacija

Opština Bečej odgovorila je na dopis TS ali nije dostavila ništa od dokumenata kojom je potvrđeno da kandidati ispunjavaju zakonske uslove. Razlog za to je, kako su naveli u odgovoru, što se dokumentacija koja se prilažu uz imenovanje šalje elektronski putem linka koji je aktivan sedam dana od slanja, „samim tim ta dokumenta više ne posedujemo elektronski i dostavljaju se kopirana u papirnoj formi odbornicima“.

Umesto dokumenata dostavljena je informacija u kojim brojevima službenog glasila se mogu naći rešenja o imenovanju v.d. direktora. U obrazloženju za imenovanje v.d. direktora jednog posmatranog bečejskog JP pobrojani su dokumenti u koje je Komisija za kadrovska, administrativna pitanja i radne odnose imala uvid kako bi utvrdila da kandidat ispunjava zakonske uslove i koji su uslovi ispunjeni, zahvaljući tim dokazima. Ne spominje se, međutim, iskustvo od tri godine na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. TS je i za direktora drugog JP ustanovila da je sporno kako je utvrđeno da ispunjava zakonske uslove, dok za NO u jednom JP nije pronašla bilo kakve podatke. Bar ne u elektronskom obliku.

Samokritičnost

Većina osnivača ili samih JP pokušavali su da prikriju slučajeve kada neko iz menadžmenta ne ispunjava uslove. Biografije su bile veoma oskudne ili uopšte nisu objavljivane, izostavljane

su iz odgovora ili su bile praćeme kreativnim tumačenjima i zaključcima da su ispunjeni svi uslovi. U JP Naš stan Kovačica nije takva situacija – sam direktor je u odgovoru precizirao da ni on ni bilo ko iz NO nije ispunjavao zakonske uslove u vreme imenovanja i to predstavio tabelarno.

	директор
1 да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама или специјалистичким струковним студијама;	не (180ЕСПБ)
2 да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из претходне тачке	не
3 да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани са пословима јавног предузећа;	да
4 да познаје област корпоративног управљања;	да
5 да има радно искуство у организовању рада и вођењу послова;	да
6 да није члан органа политичке странке, односно да му је одређено мировање у вршењу функције у органу политичке странке;	не

	председник НО	члан НО	члан НО
1 да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама или специјалистичким струковним студијама;	да	не	не
2 да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из претходне тачке	не	не	да
3 да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани са пословима јавног предузећа;	не	не	не
4 да познаје област корпоративног управљања или област финансија;	да	не	не

NALAZI PO PREDUZEĆIMA I JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Beograd

U istraživanju je posmatrano sedam preduzeća čiji je osnivač Grad Beograd: JKP Gradsko saobraćajno preduzeće „Beograd“, JKP Beogradski vodovod i kanalizacija, JKP Beogradske elektrane, JP Gradsko stambeno, JKP Zelenilo, JKP Beograd put i JKP Gradska čistoća.

Na sajtu grada Beograda postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > „Gradska vlast“ > „Preduzeća i ustanove“ > „Javna komunalna preduzeća“. Sa ove stranice može se pristupiti pojedinačnim stranicama na kojima je predstavljeno 14 JKP i JP čiji je osnivač Beograd.

Na njima se, pored opisa delatnosti, istorijskih podataka, u nekim slučajevima informacija i saveta u vezi sa oblastima rada JKP, mogu naći osnovni kontakt podaci (adresa, e-mail adresa, adresa internet sajta, u nekim slučajevima spisak sektora i njihovi kontakt podaci, kao i ime direktora.

Na sajtu nema radnih biografija niti dokumenata o izboru direktora i članova nadzornih odbora. Takođe, nemani kvartalnih izveštaja niti godišnjih planova JP. Ne postoji ni stranica Komisije za izbor direktora JP.

Skupština grada Beograda nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

1. JKP Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd

Uvidom u sajt utvrđeno je da je vršilac dužnosti direktora postavljen u avgustu 2022. godine, što znači da mu je u vreme uvida istekao rok na koji je zakonom ograničeno trajanje v.d. stanja, odnosno da nezakonito obavlja tu funkciju.

Pronađeni su podaci za samo dva člana NO, od čega je jedan izabran iz redova zaposlenih.

Za v.d. direktora i dva člana NO nađena je radna biografija. Nisu nađeni dokumenti o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdilo da ispunjavaju zakonske uslove. Prema podacima iz radnih biografija, v.d. direktora ispunjava zakonske uslove, dok predsednik NO ne poseduje iskustvo u poslovima koji su povezani sa poslovima JP.

Na sajtu su objavljeni kvartalni izveštaji (poslednja četiri u trenutku posmatranja) kao i godišnji programi poslovanja za posmatranu i za prethodnu godinu.

Objavljeni su akt o sistematizaciji, osnivački akt i statut.

Na sajtu nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, ali se u informatoru, u delu „Nadležnosti >Sednice“ nalazi spisak svih sednica, sa datumima i navedenim odlukama koje su donete, što značajno olakšava potragu za odgovarajućim zapisnicima ili konkretnim odlukama putem zahteva za pristup informacijama od javnog značaja.

Cenovnik usluga nalazi se na sajtu u segmentu „Ostale usluge“. Nisu nađeni podaci o novčanim potraživanjima JP niti politika naplate potraživanja JP.

Objavljen je plan JN za tekuću godinu, pozivi za JN, kao i odluke o dodeli ugovora za JN male vrednosti, dok se za velike objavljuju na portalu JN.

Nisu objavljeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, konsultativne usluge i marketing, niti ugovori za pravna usluge.

Za razliku od prethodnog istraživanja, 2021. godine, preduzeće je sada odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. U odgovoru je ukazalo gde se mogu naći informacije o sednicama NO, o cenama „ostalih usluga“, i ujedno je navelo da poseduje dva tražena pravilnika koji, međutim, nisu javno dostupni.

U odgovoru je navedeno i da su u 2023. i 2024. godini zaključeni ugovori za medijsko oglašavanje sa medijskim kućama „Srbija danas“ (2023), Alo media sistem, kompanija Novosti i Medijska mreža doo (2024). U obe godine zaključivani su i ugovori o pravnom konsaltingu i advokatskim uslugama.

Preduzeće je, u odgovoru na zahtev, za dokumente u vezi sa dokazivanjem stručnosti direktora i članova NO uputilo TS na osnivača – Skupštinu grada Beograda.

2. JKP Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd

Dotadašnji v.d. direktora izabran je, kao jedini kandidat na konkursu, u septembru 2024. godine.

Na sajtu se može naći radna biografija direktora, koja zadovoljava osnovne standarde. Postoje i radne biografije članova NO. Prilikom prvog uvida postojala je samo biografija člana iz redova zaposlenih, a preostale su objavljene nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju podataka. Iz dostupnih podataka može se zaključiti da predsednik NO ne zadovoljava zakonom propisane uslove (tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća). Nisu nađeni dokumenti o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdilo da ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. I svi ovi dokumenti objavljeni su nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju, a prethodno nisu nađeni na sajtu.

Objavljeni su i sistematizacija, tabelarno, sa prikazom aktuelnog stanja, osnivački akt, status preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Postoji informacija o reprogramu duga, u kojoj se pominje zaključak gradskog veća, ali bez detaljnijih informacija o tom dokumentu i njegovom sadržaju.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN. Više ne postoji sopstveni [portal javnih nabavki](#) koji je preduzeće imalo i koji je bio aktivan u vreme istraživanja iz 2021. godine.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju i navelo da se na sajtu mogu naći biografije direktora i članova NO kao i kvartalni izveštaji koji su prethodno nedostajali (ovi dokumenti nisu nađeni pre slanja dopisa). Potvrđeno je da preostali dokumenti, koji nisu pronađeni u prvobitnom uvidu, nisu objavljeni na sajtu. U odgovoru je navedeno i da preduzeće ima usvojene pravilnike o troškovima reprezentacije i o korišćenju službenih automobila.

Takođe je potvrđeno i da je preduzeće tokom 2023. i 2024. zaključivalo ugovore o konsultantskim poslovima i advokatskim uslugama, a nije zaključivalo ugovore o reklamiranju i marketingu.

Preduzeće je, u odgovoru na zahtev, u vezi sa dokazivanjem stručnosti direktora i članova NO dostavilo dokumente za člana NO – predstavnika zaposlenih, a za sva ostala dokumenta je uputilo TS na osnivača – Skupštinu grada Beograda.

3. JKP Beogradske elektrane Beograd

Na čelu preduzeća je v.d. direktora koji je imenovan u decembru 2022. godine, što znači da je istekao rok koji je zakonom propisan kao maksimalno trajanje v.d. stanja.

Prema radnoj biografiji, koja ne zadovoljava osnovne standarde, dostupnoj na sajtu može se zaključiti da v.d. direktora ne ispunjava uslove propisane zakonom (najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća), a s obzirom na to da nema preciznih podataka o stečenom visokom obrazovanju ne može se zaključiti ni da li ispunjava uslov (odnosno da li je ispunjavao u vreme imenovanja) u vezi sa iskustvom na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje. Na sajtu nisu objavljeni dokumenti na

osnovu kojih bi se utvrdilo da li ispunjava zakonske uslove. Nađeno je rešenje o imenovanju direktora. Ono se nalazi uz biografiju (kao u slučaju članova NO), već među zakonima i drugim aktima.

Objavljene su radne biografije članova NO, kao i dokumenti o njihovom imenovanju. Nema dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove. Prema podacima iz radnih biografija, svi ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Na sajtu su nađeni cenovnici, statut i osnivački akt. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN. Više ne postoji [sopstveni portal javnih nabavki](#) Beoelektrana, koji je preduzeće imalo i koji je bio aktivan u vreme istraživanja iz 2021. godine.

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je, za razliku od istraživanja 2021. godine, odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. U odgovoru je potvrdilo da na sajtu nisu objavljeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o potraživanjima, dok je u vezi sa aktom o politici naplate potraživanja odgovoreno da je objavljeno saopštenje sa pozivom dužnicima da podnesu zahtev za reprogram duga i o produžetku roka za prijavu, ali ništa u vezi sa aktom kojim je reprogram definisan.

U odgovoru je navedeno i da JP ima pravilnike o korišćenju sredstava za reprezentaciju i o korišćenju službenih automobila. Ti akti nisu, međutim, dostupni na sajtu.

JKP u 2023. i 2024. nije zaključivalo ugovore za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing, ali je u 2023. zaključilo ugovor za kupovinu vreme za emitovanje programa za, kako se navodi, objavljivanje edukativnih materijala, korisnih za potrošače.

JKP je u 2023. zaključilo ugovor o konsultantskim i pravnim uslugama sa advokatskom kancelarijom Aleksić iz Novog Sada tokom cele 2024. godine, iako je postojao ugovor iz 2021. godine na osnovu kojeg su poslove zastupanja obavljala dvojica advokata iz Beograda.

Preduzeće je, u odgovoru na zahtev, za dokumente u vezi sa dokazivanjem stručnosti direktora i članova NO navelo da član NO – predstavnik zaposlenih ispunjava uslove, a za sva dokumenta je uputilo TS na osnivača – Skupštinu grada Beograda.

4. JP Gradsko stambeno Beograd

Na sajtu se mogu naći radne biografije direktora i članova NO koje ne zadovoljavaju osnovne standarde jer nema podataka o godinama sticanja akademskih zvanja.

Iz dostupnih podataka može se zaključiti da direktor, koji je u septembru 2024. godine izabran na konkursu, nakon što je dve godine obavljao dužnost v.d. direktora, nije ispunjavao uslov od tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog

preduzeća. Nisu nađeni dokumenti o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdilo da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljen je cenovnik usluga, a nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, status preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu, pozivi i dodeljeni ugovori o JN mogu se naći preko linka ka Portalu JN (stranica an kojoj su izlistane nabavke posmatranog JP) koji postoji na sajtu JP, na stranici „Javne nabavke“.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju i potvrdilo da tražena dokumenta nisu objavljena na sajtu preduzeća. U odgovoru se navodi i da su statut i osnivački akt dostupni na sajtu Agencije za privredne registre. U vezi sa aktom koji regulišu politiku naplate potraživanja, JP je uputilo TS da se obrati JKP „Infostan tehnologije“ koje u ime Gradskog stambenog obavlja poslove reprograma potraživanja.

U odgovoru je potvrđeno da preduzeće ima usvojene pravilnike o troškovima reprezentacije i o korišćenju službenih automobila.

Preduzeće je u 2023. i 2024. zaključivalo ugovore o medijskim uslugama/reklamiranju i o pružanju advokatskih usluga. U odgovoru nije navedeno sa kojom advokatskom kancelarijom.

Preduzeće je, u odgovoru na zahtev, za dokumente u vezi sa dokazivanjem stručnosti direktora i članova NO navelo da član NO – predstavnik zaposlenih ispunjava uslove, a za sva dokumenta je uputilo TS na osnivača – Skupštinu grada Beograda.

5. JKP Zelenilo Beograd

Na sajtu se mogu naći imena v.d. direktora i članova NO, ali ne i radne biografije.

Nisu nađeni dokumenti o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdilo da ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i sistematizacija, cenovnik i status preduzeća, a nije nađen osnivački akt. Nisu nađeni ni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima, akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Portalu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju

6. JKP Beograd - put

Na sajtu su imena v.d. direktorke i članova NO, ali nema radnih biografija, dokumenata o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se utvrdilo da li ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća, cenovnik, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu. Postoji spisak JN i obaveštenje da su sva dokumenta na portalu, ali bez linka.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju

7. JKP Gradska čistoća Beograd

Na sajtu se može naći radna biografija v.d. direktora, koja ne zadovoljava osnovne standarde (nema podatka o godini sticanja visokog obrazovanja). Postoje i radne biografije članova NO. Iz dostupnih podataka može se zaključiti da član NO ne zadovoljava zakonom propisane uslove (tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća). Nisu nađeni dokumenti o izboru niti dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdilo da ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljen je cenovnik, a nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, status preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Portalu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN (postoji spisak nabavki sa linkovima ka Portalu do 2021. godine).

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju i potvrdilo da se na sajtu ne nalaze sistematizacija, osnivački akt, status preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Navelo je da su statut i osnivački akt objavljeni u službenom glasilu i na sajtu Agencije za privredne registre. U odgovoru je nabrojeno koji dokumenti, kroz koje se može izvršiti uvid u poslovanje preduzeća jesu objavljeni, što je u najvećoj meri već notirano u istraživanju.

U odgovoru je navedeno i da JP ima usvojene tražene pravilnike - o troškovima reprezentacije i o korišćenju službenih automobila (oba usvojena 2019. godine). Pravilnici nisu, međutim, dostupni na sajtu. I u odgovoru iz 2021. godine je navedeno da JKP ima usvojen pravilnik kojim se regulišu troškovi reprezentacije i pravilnik kojim se reguliše korišćenje službenih vozila.

U vezi sa ugovorima za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga i ugovorima za pravne usluge, preduzeće je navelo kakvi su sve ugovori (koji nisu dostupni na sajtu) zaključivani u 2023. i 2024. godini.

U 2024. je ostvaren napredak u toj meri da nije kupovano vreme za emitovanje programskog sadržaja za potrebe JKP „u cilju informisanja šire javnosti o radu, aktivnostima, uslugama, društveno-odgovornim akcijama i najznačajnijim projektima“.

Dostavljen je i podatak koje advokatske kancelarije su angažovane za potrebe „zastupanja u složenim – kompleksnim parničnim postupcima“. Jedian promena je što u 2024. više nije angažovana kancelarija ALEksić.

Sombor

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Sombor: JKP Zelenilo, JKP Čistoća i JKP Parking servis.

Na sajtu grada Sombora postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Javna preduzeća i ustanove. Sva JP su predstavljena na toj stranici. Na pojedinačnim stranicama JP mogu se naći osnovni podaci o delatnosti, kontakt podaci, adrese, mejlovi, ime direktora. Od dokumenata, nalaze se pojedini izveštaji o radu, ali su svi iz 2019. godine.

Na ovim stranicama nema biografija direktora, dokumenata o njihovom imenovanju/izboru, podataka o članovima NO, kvartalnih izveštaja. Nije nađena ni stranica Komisije za izbor direktora JP.

Postoji dokument „Imenovana, postavljena i zaposlena lica“ u segmentu „Dokumenti“, ali su u njemu samo gradski funkcioneri i zaposleni u upravi, ne i u JP.

Grad Sombor odgovorio je na dopis za verifikaciju podataka, odnosno zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se, uz detaljno obrazlaganje zakonskog osnova, navodi da Komisija za sprovođenje konkursa za izbor direktora u postupku pripreme predloga za imenovanje direktora proverava da li kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom o javnim preduzećima. Navodi se i da, na osnovu Zakona o JP, Statuta grada Sombora i Odluke o organizacije Gradske uprave grada Sombora, **Odeljenje za komunalne delatnosti, imovinsko-pravne i stambne poslove** u postupku pripreme predloga **za imenovanje v.d. direktora proverava da li kandidati ispunjavaju uslove** propisane Zakonom o javnim preduzećima.

Takođe, na osnovu Zakona i Poslovnika Skupštine, **Odbor za izbor, imenovanja i administrativno-mandatna pitanja** u postupku pripreme predloga za imenovanje predsednika i članova nadzornih odbora JKP proverava da li kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom o javnim preduzećima.

Potvrđeno je da ne postoji jedinstven akt na osnovu kojeg bi se utvrđivali ispunjavanje zakonskih uslova, već se to čini na osnovu pomenutih – zakona, statuta, gradske odluke i poslovnika, kao i rešenja o imenovanju Komisije.

Kao dokumenti kojim je utvrđeno da kandidati zadovoljavaju zakonske uslove dostavljeni su: Predlog za imenovanje direktora JKP „Čistoća“ Sombor; Predlog za prestanak mandata i imenovanje direktora JKP „Parking servis Sombor“ Sombor; Predlog za prestanak mandata i imenovanje vršioca dužnosti JKP „Zelenilo“ Sombor; Predlog za imenovanje nadzornog odbora JKP „Čistoća“ Sombor; Predlog za imenovanje nadzornog odbora JKP „Parking servis Sombor“ Sombor Predlog za imenovanje nadzornog odbora JKP „Zelenilo“ sombor. Uz ove odluke dostavljeni su i zapisnici sa sednica Komisije za sprovođenje konkursa za izbor direktora. Nisu, međutim, dostavljeni dokumenti koje su kandidati za direktora morali da prilože kako bi dokazali da ispunjavaju zakonske uslove.

Iz zapisnika sa sednice na kojoj je biran direktor Čistoće, vidi se da je za 30 minuta usvojen zapisnik sa prethodne sednice, da je obavljena usmena provera stručnosti kandidata postavljanjem 10 pitanja, utvrđena konačna ocena i utvrđena rang lista (sa samo jednim rangiranim kandidatom).

I na konkursu za izbor direktora Parking servisa odlučivalo se o samo jednom kandidatu. Komisija je bila ekspeditivnija nego u slučaju izbora direktora Čistoće. Sednica na kojoj je usvojen zapisnik sa prethodne sednice, obavljena usmena provera stručnosti kandidatkinje postavljanjem 10 pitanja, utvrđena konačna ocena i utvrđena rang lista (sa samo jednim rangiranim kandidatom) trajala je 20 minuta.

U dostavljenom materijalu nalaze se i biografija (kandidata za) v.d. direktora Zelenila, njegova potvrda o radnom iskustvu,

Što se članova NO tiče, u predlogu za imenovanje članova NO Čistoće, koje je priredio Odbor za izbor, imenovanja i administrativno-mandatna pitanja, ne navodi se bilo kakav podatak u vezi sa utvrđivanjem ispunjavanja uslova stručnosti. Iz materijala se vidi da je kandidat za predstavnika zaposlenih izabran u izbornom postupku koji je uređen Statutom preduzeća. Za jednog od dvoje kandidata glasala su 84 od ukupno 131 zaposlenog.

Istovetna je situacija i sa izborom članova NO Parking servisa i Zelenila.

8. JKP Zelenilo Sombor

Na sajtu preduzeća nalaze se imena i biografije direktora i članova NO. Svi su izabrani (direktor je u v.d. stanju) u oktobru 2024. Prema dostupnim podacima v.d. direktora ispunjava zakonske uslove. U odgovoru na dopis, JKP je navelo da je imenovanje aktuelnog v.d. direktora predložio NO preduzeća i da je NO utvrdio da kandidat ispunjava zakonske uslove. Dodaje se da ispunjavanje uslova za članove NO utvrđuje nadležni organ Grada Sombora, a da, „po saznanju JKP“ sva imenovana lica ispunjavaju uslove.

Međutim, jedan član NO je profesor fizičkog vaspitanja – diplomirani kineziterapeut koji je nakon petogodišnje karijere na mestu stručnog saradnika za fizičko vaspitanje u predškolskoj ustanovi, Sportskom savezu Sombora i Sportskom centru Soko, od 2021. angažovan kao „saradnik za stanovništvo“ u Poštanskoj štedionici, banci u državnom vlasništvu. Preostali članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na sajtu JP nisu objavljeni dokumenti o imenovanju direktora i članova NO. Objavljeni su pojedini dokumenti u vezi sa poslovanje – kvartalni izveštaji za treći kvartal 2023, prvi i drugi kvartal 2024, ali ne i za poslednje tromesečje 2023. Nađen je program poslovanja za 2023, ali ne i za 2024. godinu.

Na sajtu se nalaze osnivački akt i statut, kao i sistematizacija, u tabelarnom obliku, sa presekom broja zaposlenih (novembar 2024.).

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja, kao ni cenovnik. Na stranici JN je link ka Portalu JN – stranici na kojoj su sve nabavke i planovi JN preduzeća.

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka. U odgovoru se navodi da je u toku ažuriranje podataka na sajtu i da su uočene i greške u funkcionisanju sajta.

U vezi sa dokumentima koji su traženi (zapisnici sa sednica nadzornog odbora, cenovnik usluga, podaci o novčanim potraživanjima sa iznosima dugova najvećih dužnika i akt kojim je regulisana politika naplate potraživanja - reprogram, otpis kamata, dugova i sl) u odgovoru se navodi da se oni ne mogu pronaći na sajtu **„zbog toga što ista predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu internih akata JKP Zelenilo Sombor, osim cenovnika usluga koji nije poslovna tajna i koji će biti objavljen, odmah po otklanjanju grešaka u funkcionisanju sajta“**. Pet meseci nakon ovog odgovora, cenovnik nije nađen na sajtu JKP.

Navodi se i da ne postoji akt koji reguliše politiku naplate potraživanja a ta pitanja se rešavaju „na osnovu zakonske regulative koja reguliše predmetnu oblast“.

Preduzeće ima usvojene (ali ne i objavljene) pravilnike kojim se regulišu troškovi reprezentacije i kojim se reguliše korišćenje službenih vozila. Potvrđeno je da je preduzeće u 2023. i 2024. godini zaključivalo ugovore o reklamiranju i konsalting uslugama, kao i ugovore o pravnim uslugama.

9. JKP Čistoća Sombor

Na sajtu se nalaze biografije direktora i članova NO.

Za direktora se ne navode godine diplomiranja na Ekonomskom fakultetu u Banjaluci i Pravoslavnom bogoslovnom fakultetu „Sveti Vasilije Ostroški“ u Foči, ali se navodi da je doktorirao na Fakultetu za menadžment i poslovnu ekonomiju Univerziteta u Travniku 2018. godine, te se može zaključiti da poseduje visoko obrazovanje period koji propisuje Zakon o JP kao uslov za izbor na mesto direktora.

Ima dvadesetak godina iskustva kao sveštenik i veroučitelj i sedam godina iskustva kao rukovodilac u JKP Voda doo u Petrovu. Profesor je na Visokoj školi u Konjicu, a od 2020. godine bio je interni revizor u JKP Čistoća Sombor, te se može zaključiti da ispunjava zakonske uslove. Izabran je na konkursu na kome je bilo troje kandidata, ali su dvoje pre odlučivanja o podnetim prijavama povukli svoje prijave.

Novi članovi NO imenovani su tokom trajanja istraživanja. Umesto predsednika NO koji je bio nesporni stručnjak za fizičko vaspitanje, ali nije imao stručnost iz oblasti rada JP, izabran je diplomirani inženjer zaštite na radu u čijoj se biografiji ne navodi gde je i kada diplomirao. Navodi se da ima 28 godina radnog iskustva, od toga 20 u JKP Zelenilo Sombor, da je politički veoma aktivan i da je „kao odbornik i poslanik učestvovao na raznim konferencijama i seminarima“. Na osnovu ovih podataka ne može se potvrditi da ispunjava zakonske uslove.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je strukovni ekonomista iz čije biografije se ne vidi najmanje trogodišnje iskustvo u oblasti rada JKP Čistoća. U biografiji se navodi da je dve godine (2013-2015) bio zamenik predsednika Upravnog odbora JKP Čistoća, iako je pre tog perioda stupio na snagu Zakon o JP koji je predviđao da od organa upravljanja u JP postoje samo direktor i Nadzorni odbor.

Ovo je ipak korak napred u odnosu na drugog člana NO do oktobra 2024. godine, profesora srpskog jezika, u čijoj biografiji je stajalo da je u toku školovanja (srednja škola) biran za predsednika Školskog komiteta omladine, da je član Srpske napredne strane od osnivanja (uz navođenje broja članske karte), te da je priznat i cenjen u svom radu, u kolektivu, u komšiluku i gradu Somboru.

Na sajtu nema akata o izboru/imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih bi se potvrdilo da li direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su kvartali izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su osnivački akt, status preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Postoji plan javnih nabavki, ali ne i pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih

automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka

10. JKP Parking servis Sombor

Na sajtu su biografije direktorke i članova NO, ali ne i dokumenti o izboru ili dokumenti na osnovu kojih bi se potvrdili podaci o iskustvu i obrazovanju.

Direktorka, master ekonomista sa Fakulteta poslovne ekonomije Univerziteta EDUCONS u Sremskoj Kamenici, obavljala je dužnost direktora u periodu od 2013. do 2017. godine. Tada nije ispunjavala zakonski uslov, ali je nezakonitim boravkom na funkciji stekla iskustvo u oblasti rada preduzeća. Prema dostupnim podacima (ne navodi se u biografiji, imenovana je ponovo 2017. godine, posle konkursa na kome je bila jedina kandidatkinja. Nije nađeno rešenje o imenovanju iz 2021. godine, ali se u programima poslovanja nalazi podatak da je imenovana u novembru 2021. godine, posle sprovedenog konkursa. Na osnovu podataka dostavljenih od strane osnivača, utvrđeno je da je dotadašnja direkorka bila jedina kandidatkinja na konkursu.

Članovi NO postavljeni su u oktobru 2024. godine. Dva člana izabrana na predlog osnivača ne zadovoljavaju zakonske uslove. Predsednik NO je inženjer menadžmenta, koji ima radno iskustvo u Turističkoj organizaciji i JKP Prostor. Član NO je profesor geografije i već četvrt veka direktor osnovne škole u Čonoplji.

Članica NO iz reda zaposlenih ispunjava zakonske uslove, s obzirom na to da već 18 godina radi u Parking servisu i da je 1993. završila Pedagošku akademiju, a 2003. i Učiteljski fakultet. Kao profesor razredne nastave duže od decenije obavlja poslove rukovodioca službe za opšte poslove u somborskom Parking servisu.

Na sajtu preduzeća su objavljeni su kvartalni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Nađen je cenovnik usluga, a nisu pronađeni sistematizacija, osnivački akt, status preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Posle dopisa, na sajtu su objavljeni osnivački akt i statut.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka.

U odgovoru se navodi da Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta nije postavljen na sajt, da JKP poseduje zapisnike sa sednica nadzornog odbora ali nisu postavljeni na portal, kao i akt kojim je regulisana politika naplate potraživanja.

Dodaje se da se podaci o novčanim potraživanjima mogu videti u kvartalnim izveštajima a detaljan prikaz nije objavljen na portalu.

Preduzeće ima usvojene (ali ne i objavljene) pravilnike kojim se regulišu troškovi reprezentacije i kojim se reguliše korišćenje službenih vozila.

JKP je, kako se u odgovoru navodi, zaključivalo ugovore za reklamiranje i marketing (sa kućom „VIDEO KREATIVA TIM SOMBOR „SOMBORSKE NOVINE”) i za pravne i konsultantske usluge (advokatska kancelarija Biljana Nastasić, Sombor).

U dopisu se navodi da JKP ne poseduje dokumentaciju o imenovanju direktora i članova nadzornog odbora i da se ona nalazi u posedu osnivača koji je i nadležan za izbor i regularnost izbora. Članica NO iz reda zaposlenih Katarina Majstorović poseduje sve kvalifikacije propisane za vršenje dužnosti nadzora, navodi se u odgovoru uz koji je dostavljena dokumentacija koja dokazuje ispunjavanje propisanih uslova.

Kikinda

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Kikinda: JP Kikinda, JP Toplana, JP Autoprevoz.

Na sajtu grada Kikinde postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Samouprava > Javna preduzeća, gde su predstavljena JP kroz opis delatnosti i osnovne informacije i kontakt podatke. Nema imena članova organa upravljanja, niti bilo kakvih dokumenata u vezi sa imenovanjima i radom JP.

Nije nađena ni stranica Komisije za izbor direktora JP.

Skupština grada Kikinde je odgovorila na dopis za verifikaciju podataka, odnosno zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioци dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioce dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

Uz odgovor su dostavljena rešenja o imenovanju vršilaca dužnosti direktora u tri posmatrana JP. Svoj trojici je davno istekao zakonom propisano maksimalno trajanje v.d. statusa – imenovani su 2019, 2020. i 2021. godine. Dostavljena je i odluka o obrazovanju komisije za sprovođenje javnog konkursa za izbor direktora, iz jula 2022. godine.

Nisu dostavljeni bilo kakvi drugi dokumenti u vezi sa ispunjavanjem zakonskih uslova za imenovanje pomenutih v.d. direktora niti članova NO u tri posmatrana JP.

11. JP Kikinda

Na sajtu se nalazi izuzetno oskudna biografija v.d. direktora iz koje se ne može utvrditi da li ispunjava zakonske uslove (diplomirao na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom

Sadu, bez navođenja godine i smera, a za iskustvo se navodi samo da „ima višegodišnje iskustvo u upravljačkim procesima i na menadžerskim funkcijama u nekoliko firmi iz privatnog sektora“. Iz rešenja koje je JP dostavilo vidi se da je imenovan za v.d. direktora u oktobru 2021.

Na sajtu su i biografije članova NO. Za predsednika se u biografiji ne navode godine sticanja obrazovanja – diplomiranog ekonomiste. Na osnovu navedenih podataka o radnom iskustvu (osiguranje i bankarstvo) može se zaključiti da ne ispunjava zakonski uslov za člana, odnosno predsednika, NO. Preostalo dvoje članova NO ispunjavaju uslove. Nisu nađena rešenja o imenovanju niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđivano ispunjavanje zakonskih uslova.

Na sajtu su objavljeni tromesečni izveštaji i programi poslovanja za posmatrani period. Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja, „imajući u vidu odredbe člana 71. Zakona o JP“.

U dopisu JP se navodi da postoji pravilnik koji reguliše korišćenje službenih vozila (ali nije objavljen na sajtu), a ne postoji pravilnik koji bi regulisao troškove reprezentacije, već se ta pozicija reguliše prilikom usvajanja programa poslovanja, u skladu sa smernicama.

Potvrđeno je i da su u 2023. i 2024. godini zaključivani ugovori za oglašavanje i reklamiranje (u 2023. na radiju, a u 2024. na radiju i internet portalu), kao i ugovori sa advokatima za pružanje pravnih usluga.

12. JP Toplana

Na sajtu se ne otvara stranica „O nama“, ne može se naći ko je direktor i ko su članovi NO. U Informatoru se navodi da je v.d. direktora Dušan Marjanović. Nađena je vest da je 2019. godine Marjanović imenovan za v.d. direktora i da je tada odlučeno da se raspiše konkurs za direktora. To je potvrđeno i rešenjem koje je dostavila SG Kikinde – v.d. direktora je imenovan u aprilu 2019. godine. Do kraja 2024. godine nisu nađeni podaci o izboru direktora na konkursu.

U poslednjim izmenama programa poslovanja vidi se da posle 2019. godine nije bilo imenovanja, a da su članovi NO imenovani u oktobru 2017, septembru 2020. i novembru 2021. godine, odnosno da je dvojici (treći je iz reda zaposlenih) istekao mandat na koji su imenovani.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Na sajtu je samo plan javnih nabavki za tekuću godinu na koje se Zakon o JN ne primenjuje. Ne mogu se naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu objavljeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka

13. JP Autoprevoz

Na sajtu se nalaze imena v.d. direktora i članova NO. Njihove radne biografije objavljene su nakon što je TS uputila dopis za verifikaciju.

V.d. direktora je imenovan pre više od četiri godine. Iz biografije, ispunjene odgovornim pozicijama u mnogim stranim i domaćim kompanijama, ne vidi se iskustvo u preduzeću koje se bavi drumskim saobraćajem.

Mandat je istekao i jednom članu NO izabranom na predlog zaposlenih. Za jednog člana NO izabranog na predlog osnivača se ne može utvrditi da ima iskustvo u oblasti rada JP. Preostala dva člana ispunjavaju zakonom propisane uslove.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i deo cenovnika (prevoz pošiljki, prigradski i gradski prevoz putnika). Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Na sajtu se nalaze i plan javnih nabavki za tekuću godinu kao i pozivi za JN i odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, iako preduzeće u odgovoru navodi da su usvojeni. Nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju podataka i navelo da JP nije imalo troškove za pravne usluge niti za pravne usluge u poslovima javnih nabavki. Troškove marketinga nije pominjalo.

Novi Sad

U istraživanju je posmatrano pet preduzeća čiji je osnivač Grad Novi Sad: JKP Vodovod i kanalizacija, Javno gradsko saobraćajno preduzeće, JP Sportski i poslovni centar Vojvodina, JKP Čistoća i JKP Novosadska toplana.

Na sajtu grada Novog Sada postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta

Početna stranica > Gradska uprava > Javna preduzeća.

Na njima su samo podaci o osnivanju i istoriji preduzeća, adrese, kontakt podaci. Nema podataka o organima upravljanja niti dokumenata o poslovanju.

Grad Novi Sad odgovorio je na dopis za verifikaciju. U zahtevu se tražilo da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru je, od dokumentacije za direktora JKP Vodovod i kanalizacija dostavljena diploma Fakulteta za uslužni biznis na Edukons univerzitetu u Sremskoj Kamenici iz 2010. godine, i diploma iz koje se vidi da je 2014. završio master studije na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe Univerziteta privredna akademija u Novom Sadu. Dostavljene su i potvrde o radnom iskustvu u firmama koje su navedene i u njegovoj radnoj biografiji na sajtu preduzeća. Takođe, dostavljena je izjava kandidata da nije član organa političke stranke.

Za predsednicu NO JKP Vodovod i kanalizacija dostavljena je diplome Pravnog fakulteta u Novom Sadu iz 2012. godine, odnosno sa master studija iz 2018. godine (imenovana je za predsednicu NO dva dana nakon što se navršilo pet godina od sticanja ovog zvanja).

Za drugog člana NO JKP Vodovod i kanalizacija imenovanog na predlog osnivača dostavljena je diploma Pravnog fakulteta, rešenje o upisu u imenik advokata i dopis njegove kancelarije kojim se „potvrđuje da ima tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima JP jer kao advokat zastupa JKP Informatika i JKP Stan Novi Sad a od 2014. do 2018. bio je član NO JKP Temerin. Njegova advokatska kancelarija izdala mu je i uverenje da poznaje oblast korporativnog upravljanja jer je bio na rukovodećim pozicijama u dve poslovne banke. Potvrde je potpisom i pečatom overio sam kandidat za člana NO.

Za v.d. direktora JP Sportski i poslovni centar Vojvodina dostavljena je je diploma Pravnog fakulteta u Novom Sadu, potvrda iz preduzeća da ima pet godina iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, izjava kandidata da nije član organa političke stranke.

Za predsednika NO JP Sportski i poslovni centar Vojvodina koji je imenovan 2021. godine dostavljena je diploma Fakulteta za menadžment Sremski Karlovci iz 2018. godine, u kojoj stoji da je školske 2013/2014. godine upisan, a da je u junu 2014. završio osnovne akademske studije prvog stepena na studijskom programu drugog stepena Strategijski menadžment obima 240 bodova ESPB. Dostavljene su potvrde iz nekoliko pravnih lica u kojima je obavljao poslove za koje se zahteva visoko obrazovanje. Iz dostavljene dokumentacije se ne vidi na koji način je kandidat za predsednika NO završio studije obima 240 bodova za osam meseci, odnosno da li je prethodne imao završene neke druge studije. Formalno posmatrano on, ipak, ispunjava uslove.

Za drugog člana NO JP Sportski i poslovni centar Vojvodina imenovanog na predlog osnivača dostavljena je diploma Poljoprivrednog fakulteta iz 1986. godine, potvrda o 28

radnog iskustva u NIS-u (bez navođenja na kojim poslovima) i druga potvrda od NIS-a da je od toga šest godina radio na poslovima za koje se zahteva visoko školsko obrazovanje. Takođe je dostavljena potvrda SPENS-a da je član NO od 2016. godine, čime se praktično dokazuje iskustvo u oblasti rada preduzeća, ako se prenebregne činjenica da je upitan osnov za prvobitno imenovanje 2016. godine. Na taj način i ovaj član NO formalno ispunjava uslove.

Za direktora JKP Novosadska toplana dostavljena je diploma Fakulteta za industrijski menadžment u Kruševcu iz 2011. godine. U njoj stoji da je upisao fakultet školske 2008/2009. godine a diplomirao u septembru 2010. Odmah potom je upisao Fakultet za poslovno industrijski menadžment u Beogradu (oba fakulteta u sastavu Univerziteta Union u Beogradu) i u septembru 2012. godine završio osnovne akademske studije prvog stepena na studijskom programu Industrijsko ekonomski menadžment obima 240 bodova ESPB. Dostavljene su i potvrde iz kojih se vidi iskustvo na poslovima sa visokom školskom spremom, na rukovodećim pozicijama, u Slobodnoj carinskoj zoni Novi Sad i JKP Informatika. U potvrdi JKP Informatika da je v.d. direktora od jula 2016. do jula 2017. godine stoji da je na taj način stekao radno iskustvo u JKP. Ne vidi se, međutim, iskustvo u oblasti rada JKP Novosadska toplana.

Za predsednika NO JKP Novosadska toplana dostavljena je diploma iz koje se vidi da je 2018. godine završio osnovne akademske studije prvog stepena na studijskom programu Saobraćaj i transport obima 246 bodova ESPB. Dostavljena je potvrda Gradske uprave Novi Sad iz 2020. godine da je od 2016. stekao stekao četiri i po godine iskustva na poslovima sa visokom školskom spremom. Takođe preduzeće Saobraćaj doo Žabalj mu je izdalo potvrdu da je od 2014. do 2016. radio na poslovima direktora za koje je propisana visoka školska sprema, što je takođe dostavljeno.

Za drugog člana NO JKP Novosadska toplana imenovanog na predlog osnivača dostavljena je diploma Pravnog fakulteta iz 2005. godine, potvrda o upisu u imenik advokata i rešenje o imenovanju za člana NO iz 2017. godine.

Za direktora JKP Čistoća dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Subotici iz 2016. godine, kao i potvrde iz kojih se vidi da je od 2002. do 2022. bio zaposlen u Čistoći, na pozicijama od vozača specijalnog vozila, špreko poslovođe na iznosu smeća do izvršnog direktora i v.d. direktora i direktora izabranog na konkursu. Već od 2011. radio je na poslovima za koje je potrebno visoko obrazovanje. Dostavljena je i potvrda Čistoće da je od februara 2023. bio v.d. direktora tog preduzeća, kao i rešenja o imenovanju sadašnjeg direktora za člana Upravnog odbora Čistoće 2005. i 2009. godine. Božić je u postupku izbora podneo izjavu da nije član organa političke stranke.

Za člana NO JKP Čistoća dostavljena je diploma Fakulteta za uslužni biznis Univerziteta Edukons u Sremskoj Kamenici iz 2012. godine (180 bodova ESPB), uverenje Visoke škole modernog biznisa u Beogradu iz 2016. godine (diplomirani menadžer, 240 ESPB) i Fakulteta poslovne ekonomije Univerziteta Edukons u Sremskoj Kamenici (master ekonomista, 240 ESPB) iz 2020. godine. Od 2016. do 2023. je zamenik direktora Ustanove Studentski centar Novi Sad.

Za drugog člana NO JKP Čistoća imenovanog na predlog osnivača dostavljena je informacija da je podneo ostavku zbog izbora na mesto člana Gradskog veća.

Nisu dostavljeni bilo kakvi dokumenti za Javno gradsko saobraćajno preduzeće.

U vezi sa utvrđivanjem da li v.d. direktora i kandidati za članove NO ispunjavaju zakonske uslove, Grad Novi Sad je odgovorio da je Poslovnikom Skupštine propisano da Komisija za kadrovska, administrativna i mandatno-imunitetna pitanja predlaže imenovanje i razrešenja članova NO i ispunjavanje uslova za imenovanje, dok za kandidate za vršioce dužnosti direktora to čini Gradsko veće, kao ovlašćeni predlagač akata koje donosi Skupština grada.

14. JKP Vodovod i kanalizacija

Na sajtu se nalaze radne biografije direktora i članova NO, ali u njima nema datuma sticanja akademskih zvanja, te se na osnovu njih ne može utvrditi da li ispunjavaju zakonom propisane uslove. Na sajtu nisu nađeni dokumenti na osnovu kojih je ovo utvrđivano, ali se nalaze rešenja o imenovanju.

Za direktora se, na osnovu dostupnih podataka može utvrditi da ne ispunjava uslov od tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća. Diplomirao je ekonomiju na univerzitetu EDUCONS u Sremskoj Kamenici, stekao zvanje master pravnika na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, imao privatnu firmu koja se bavila trgovinom, bio odbornik u Skupštini grada Novog Sada, radio na „poslovima realizacije projekata u oblasti istraživanja i ispitivanja tržišta i javnog mnjenja koristeći različite metode i tehnike za prikupljanje podataka“, dve godine radio u JKP Lisje Novi Sad (pogrebna delatnost), kao ekonomista u EPS distribuciji, u Direkciji za podršku tržištu i smanjenju gubitaka (EPS distribucija), bio v.d. direktora i direktor u JKP Tržnica Novi Sad i u februaru 2023. imenovan za v.d. direktora novosadskog Vodovoda. U biografiji se, kao dodatni angažman, navodi i da je 12 godine (2009-2021) bio predsednik Mesne zajednice i da se „bavio organizacijom rada u cilju funkcionisanja opštih, zajedničkih i pojedinačnih potreba stanovnika, te pitanjima iz oblasti komunalne delatnosti i rešavanjem komunalno- tehničkih problema u okviru svoje nadležnosti na nivou MZ, koja ima 14.000 stanovnika“.

Za predsednicu NO, pravnicu, može se zaključiti da ispunjava zakonske uslove jer od 2020. godine radi u Gradskoj upravi za građevinsko zemljište i investicije kao rukovodilac Grupe za praćenje investicionih aktivnosti, što ima dodirnih tačaka za oblašću rada JP.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je pravnik, advokat, sa iskustvom u bankarskom sektoru, bio je član radne grupe Minitarstva pravde i USAID-a koja se bavila izvršnim postupkom, član NO firme „OTP investments doo“ i JKP Temerin, ali se ne navodi kada i koliko dugo. Iz dokumentacije dostavljene iz Skupštine grada vidi se da je četiri godine bio član NO JKP Temerin. Bio je, takođe, član Komisije Skupštine Grada Novog Sada za sprovođenje Konkursa za izbor direktora javnih preduzeća. S obzirom da u celoj biografiji nema niti jedne vremenske odrednice, ne vidi se ni da li je članstvom u ovoj komisiji eventualno došao u sukob interesa. Bio je, ili je i dalje, i predstavnik većinskog akcionara Republike Srbije u AD „Luka Novi Sad“, član Saveta Pravnog fakulteta Novi Sad, član Saveta Prirodno-matematičnog fakulteta Novi Sad.

I dalje, kao i u istraživanju 2021. postoji (u okviru rubrike Organizaciona šema/Dokumenti) poseban dokument sa brojem zaposlenih, i brojem po sistematizaciji. Na kraju 2024. bilo je predstavljeno stanje od maja te godine.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni osnivački akt, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je u odgovoru na dopis iz 2021. godine najavio da će početi objavljivanje popisa najvrednije imovine, da će objaviti kontakt podatak osobe za postupanje po prijavama uzbunjivača, kao i da će doneti akt o politici naplate potraživanja koji će biti dostupan na sajtu. Tada je odgovoreno i da pravilnici o korišćenju prava na reprezentaciju i o korišćenju službenih vozila postoje, da su dostupni interno i dostavljeni su uz odgovor, ali nisu objavljeni na sajtu. I za ugovore o konsultantskim i pravnim uslugama je navedeno da nisu objavljeni na sajtu, ali da su dostupni na zahtev. Ništa od ovoga nije nađeno na sajtu u okviru ovog istraživanja, pri uvidu na kraju 2024. godine.

Preduzeće je u odgovoru na dopis ove godine potvrdilo da se dokumenti koji nisu pronađeni ne nalaze na sajtu preduzeća. Ponovo je navelo i da dva tražena pravilnika postoje.

Potvrdilo je da su 2023. i 2024. godine zaključivani ugovori za konsultantske usluge, za pravnu pomoć (sa više advokatskih kancelarija) i za „usluge promocije aktivnosti u organizaciji JKP“.

15. Javno gradsko saobraćajno preduzeće

Na sajtu preduzeća, u januaru 2025. godine stajalo je da je v.d. direktora Mladen Papović, koji je na to mesto imenovan u septembru 2024. a dva meseca kasnije je uhapšen pod sumnjom da je bio deo organizovane kriminalne grupe koja je krijumčarila kokain iz Južne Amerike.

U medijima je potom najavljeno da bi na sednici Skupštine grada Novog Sada 26. decembra za v.d. direktora trebalo da bude postavljen Milan Balać, bivši direktor JP Sportski i poslovni centar Vojvodina, koji je pre toga bio i na čelu JGSP Novi Sad u periodu od 2012. do 2014. godine. Mediji su preneli da je u materijalu dostavljenom odbornicima navedeno da je Balać ekonomista, da je duže od deceleje radio u Rafineriji Novi Sad na poslovima od rukovodioca službe za usluge, preko šefa službe, do direktora u više sektora.

Bio je i izvršni direktor Zavoda za izgradnju grada, a od 2016. do 2024. direktor preduzeća “Održavanje i usluge”, koje je nastalo izdvajanjem dela preduzeća iz sastava “Elektrovovodine”, bavi se elektro i mašinskim poslovima, kao i auto remontom.

Na osnovu ovih podataka može se zaključiti da Balać zadovoljava zakonske uslove, ali sednica na kojoj je trebalo da bude imenovan odlagana je nekoliko puta i nije održana do izrade ovog izveštaja.

S druge strane za aktuelnog v.d. direktora ne može se zaključiti da ima bilo kakve veze sa prevozom putnika i drumskim saobraćajem. U oskudnoj biografiji ovog pravника, bez navođenja gde je i kada stekao akademsko zvanje, stoji da je bio saradnik za pravne poslove

JP „Urbanizam“ Novi Sad i direktor preduzeća „Skyoptic doo“, Novi Sad.

Biografije članova NO nisu objavljene, samo se za dvojicu navodi da su diplomirani inženjeri saobraćaja.

Na sajtu se nalaze tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljen je i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Objavljeni su plan javnih nabavki, kao i sva dokumentacija - pozivi za JN i odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju.

16. JP Sportski i poslovni centar Vojvodina

Na sajtu se nalaze samo imena vd. direktora i članova NO, nema biografija, dokumenata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđivano ispunjavanje zakonskih uslova.

Predlog odluke o imenovanju, pripremljen za sednicu Skupštine grada u martu 2024. godine, koji je nađen internet pretragom, sadrži i biografiju v.d. direktora iz koje se vidi da su mu „oblasti rada/interesovanja“ pravo i ekonomija, da je od 2019. do 2024. bio rukovodilac službe nabavki i skladišta u JP Sportski i poslovni centar, a pre toga godinu dana pomoćnik direktora za opšte poslove. Navodi se da je diplomirao na Pravnom fakultetu u Novom Sadu (bez navođenja godine). U martu 2025. raspisan je konkurs za direktora.

Iz dokumenata koje je dostavio Grad Novi Sad vidi se da je diplomirao 2000. godine i da ispunjava uslove.

Grad je dostavio i dokumente za članove NO iz kojih se može zaključiti dva članovi NO ispunjavaju uslove.

Na sajtu su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu i ništa drugo od dokumenata.

Nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća, cenovnik, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu objavljeni ni plan javnih nabavki, pozivi za JN kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Nije nađen ni Informator, nit na sajtu JP niti na Portalu poverenika.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju.

17. JKP Čistoća Novi Sad

U prvobitnom uvidu utvrđeno je da na sajtu postoje samo imena direktora i članova NO. Nakon što je TS poslala verifikacioni dopis, objavljene su i biografije, ali je sa sajta sklonjeno ime predsednika NO i nalaze se samo imena i biografije dva člana. Prema podacima nađenim u medijima, može se zaključiti da je podneo ostavku nakon što je u septembru 2024. postavljen za člana Gradskog veća za komunalne delatnosti u Novom Sadu.

Na osnovu podataka iz biografije može se zaključiti da direktor, koji je 20 godina radio u Čistoći, zadovoljava zakonske uslove.

Za člana NO, master ekonomistu, ne vidi se da poseduje iskustvo u oblasti rada preduzeća. Od 2016. je zamenik direktora Ustanove Studentski centar Novi Sad. Drugi član NO je iz redova zaposlenih i zadovoljava zakonske uslove. Treći član, predsednik NO, je podneo ostavku.

Na sajtu JP su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Od ostalih dokumenata, u prvom uvidu nađen je samo cenovnik.

Nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nakon dopisa za verifikaciju nađen je statut.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN (postoji samo za jednu JN male vrednosti) niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ali je u odgovoru preduzeće potvrdilo da postoje. Nisu nađeni ni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge. U odgovoru je preduzeće navelo da je u 2023. i 2024. zaključivalo ugovore za konsultantske usluge i za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da se na sajtu na nalaze sistematizacija, osnivački akt, zapisnici sa sednica NO, niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nakon dopisa za verifikaciju nađen je statut. U odgovoru je navedeno da na sajtu nema podataka o potraživanjima po dužnicima, već samo zbirno, u bilansu stanja.

18. JKP Novosadska toplana

Na sajtu JP postoje biografije direktora i članova NO, ali sa nedostacima, te se ne mogu oceniti kao potpune i profesionalne radne biografije. Za direktora nema podataka o stečenim zvanjima, a u spisku sa radnim iskustvom ne vidi se niti jedno preduzeće iz oblasti rada Novosadske toplane: direktor JKP Informatika, direktor Slobodne carinske zone, pomoćnik direktora u privrednom društvu za održavanje i zaštitu objekata i ugostiteljstvo, referent održavanja investicionih objekata u JKP Tržnica Novi Sad, direktor preduzeća „SILVER LINE SYSTEMS“ d.o.o. Novi Sad (nađeno da je radilo posloje na sanaciji ravnog krova u JKP Vodovod Novi Sad 2010.godine), komercijalni poslovi u SZ (Studentska zadruga?)

„Sajam“ Novi Sad i komercijalni poslovi u Agrokombinatu „13. jul“ Podgorica (1999-2000. godine). U martu 2025. raspisan je konkurs za direktora.

Predsednik NO je diplomirani inženjer saobraćaja, sa iskustvom u oblasti saobraćaja, osiguranja, bio je pomoćnik šefa Kabineta predsednika Skupštine Grada Novog Sada, šef Kabineta predsednika Skupštine Grada Novog Sada. Iz dokumenata dostavljenih iz Grada Novog Sada vidi se da je diplomirao 2018. godine na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, te se samo na osnovu ovog dokumenta ne može utvrditi da je u vreme imenovanja imao pet godina iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko školsko obrazovanje.

U biografiji na sajtu JKP se ne navodi kada je diplomirao. Iako je diplomu stekao 2018. godine, Gradska uprava mu je 2020. godine (možda na osnovu uvida u neku drugu diplomu koja nije dostavljena TS) izdala potvrdu da je od 2016. stekao četiri i po godine iskustva na poslovima sa visokom školskom spremom. Takođe preduzeće Saobraćaj doo Žabalj mu je izdalo potvrdu da je od 2014. do 2016. radio na poslovima direktora za koje je propisana visoka školska sprema. Na osnovu ovih podataka ne može se utvrditi da predsednik NO ispunjava zakonske uslove.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je pravnik sa položenim pravosudnim ispitom i sertifikatima o postupanju sa maloletnim učinocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica kao oštećenih. Iz podataka dostavljenih TS vidi se da je u NO bila i od 2017. godine, čime je praktično stekla iskustvo u oblasti rada Toplane, iako je tada, 2017. godine, imenovana, a da nije ispunjavala zakonske uslove.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Na sajtu je objavljen pregled broja zaposlenih, koji uključuje i broj sistematizovanih mesta, ali nema akta o sistematizaciji. Od ostalih dokumenata nađen samo cenovnik.

Nisu nađeni osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Portalu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da se dokumenti koji nisu nađeni ne nalaze na sajtu JKP. Navelo je i da postoje (ali nisu objavljeni) pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila

Ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga nisu zaključivani u 2023. i 2024. godini, a u 2024. je zaključen jedan ugovor za pravne usluge.

Kragujevac

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Kragujevac: Vodovod i kanalizacija, JKP Šumadija i JP Urbanizam.

Na sajtu grada Kragujevca postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Gradske uprave, organi grada, ustanove i preduzeća > Javna preduzeća, privredna društva i ustanove. Na toj stranici su samo eksterni linkovi ka sajtovima JP. Nema imena menadžmenta, dokumenata niti bilo kojih drugih podataka. Do 2022. godine i izrade novog sajta, na stranici posvećenoj JP nalazili su se programi poslovanja i kontakt podaci JP.

Na sajtu postoji stranica Komisije za izbor direktora JP, na kojoj su oglasi, zaključci o odbacivanju pojedinih kandidatura, spiskovi kandidata i rang liste, ali nema zapisnika a sednica Komisije.

Grad Kragujevac je odgovorio na zahtev i dopis za verifikaciju.

U zahtevu se tražilo da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je za utvrđivanje uslova za v.d. direktora i članove NO zadužen Odbor za administrativna i mandatno-imunitetska pitanja Skupštine grada Kragujevca. U odgovoru su dostavljeni i dokumenti za direktore i članove NO.

Za direktora Vodovoda dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Kragujevcu iz 1982. godine, potvrda da je od 2005. zaposlen u Vodovodu i da je od 2016. Direktor je podneo izjavu da nije član organa stranke. Dostavljen je i sertifikat da je 2023. učestvovao na seminaru u organizaciji Saveza inženjera i tehničara Srbije o korporativnom upravljanju u JP.

Za predsednika NO dostavljena je diploma Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu. Upisao je fakultet 2010/2011. godine a u septembru 2012. završio osnovne studije. Dostavljene su potvrde iz preduzeća u kojima je radio, odnosno JKP u kojima je bio direktor o radnom iskustvu, poznavanju korporativnog upravljanja i iskustvu na rukovodećim pozicijama. Podneo je izjavu da nije član organa stranke.

Za drugog člana, izabranog na predlog osnivača, dostavljena je diploma Mašinskog fakulteta u Kragujevcu iz 1981. godine, potvrda da je bio direktor JKP Čistoća od 2004. do 2008. i v.d. direktora od 2016. do 2018. godine, kao i izjava kandidata da nije član organa političke partije.

Treći član NO, izabran na predlog zaposlenih, koji ispunjava zakonske uslove, podneo je potvrdu Socijalističke partije Srbije da nije član organa političke partije odnosno da mu je određeno mirovanje u vršenju funkcije.

Za direktora JKP Šumadija dostavljena je diploma Pravnog fakulteta u Kragujevcu iz

2013. godine, potvrde o radnom iskustvu namestima direktor Direkcije marketinga i potom direktor Direkcije pravnih poslova preduzeća Energetika doo Kragujevac i rešenje Izvršnog odbora Srpske napredne stranke kojim se potvrđuje „mirovanje članstva“ u toj političkoj partiji. Statut SNS, inače, ne predviđa „mirovanje članstva“, a odredba Statuta na koju se predsednik IO SNS pozvao u rešenju reguliše nadležnosti IO, u konkretnom slučaju (tačka 15. stava 1. člana 63) da IO „obavlja druge poslove u skladu sa Statutom i opštim aktima Stranke“.

Za predsednika NO nije dostavljena diploma FPN Univerziteta u Beogradu već samo diploma o stečenom akademskom zvanju magistra nauka sa Fakulteta za pravo, javnu upravu i bezbednost Megatrend univerziteta iz 2015 godine. Odbranjena je teza „Značaj menadžmenta u obezbeđivanju javnih usluga lokalne samouprave na primeru grada Kragujevca“.

Dostavljena je i potvrda Instituta za javno zdravlje Kragujevac da je zaposlen u tom Institutu od 2010. godine te se zaključuje da je ispunio uslove iz Zakona o JP stav 1. tačke 3. 4. i 5. Tim je Institut za javno zdravlje pokušao da dokaže da je kandidat za člana NO, time što radi na mestu pomoćnika direktora instituta, pored toga što je ispunio uslove da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje (tačka 3.) i da poznaje oblast korporativnog upravljanja ili oblast finansija (tačka 5.), ispunio i uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća (tačka 4.). Ako se posao pomoćnika direktra Instituta za javno zdravlje vrlo fleksibilnim tumačenjem može dovesti u vezu sa korporativnim upravljanjem, ostalo je nejasno kako je to povezano sa radom JKP koje se bavi sakupljanjem otpada, održavanjem čistoće, održavanjem puteva, upravljanjem grobljima, javnim parkiralištima, upravljanjem pijacama, održavanjem zelenih površina. No, čini se da je i to bilo dovoljno za Odbor za administrativna i mandatno-imunitetska pitanja Skupštine grada Kragujevca. Kandidat je podneo i izjavu da nije član organa nijende političke stranke.

Za drugog člana NO izabranog na predlog osnivača, diplomiranog mašinskog inženjera, dostavljena je diploma Fakulteta inženjerskih nauka Univerziteta u Kragujevcu o stečenom zvanju doktora nauka. Dostavljena je i potvrda da je bio zaposlen u Gradskoj upravi Kragujevca od 2007. do 2019. godine, te da je četiri godine bio načelnik Gradske uprave za komunalne i inspeksijske poslove. Dostavljena je i potvrda da je od 2020. direktor preduzeća Energetika doo Kragujevac, kao i njegova izjava da nije član organa političke stranke.

Za v.d. direktora Urbanizma dostavljena je diploma Građevinsko arhitektonskog fakulteta u Nišu, potvrda da je od 2004. zaposlen u JP Urbanizam i njegova izjava da nije član organa stranke.

Za predsednika NO dostavljena je diploma Mašinskog fakulteta u Kragujevcu, potvrde o radnom iskustvu i izjava da nije član organa političke stranke. Za drugu članicu NO izabranu na predlog osnivača dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta, potvrda o radnom iskustvu u preduzeću „Call US“ doo na radnom mestu menadžera finansija i fotokopije radne knjižice iz koje se vidi šest godina iskustva u Srpskoj banci, kao i izjava da nije članica organa političke partije.

19. JKP Vodovod i kanalizacija Kragujevac

Na sajtu se nalaze biografije članova NO i direktora, koji je izabran kao jedini kandidat na konkursu, nakon što je druga kandidatura odbačena jer nije podnet dokument koji dokazuje radno iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima JP.

Prema podacima iz biografije, direktor ispunjava uslove predviđene zakonom.

Predsednik NO je pravnik sa iskustvom u advokatskoj kancelariji, preduzeću EPS obnovljivi izvori, bio je dve godine generalni direktor preduzeća koje se bavi turizmom, ugostiteljstvom i sajamskim manifestacijama, tri godine direktor Parking servisa, te dve godine direktor JKP Šumadija koje se bavi održavanjem čistoće. Takođe, u biografiji se kao radno iskustvo navodi i “2013. do 2016. Srpska napredna stranka Beograd, član IO i Glavnog odbora stranke. Pravni, administrativni i tehničko organizacioni poslovi”. Ako se smatra da je trogodišnje iskustvo u bilo kom JKP dovoljno za ispunjavanje zakonskog uslova o iskustvu u oblasti rada preduzeća, može se zaključiti da predsednik NO ispunjava uslove. Ovakva nedoumica potvrđuje da je neophodno preciznije definisati ovaj zakonski uslov.

I preostala dva člana NO ispunjavaju zakonske uslove.

Na sajtu nisu objavljena rešenja o imenovanju niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su i osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija ni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Na sajtu se nalazi pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila. Nisu objavljeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da na sajtu nisu objavljeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO kao ni podaci o novčanim potraživanjima. Ukazano je da postoji akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Potvrdilo je da su zaključivani ugovori za reklamiranje i ugovori za pravne usluge.

20. JKP Šumadija

Na sajtu se nalaze biografije v.d. direktora i članova NO, ali ne i rešenja o imenovanju niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove.

U biografijama se ne navodi kada je stečena visoka školska sprema.

V.d. direktora je pravnik koji je bio saradnik za INO osiguranje u Filijali RFZO za šumadijski okrug, stručni saradnik u Sektoru za kontrolu izvršenja ugovora Agencije za privatizaciju, predsednik Skupštine grada Kragujevca (2016-2020 i 2020-2024), direktor Direkcije marketinga i potom direktor Direkcije pravnih poslova preduzeća Energetika doo Kragujevac,

član privremenog organa grada Kragujevca, poslanik u Narodnoj skupštini Srbije Savetnik gradonačelnika Kragujevca za oblast međunarodne saradnje. Ne vidi se iskustvo u oblasti rada JKP (sakupljanje otpada, održavanje čistoće, održavanje puteva, upravljanje grobljima, javnim parkiralištima, upravljanje pijacama, održavanje zelenih površina). U biografiji na sajtu JKP se, inače, navodi i da je direktor pohađao seminare "Istraživanje međunarodnog humanitarnog prava", "American Criminal Justice Lectures", "Prevenција kriminaliteta u Južnoj Africi" i "Metode suzbijanja organizovanog kriminaliteta", "World Alliance of Martial Arts" (seminar vodio Shihan Radovanović Borko - 5. Dan), "Mirotvorstvo generacija u istorijskom pamćenju" u organizaciji Savezne skupštine Ruske Federacije, "Seminar za narodne poslanike" u organizaciji Ministarstva trgovine Narodne Republike Kine. Od posebnih veština navedeno je WAMA membership diploma - certified life members of the World Alliance of Martial Arts, crni pojas (Shodan) - Ju Jutsu, "World Allianse of Martial Arts", aod priznanja "Medalja borca" Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata Srbije, priznanje Kapetan Miša Anastasijević za doprinos razvoju lokalne samouprave, medalja Knez Mihailo Obrenović.

U biografiji se navodi da je predsednik NO završio Fakultet političkih nauka i magistrirao pravne nauke. U dostavljenim dokumentima nije bilo diplome FPN, ali je dostavljena diploma o stečenom akademskom zvanju magistra nauka sa Fakulteta za pravo, javnu upravu i bezbednost Megatrend univerziteta iz 2015 godine. Odbranjena je teza „Značaj menadžmenta u obezbeđivanju javnih usluga lokalne samouprave na primeru grada Kragujevca“.

Od 1992. do 2004. celokupno radno iskustvo mu je u političkoj sferi (Narodni poslanik u Skupštini Srbije u dva navrata od 1992. do 1997. godine, predsednik Izvršnog odbora Skupštine opštine Vitine i p redsednik Skupštine opštine Vitina, sekretar za lokalnu samoupravu Privremenog izvršnog veća Kosova i Metohije, v.d. predsednika Privremenog izvršnog veća Kosova i Metohije, savezni poslanik Veća građana Skupštine SRJ, predsednik Savezne komisije za predstavlke, predloge i žalbe, savetnik u poslaničkom klubu Skupštine Srbije, a potom od 2007. godine u Agenciji za privatizaciju (samostalni stručni saradnik), i Institutu za javno zdravlje (pomoćnik direktora, potom službenik za odnose sa javnošću).

Ne može se smatrati da ispunjava zakonske uslove.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je diplomirani mašinski inženjer koji je 12 godina bio zaposlen u Gradskoj upravi Kragujevca od toga četiri godine na mestu načelnika Gradske uprave za komunalne i inspeksijske poslove. Od 2020. je direktor preduzeća Energetika doo Kragujevac. Ispunjava zakonske uslove.

Nisu objavljena rešenja o imenovanju, niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđivano da li direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su i osnivački akt, statut preduzeća, sistematizacija, cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima.

Na sajtu postoje akti koji definišu politiku naplate potraživanja: [Pravilnik](#) o naplati potraživanja, [Pravilnik](#) o reprogramu duga i [Pravilnik](#) o naplati dospelih potraživanja.

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih

automobila, ali su usvojeni (kako je navedeno u odgovoru na dopis). Nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge, ali su, navedeno je u dopisu, zaključivani.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je, za razliku od istraživanja 2021. godine, sada odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO ni podaci o novčanim potraživanjima.

21. JP Urbanizam

Na sajtu preduzeća nalaze se radne biografije v.d. direktora i članova NO, ali ne i rešenja o imenovanju, niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove.

V.d. direktora je imenovan u junu 2024. Prema podacima iz radne biografije, ispunjava zakonom propisane uslove.

U radnoj biografiji predsednika NO ne navode se niti godine sticanja visokog obrazovanja, niti radnog iskustva, iako se pominju poslovi koji bi mogli biti iz oblasti rada JP (konstruktor projektant). Iz dokumenata dostavljenih TS iz Grada Kragujevca može se zaključiti da ispunjava zakonom propisane uslove.

Za drugu članicu NO, ekonomistkinju sa zvanjem doktora ekonomskih nauka, izabranu na predlog osnivača, iskustvo koje u širem okviru odgovara oblasti rada preduzeća je članstvo u nadzornim odborima Javnog stambenog preduzeća Kragujevac i JP Niskogradnja Kragujevac.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Nema akta o sistematizaciji, samo tabela sa brojem sistematizovanih radnih mesta po stručnoj spremi i broju zaposlenih, ali se ne navodi kada je taj presek.

Objavljeni su osnivački akt i statut preduzeća. Nisu nađeni cenovnik, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Na sajtu postoji spisak pravlnika, među kojima su i pravilnici o troškovima reprezentacije i o korišćenju službenih automobila, ali se ti dokumenti ne mogu preuzeti.

Nisu objavljeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge. Preduzeće je u odgovoru na dopis navelo da ih nije zaključivalo.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, objavljeni su pozivi za JN, a ugovori samo za one na koje se ne primenjuje ZoJN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni sistematizacija, zapisnici, cenovnik kao ni podaci o potraživanjima, ali je sve ove dokumente dostavilo TS u prilogu odgovora. Navelo je i da ne poseduju akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Užice

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Užice: JKP Vodovod, JKP Gradska toplana i JKP Niskogradnja.

Na sajtu grada Užica postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Javne službe Grada Užica > Javna preduzeća.

Na njoj su interni linkovi ka stranicama osam užičkih JP i JKP na sajtu Užica. Na pojedinačnim stranicama su, pored kontakt podataka, imena direktora i članova NO i rešenja o imenovanju članova NO (ne i direktora). Nema radnih biografija. Na ovim stranicama su i programi poslovanja i godišnji izveštaji o poslovanju, osnivački akti, statuti i sistematizacije.

Skupština grada Užica nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

22. JKP Vodovod

Na sajtu se nalaze radne biografije direktora i članova NO. Direktor je izabran na konkursu u februaru 2024. i to mu je treći mandat. Prethodno je 12 meseci (2014-2015) bio i v.d. direktora. Prema podacima iz biografije, iako se ne navodi godina sticanja visoke stručne sprema, može se zaključiti da ispunjava zakonom propisane uslove.

Nadzorni odbor JKP Vodovod imenovan je u novembru 2023. godine, nakon što su svi članovi smenjeni. Razlog za smenjivanje bila je odluka NO, potpisana i pečatirana i postavljena na oglasnu tablu JP, da je zaposleni, autor greške u materijalu za NO, koja može da izazove „drugačije viđenje dostavljenog materijala“ dužan da NO vodi na ručak o svom trošku. Predsednik NO je tvrdio da je odluka usvojena (jednoglasno) kao „provokacija“, da bi se utvrdilo da li nadležni u rukovodstvu Užica čitaju materijale NO, jer je Vodovod u veoma teškoj situaciji, a na važne odluke NO nadležni u Gradu ne reaguju.

Nadležni su na ovu odluku reagovali, smenili NO i imenovali novi, a naknadno je još jednom promenjen predsednik NO. Na sajtu Vodovoda nema rešenja o imenovanju (niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđivano da li kandidati ispunjavaju zakonske uslove), dok je na sajtu Užica rešenje iz novembra 2023. i nije utvrđeno kada je novi predsednik (koji je naveden kao predsednik i u registru APR-a) imenovan.

Na sajtu se nalaze biografije članova NO, ali ne i dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Predsednik NO je specijalni pedagog, ali ima iskustvo u oblasti rada JP, s obzirom na to da je bio v.d. direktora u JKP Vodovod Zlatibor i rukovodilac postrojenja za preradu otpadnih voda Zlatibor. Iako je imenovanje za v.d. direktora evidentno bilo kršenje zakona, dok je možda sporna i sistematizacija u tom čajetinskom JP na osnovu koje je specijalni pedagog

postavljen za rukovodioca u postrojenju otpadnih voda, nije sporno iskustvo u oblasti rada JP Vodovod Užice i imenovanje za predsednika NO.

To se ne može reći za drugog člana NO, mašinskog inženjera sa iskustvom u saobraćajnom preduzeću i na mestu člana NO Aerodroma Ponikve.

Na sajtu preduzeća nalaze se svi tromesečni izveštaji i programi poslovanja za posmatrani period. Nema pravilnika o sistematizaciji, ali postoji podatak o broju sistematizovanih radnih mesta i broj zaposlenih (stanje 45 dana pre dana uvida).

Objavljeni su statut i cenovnik, a osnivački akt je nađen nakon slanja dopisa za verifikaciju. Na sajtu se nalaze srednjoročna i dugoročna strategija poslovanja i razvoja.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ali su usvojeni (navedeno u dopisu). Nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Navelo je da traženi kvartalni izveštaj nije postavljen jer do trenutka prvog uvida osnivač nije dao saglasnost na taj dokument. Naknadno je i taj dokument objavljen na sajtu. Potvrđeno je da na sajtu nisu zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. U odgovoru je potvrđeni i da su zaključivani ugovori za pravne usluge.

23. JKP Gradska toplana

Na sajtu JKP je teško naći podatke o menadžmentu – nalaze se na stranici „Kontakt“. Tu su biografije direktora i članova NO.

U biografiji direktora nema datuma sticanja visokog obrazovanja i radnog iskustva, izuzev za period 2017-2021 kada je kao pomoćnik direktora Toplane bio član NO, na predlog zaposlenih. Na javnom konkursu 2021. je izabran za direktora. Na osnovu dostupnih podataka može se zaključiti da ispunjava zakonom propisane uslove.

Članovi NO imenovani su u martu 2021. godine. Na sajtu JP nalaze se radne biografije. Iz radne biografije jednog člana NO imenovanog na predlog osnivača ne vidi se iskustvo u oblasti rada JP. Predsednik NO je industrijski menadžer, sa dugogodišnjim iskustvom u JKP koje se bavi pružanjem „komunalnih usluga na održavanju i pripremanju rekreativnih površina i sportskih objekata, a u cilju obezbeđivanja adekvatnih uslova za izvođenje aktivnosti sportskih klubova i rekreativnih grupa“.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Nema akta o sistematizaciji, ali postoji organizacion šema sa brojem izvršilaca i podatak o broju zaposlenih (stanje sedam dana pre dana uvida). Objavljeni su osnivački akt, statut

preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila (oba akta postoje, navedeno je u dopisu), ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge (nisu ni zaključivani, navedeno u dopisu).

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu i objavljeni su samo pojedini pozivi za JN. Nema odluka o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da traženi dokumenti, koji nisu nađeni, nisu ni objavljeni, te da se na sajtu nalaze dokumenti čije je objavljivanje obavezno po članu 71. Zakona o JP.

24. JKP Niskogradnja

Na sajtu preduzeća nalaze se radne biografije direktorke i članova NO. Nisu objavljena rešenja o imenovanju niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Prema podacima iz objavljene biografije, direktorka, koja je od 2013. do 2015. bila pomoćnik direktora ovog JP, potom 12 meseci v.d. direktora i od 2016. je na mestu direktora ispunjava kriterijum iskustva u oblasti rada preduzeća. Treći put je imenovana u novembru 2024. godine posle konkursa na kome je bila jedina kandidatkinja. U biografiji se ne navode podaci o vremenu sticanja visokog obrazovanja.

Članovi nadzornog odbora ispunjavaju zakonom propisane uslove, prema podacima dostupnim u radnim biografijama. Članica NO iz redova zaposlenih je diplomirana učiteljica, pri čemu se u biografiji ne navodi kada je stekla visoko obrazovanje na Učiteljskom fakultetu u Užicu. Ima šestogodišnje iskustvo u transportnim firmama i preduzetničkoj autoprevoznčkoj radnji, ali je od 2020. zaposlena u JP Niskogradnja, te je do septembra 2024. godine, kada je imenovana stekla iskustvo u oblasti rada preduzeća.

Na sajtu su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljen je i osnivački akt, a nisu nađeni sistematizacija, statut preduzeća niti cenovnik. Takođe nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja, pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Na sajtu nije objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu kao ni pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, niti odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

Niš

U istraživanju su posmatrana četiri preduzeća čiji je osnivač Grad Niš: JKP Mediana, JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus, JKP Gradska toplana i JKP Parking servis.

Na sajtu grada Niša, izborom stavke „Javna preduzeća“ iz padajućeg menija „Institucije“ otvara se stranica na kojoj su nabrojana JP. Klik na naziv JP ne vodi na stranicu posvećenu tom JP, niti na sajt JP, već se otvara finansijski izveštaj za 2018. godinu. Za nekoliko JP postavljeni su i izveštaji revizora za 2018. godinu. Kada se, međutim, iz tog menija izabere (na narednoj stepenici padajućeg menija) pojedinačno preduzeće otvaraju se pojedinačne stranice na kojima su ime direktora, link ka sajtu JP i osnovni kontakt podaci. Neki od podataka su neažurni (adresa internet sajta, podatak o direktoru i sl). Nema bilo kakvih dokumenata.

Skupština grada Niša je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru Skupštine grada navodi se da su dostavljeni podaci „iz arhive Skupštine Grada Niša, koje su nastale u vezi sa radom radnog tela, i to Odbora za imenovanje Skupštine Grada Niša“, koji je ovlašćeni predlagač za članove nadzornih odbora javno komunalnih preduzeća. Takođe se navodi da je u skladu sa Statutom Grada Niša ovlašćeni predlagač za imenovanje vršioca dužnosti direktora i direktora javnih i javno komunalnih preduzeća je Gradsko veće Grada Niša.

Nisu dostavljeni podaci ni za jednog direktora odnosno v.d. direktora.

Za predsednicu NO Parking servisa dostavljena je diploma Poljoprivrednog fakulteta, kao i potvrda da je bila zaposlena u Semenarni Niš kao referent prodaje, odnosno kao referent prodaje sredstava za zaštitu bilja. Dostavljena je i kopija stauta preduzeća sa registrovanim šiframa delatnosti. Nije utvrđena veza tih delatnosti sa poslovima Parking servisa. Dostavljena je i potvrda da je zaposlena u Gradskoj upravi za imovinu i održivi razvoj, gde se od 2009. do 2016. bavila pitanjima sela i ruralnog razvoja, a od 2017. radi u Sekretarijatu za zaštitu životne sredine. Od 2021. je šefica ODseka za poljoprivrednu proizvodnju i preradu.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača podneo je ostavku, što se vidi u odgovoru na dopis koji je dostavilo preduzeće.

Za predsednika NO Medijana (preduzeće se bavi održavanjem čistoće, sakupljanjem otpada) dostavljena je diploma Pravnog fakulteta u Prištini, uverenje da je od 2000. do 2004. bio predsednik Izvršnog odbora Gradske opštine Niška Banja, da je radio kao pravnik u Kazneno – popravnom zavodu, sertifikat o završenom seminaru o korporativnom upravljanju u javnim preduzećima, i potvrda da je član NO JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus, potvrda da je bio sekretar Sekretarijata za opštu upravu Gradske uprave Niša od 1997. do 2000. godine.

Za drugog člana postavljenog na predlog osnivača dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Nišu, potvrda o radnom iskustvu u Savremenoj administraciji na poslovima komercijale i finansijskog posredovanja, potvrda da je predsednik NO JP Gradska stambena agencija Niš i da je bio šef knjižarskog centra u Zavodu za udžbenike. Dostavljen je i sertifikat o završenom seminaru o korporativnom upravljanju u javnim preduzećima.

Za predsednika NO JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus dostavljena je diploma Elektronskog fakulteta u Nišu, uverenje o radnom iskustvu (od 2007. godine) u JKP Mediana, od čega više od pet godina na rukovodećim pozicijama, kao i potvrdu kojom je JKP Mediana protumačila odredbe Zakona o JP.

Naime u jednoj potvrdi (iz januara 2021. godine) se navodi da je od aprila 2017. na poslovima izvršnog direktora, te je „obavljanjem poverenih poslova stekao potrebno radno iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnih preduzeća u Gradu Nišu“. Prema tom tumačenju, odredba Zakona o iskustvu „na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća“ odnosi se na bilo koje poslove bilo kog javnog preduzeća (u konkretnom tumačenju – u istom gradu). Kandidat je dostavio i identičan sertifikat kao i dvojica članova NO JKP Mediana, o završenom seminaru o korporativnom upravljanju u javnim preduzećima.

Za drugog člana NO izabranog na predlog osnivača dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Nišu, potvrda da je zaposlen u Parking servisu od 2007. godine, da je bio v.d. direktora Gerontološkog centra i član JKP Gorica Niš (pogrebno preduzeće). Ako se ne primeni tumačenje da iskustvo u bilo kome JP znači iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća, član NO nema iskustvo u oblasti rada JKP.

Za predsednika NO JKP Gradska toplana, koji je na tom mestu od 2013. godine i bio je obuhvaćen sa nekoliko istraživanja koja je TS sprovodila, dostavljena je diploma Visoke tehničke škole strukovnih studija u Nišu (prvi stepen, 180 bodova ESPB), koju je upisao školske 2008/2009. godine a završio 3. aprila 2009. godine i diploma Visoke škole strukovnih studija za menadžment u saobraćaju Niš, koju je upisao 2012/2013. godine, a 5. jula 2013. završio specijalističke strukovne studije drugog stepena na studijskom programu menadžment u javnim ustanovama, obima 60 bodova ESPB. Iz podataka u ovim diplomama proizilazi da je predsednik NO za ukupno 14 meseci i osam dana (1. oktobar – 3. april i 1. oktobar – 5. jul) stekao visoko školsko obrazovanje na specijalističkim strukovnim studijama u obimu od 240 ESPB. Dostavljena je i potvrda Toplane da je obavljao funkciju predsednika NO od 2013. godine, kao i sertifikat o „aktivnom učešću i uspešno završenoj obuci na temu korporativno upravljanje u javnim preduzećima“, identičan kakav poseduju gotovo svi članovi NO u Nišu.

Za drugog člana NO izabranog na predlog osnivača dostavljena je diploma Elektronskog fakulteta u Nišu, potvrda o zaposlenju u Trgovinskoj školi na mestu nastavnika računarstva i informatike, kao i potvrda Gradske toplane da je od 2017. članica NO, čime je stekla više od četiri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima JP. Dostavljen je i sertifikat da je stekla zvanje samostalni računovođa. I ona je dostavila sertifikat o poznavanju korporativnog upravljanja, ali ga nije izdao Fakultet za pravo bezbednost i menadžment „Konstantin Veliki“, kao u slučaju gotovo svih ostalih članova NO JP u Nišu, već „L&A consulting doo Beograd“.

25. JKP Mediana Niš

Na sajtu preduzeća nalaze se radne biografije v.d. direktorke i članova NO. Nema dokumenata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove.

V.d. direktora je imenovana u oktobru 2024. Konkurs za izbor direktora raspisan je u maju 2025. godine. Prema podacima iz biografije, v.d. direktora ispunjava zakonom propisane uslove. Na sajtu se, inače, u menadžementu, pored v.d. direktorke i članova NO, nalazi još sedam osoba – dva pomoćnika direktora, tri izvršna direktora i dva savetnika.

To se, međutim, ne može zaključiti za predsednika NO, koji je pravnik i prema podacima iz biografije na sajtu nema iskustvo u oblasti rada preduzeća (skupljanje otpada, usluge redovnog čišćenja zgrada, pripremna gradilišta, zbrinjavanje kućnih ljubimaca, dekoracija grada) Radio je kao savetnik za pravne poslove u banci, sekretar za opštu upravu u Gradskoj upravi Niš, bio je predsednik IO Gradske opštine Niška Banja i šef odseka u Kazneno popravnom zavodu.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je ekonomista koji je radio u prodaji i marketingu „Savremene administracije“, u prodaji JP Zavod za udžbenike, vodio agenciju za izradu biznis planova. Jedino iskustvo u oblasti rada preduzeća je rad na mestu „saradnika u oblasti inženjerstva zaštite životne sredine“ u privrednom društvu koje se bavi bezbednošću i zdravljem na radu. Bio je i predsednik NO JP Gradska stambena agencija. U vreme imenovanja nije ispunjavao uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu preduzeća nije objavljen akt o sistematizaciji, ali postoji izvod – broj sistematizovanih mesta i broj izvršilaca, po stepenu stručne spreme, kao i aktuelni podatak o broju zaposlenih.

Objavljeni su programi poslovanja, sa obrazloženjima i rešenjima o usvajanju, i svi kvartalni izveštaji za posmatrani period.

Objavljeni su statut preduzeća, cenovnik i pojedini zapisnici sa sednica NO. Nisu nađeni osnivački akt, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila (u odgovoru navedeno da su oba pravilnika usvojena), ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, kao i linkovi ka Potralu za pojedine JN, ali je potrebna šifra za ulazak na stranicu ili se preusmerava na početnu stranicu Portala. Na sajtu JP nisu objavljene odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da se na sajtu ne nalaze dokumenta koja nisu pronađena (osnivački akt, podaci o novčanim potraživanjima, akt koji definiše politiku naplate potraživanja). U dopisu je ukazano da se na sajtu nalazi sistematizacija, ali je na linku koji je naveden nađena samo organizaciona šema. Potvrđeno je i da su zaključivani ugovori o oglašavanju i o pravnim uslugama (dostavljeni brojevi pod kojim su zavedeni i podaci sa kim su zaključeni).

26. JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus Niš

Na sajtu se nalaze radne biografije v.d. direktora i članova NO, kao i rešenja o imenovanju. Nema dokumenata na osnovu kojih je utvrđivano da li ispunjavaju zakonske uslove.

V.d. direktora je imenovana u martu 2023. i istekao joj je mandat, odnosno rok na koji je zakonom ograničeno maksimalno trajanje v.d. statusa (12 meseci). Ona je u vreme imenovanja ispunjavala zakonom propisane uslove. U biografiji v.d. direktorke na sajtu, upadljiva je velika fotografija na kojoj je iza nje fotografija predsednika Srbije.

Prema organizacionoj strukturi preduzeća, postoje kancelarija direktora, sa službom za odnose sa javnošću i pomoćnik direktora, kao i tri izvršna direktora, od kojih jedan ima savetnika. Međutim, ispod ove šeme organizacione strukture nabrojana su imena tri savetnika direktora.

Na mestu na čelu JP Naissus v.d. direktorka je, inače, zamenila master istoričara koji je nakon imenovanja postao i doktor filoloških nauka. Konkurs za izbor direktora raspisan je u maju 2025. godine.

Predsednik NO, na predlog osnivača, je izvršni direktor u JKP Medijana. Prema dostupnim podacima iz biografije, ispunjava zakonske uslove. Drugi član NO izabran na predlog osnivača je diplomirani ekonomista koji je celu karijeru zaposlen u JKP, ali bez iskustva u oblasti rada ovog preduzeća. Naime, bio je koordinator za informisanje u JKP Tržnica Niš, a od 2007. do imenovanja radi u JKP Parking servis na mestima koordinator službe za transport, direktor sektora za informacione tehnologije i odnose sa javnošću, rukovodilac službe za informacione tehnologije i odnose sa javnošću, pomoćnik direktora.

U toku 2015. i 2016. godine bio je i v.d. direktora Ustanove za smeštaj odraslih i starijih lica „Gerontološki centar“ – Niš, a od 2017. do 2022. godine član Nadzornog odbora JKP „Gorica“ Niš (osnovna delatnost pogrebne aktivnosti).

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Na sajtu postoje tabele sa brojem zaposlenih i brojem sistematizovanih radnih mesta. Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu ne objavljuje pravilnik o sistematizaciji, zapisnike sa sednica NO niti podatke o novčanim potraživanjima. Akt koji definiše politiku naplate potraživanja objavljuje se, navodi se u odgovoru, kada osnivač donese akt o mogućnosti otplate duga na više rata, za vreme trajanja odluke. Preduzeće je navelo da postoje (ali nisu objavljeni na sajtu) pravilnik o troškovima reprezentacije i

pravilnik o korišćenju službenih automobila. Potvrđeno je i da su tokom 2023. i 2024. zaključivani ugovori za pravne usluge i ugovori za „pojačano medijsko praćenje poslovnih aktivnosti“ i za „pojačano medijsko praćenje propagandnih aktivnosti“.

27. JKP Gradska toplana Niš

Na sajtu se nalaze radne biografije v.d. direktora (imenovan u decembru 2024.) i članova NO. Nema rešenja o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju uslove iz Zakona o JP.

Iz biografije v.d. direktora može se zaključiti da ispunjava uslov od tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća, ako se kao poslovi u oblasti rada toplane računa članstvo u nadzornom odboru JKP u oblasti vodosnabdevanja. Međutim, u rešenju o imenovanju, gde se konstatuje da ispunjava uslove navode se detaljno podaci iz radne biografije o zaposlenjima, ali ne i o dužnostima, među kojima je članstvo u NO.

TS smatra da podaci o zaposlenjima ne pružaju osnov da se zaključi da poseduje traženo iskustvo.

V.d. direktora je, naime, master ekonomista koji je radio kao:

- pomoćnik direktora privrednog društva Aerodromi Srbije DOO
- rukovodilac finansijskog upravljanja i kontrole u Aerodromi Srbije DOO Niš od 2016.
- direktor obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i Centra za obuku Aerodromi Srbije od 2019-2021.
- direktor obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i odgovorni rukovodilac Centra za obuku vazduhoplovnog osoblja 2018 - 2019. godine u JP aerodrom Niš;
- direktor sektora poslova logistike od 2015.
- rukovodilac kargo sektora JP Aerodrom Niš od 2012. - 2015.
- operater kdk kontrole i referent kargo poslova 2003 - 2008.
- privatni preduzetnik (suvlasnik) od 2003 - 2016;

U rešenju o imenovanju se ne navode ove dodatne dužnosti koje je obavljao ili i dalje obavlja:

- predsednik nadzornog odbora Direkcije za izgradnju Grada Niša od 2022. godine i dalje-
- predsednik upravnog / nadzornog odbora JKP Naissus Niš od 2012. - 2017 i od 2020 – 2022
- član Nadzornog odbora JP Aerodrom Niš od 2018.- 2019.

Predsednik NO je na toj dužnosti od oktobra 2013. godine i bio je obuhvaćen sa nekoliko istraživanja koja je TS sprovodila. Već tada je konstatovano da se kao iskustvo u oblasti rada preduzeća moglo računati samo prethodno iskustvo u nadzornom odboru niške toplane, što je bilo i navedeno u potvrdi preduzeća iz 2016. godine. Nakon prvog nezakonitog imenovanja, on je praktično stekao iskustvo. Tada, međutim, nije ispunjavao uslov od pet godina iskustva na poslovima za koje je potrebno visoko školsko obrazovanje (obima 240 bodova).

Naime, predsednik NO je strukovni inženjer industrijskog inženjerstva koji je visoku tehničku školu upisao 2008/2009 godine, a osnovne strukovne studije obima 180 bodova završio 3. aprila 2009. godine. Specijalističke je upisao 2012/2013, a završio 5. jula 2013. godine i stekao visoko akademsko zvanje. Istovremeno je 11. oktobra 2013. završio osnovne četvorogodišnje studije na fakultetu u Brčkom (ne navodi se kada ih je upisao) i dva meseca

kasnije rešenjem Univerziteta Privredna akademija Novi Sad verifikovao diplomu iz Brčkog i uz zvanje diplomiranog menadžera dodao i zvanje diplomirani ekonomista.

Druga članica NO imenovana na predlog osnivača je diplomiran inženjer elektronike, koja ima 17 godina iskustva u školi kao profesor informatičke grupe predmeta, a pre toga osam godina u preduzeću za trgovinu. Četiri godine je bila u NO JKP Objedinjena naplata Niš, a u NO Toplane je od 2017. godine. Prema ovim podacima prilikom prvog imenovanja nije ispunjavala uslov od tri godine u oblasti rada preduzeća, ali ga je, praktično, kao i predsednik NO, stekla tokom nezakonitog boravka na mestu člana NO.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Na sajtu JKP postoje tabele sa brojem zaposlenih i brojem sistematizovanih radnih mesta. Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Objavljen je Pravilnik o sponzorstvima i donatorstvima iz septembra 2024.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

U okviru istraživanja Petra 2021. preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju, ukazavši na lokaciju nekoliko prethodno nedostajućih dokumenata. Potvrdilo je da neke informacije i dokumenti nisu dostupni, ali i najavilo da će pojedine postaviti (zapisnici sa sednica NO, izveštaji o reviziji finansijskih izveštaja, podaci o potraživanjima, pravilnici o korišćenju službenih automobila i sredstava za reprezentaciju, informacije u vezi sa uzbunjivanjem, odluka o imenovanju direktora). Većina tih dokumenata ipak nije nađena ni u ovom istraživanju.

Preduzeće je i u ovom ciklusu istraživanja odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni pravilnik o sistematizaciji, zapisnici sa sednica NO niti podaci o novčanim potraživanjima. Slično kao i drugo niško JKP (JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus), preduzeće je odgovorilo da akt koji definiše politiku naplate potraživanja objavljuje kada postoji važeća odluka o mogućnosti reprograma duga ili otpisa kamate. Preduzeće je navelo da postoje (ali nisu objavljeni na sajtu) pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila. Potvrđeno je i da su tokom 2023. i 2024. zaključivani ugovori sa medijskim kućama radi medijskog praćenja značajnih aktivnosti, dok ugovori za pravne usluge nisu zaključivani.

28. JKP Parking servis Niš

Na sajtu su radna biografija v.d. direktora i radne biografije dva člana NO – predsednika i člana imenovanog na predlog zaposlenih, a nema podataka o drugom članu NO imenovanom na predlog osnivača. Nema rešenja o imenovanjima niti dokumenata na osnovu kojih je

utvrđeno da rukovodstvo ispunjava zakonske uslove. Konkurs za izbor direktora raspisan je u maju 2025. godine.

V. d. direktora je master inženjerka menadžmenta (2014). U biografiji se navodi da je kao volonter radila u redakciji časopisa "Kapital Magazin", da je bila je članica Saveta Niških muzičkih svečanosti (2015-2016), članica Upravnog odbora Niškog simfonijskog orkestra, članica Saveta manifestacije "Filmski susreti" (2017-2018). Bez drugih detalja navodi se da je upreduzećima "Teming systems" d. o. o. , "Agroeksport", IGM i "Ćele kula" „stekla značajno radno iskustvo“. U periodu od 2016. do 2018. radila je u Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Od 2018. godine zaposlena u JKP Parking servis Niš, u Službi interne kontrole, na mestu savetnika direktora. a od 2020. godine na poziciji izvršnog direktora sve do februara 2024. godine kada je imenovana za vršioca dužnosti direktora ovog JKP. Prema ovim podacima, ispunjava zakonom propisane uslove.

Predsednica NO je diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu (inženjer poljoprivrede za zaštitu bilja i prehrambenih proizvoda - diplomirani inženjer fitomedicine) U biografiji se navodi da je karijeru započela 2002. godine kao stručni saradnik za zaštitu bilja. Od 2021. godine je na poziciji šefa odseka za poljoprivrednu proizvodnju i preradu Gradske uprave za imovinu i održivi razvoj. Ne vidi se iskustvo u oblasti rada preduzeća.

Preduzeće je u odgovoru na dopis dostavilo podatke iz kojih se vidi da je trećem članu NO, profesoru fizičke kulture, mandat prestao u oktobru 2024. zbog podnete ostavke.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Na sajtu JKP postoje tabele sa brojem zaposlenih i brojem sistematizovanih radnih mesta

Objavljeni su cenovnik i planovi JN, a ništa drugo od dokumenata nije nađeno: osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima, akt koji definiše politiku naplate potraživanja, pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da se na sajtu ne objavljuju dokumenti koji nisu nađeni: osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima, akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Objavljuju se, kako se navodi, samo dokumenti propisani članom 71. Zakona o JP. Preduzeće je navelo da postoje pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila (ali nisu objavljeni). Potvrdilo je i da je tokom 2023. i 2024. godine zaključivelo ugovore o reklamiranju i za pravne usluge.

Novi Pazar

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Novi Pazar: JKP Gradska toplana, JKP Gradska čistoća i JKP Parking servis.

Na sajtu grada Novog Pazara postoji stranica posvećena javnim preduzećima, sa brojn timer podacima i dokumentima. Nalazi se na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Javna preduzeća.

Za sva JP, vrlo pregledno, razvrstano po tabovima, dati su osnovni podaci, podaci o rukovodstvu, organizaciona struktura i dokumenta.

Za direktore i v.d. direktora su objavljena rešenja o imenovanju na stranici gde su imena direktora i članova NO, dok su rešenja o imenovanju članova NO na tabu „Dokumenta“, gde su i godišnji planovi i godišnji izveštaji, cenovnici, statuti.

Postoji stranica Komisije za izbor direktora JP i na njoj se nalaze zapisnici sa sednica Komisije.

Skupština grada Novog Pazara nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

29. JKP Gradska toplana Novi Pazar

Na sajtu JLS nalazi se rešenje iz novembra 2024. o imenovanju v.d. direktora. Na sajtu preduzeća nalazi se biografija v.d. direktora, nema rešenja niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjava zakonom propisane uslove.

Prema podacima iz biografije, v.d. direktora je 2021. godine diplomirao ekonomiju na Fakultetu za menadžment u Sremskim Karlovcima. To znači da u vreme imenovanja nije ispunjavao zakonski uslov da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama. V.d. direktora je, naime 2015. godine postao strukovni ekonomista ali to je zvanje koje se stiče sa 180 ESPB bodova.

U biografiji je, pored toga što se navodi da je od 2007. do 2021. radio u banci (bez preciziranja posla koji je obavljao, navedeno još da je od 2021. zaposlen u Toplani. Takođe se ne navodi na kojim poslovima, ali bi ovaj podatak mogao da znači da ispunjava drugi uslov – da ima trogodišnje iskustvo na poslovima povezanim sa poslovima JP.

Ne vidi se, međutim, da li ispunjava još jedan uslov – da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova.

Na sajtu preduzeća nalaze se i biografije članova NO, a na sajtu JLS rešenje o imenovanju. U rešenju se vidi da je u decembru umesto predsednika NO koji je podneo ostavku i čija je biografija na sajtu JP, izabran novi predsednik, čija radna biografija nije dostupna. Takođe, u rešenju o imenovanju iz 2022. godine nalazi se ime člana izabranog na predlog osnivača,

dok je na sajtu drugo ime i oskudna biografija iz koje se ne može zaključiti da li ispunjava zakonske uslove.

Na sajtu JP nema kvartalnih izveštaja niti planova poslovanja za posmatrani period. Poslednji dokument u vezi sa poslovanjem koji je postavljen na sajt je tromesečni izveštaj za drugi kvartal 2022. godine.

Od ostalih traženih dokumenata nađeni su samo sistematizacija i cenovnik. Nisu nađeni osnivački akt, statut preduzeća, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Na sajtu se ne objavljuju se ni plan javnih nabavki za tekuću godinu, pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

JKP Gradska toplana Novi Pazar je u ranijim istraživanjima označeno kao specifično po velikom broju neuspelih konkursa za direktora i vrtoglavih rotacijama vršilaca dužnosti direktora se jedne strane, a po izuzetnoj netransparentnosti, odbijanju da dostavi podatke po zahtevima za slobodan pristup informacijama i činjenici da JKP nema svoj sajt i pored eksplicitnih zakonskih obaveza. U međuvremenu je dobilo sajt, na čelu JP i dalje je vršilac dužnosti, a ovog puta je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

U odgovoru se navodi da se traženi dokumenti čije je objavljivanje obavezno po Zakonu o JP, kao i osnivački akt i statut, mogu naći na sajtu preduzeća (poslat link na početnu stranicu, bez preciziranja gde na sajtu). Ni ponovnim uvidom traženi dokumenti nisu nađeni. Potvrđeno je da JKP ne poseduje akt kojim se reguliše politika naplate potraživanja, a za podatke o novčanim potraživanjima (dugovanja prema JKP) odgovoreno je da se ne objavljuju na sajtu ali su dostupni na zahtev. Potvrđeno je i da se zapisnici sa sednica NO ne objavljuju na sajtu, te da ne postoje pravilnik kojim se regulišu troškovi reprezentacije niti pravilnik kojim se reguliše korišćenje službenih vozila. Ugovori za marketinške usluge nisu zaključivani u 2023. i 2024. godini, ali jesu ugovori za pravne usluge.

30. JKP Gradska čistoća Novi Pazar

Direktor JP je imenovan u septembru 2024. posle sprovedenog javnog konkursa na kome je bio jedini kandidat. Na sajtu JLS nalazi se rešenje o imenovanju. Na sajtu JP nalazi se biografija direktora. Nema dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjava zakonom propisane uslove. Prema podacima iz biografije, direktor je mašinski inženjer sa velikim iskustvom u oblasti energetike. Iz biografije se ne vidi iskustvo u oblasti rada preduzeća.

Na sajtu JLS i na sajtu JP nalazi se rešenje o imenovanju članova NO iz maja 2022. godine. Na sajtu JP su i biografije. Predsednik NO je master psiholog i iz biografije se ne vidi iskustvo u oblasti rada JP. Bio je šest godina vlasnik firme Models (ne navodi se delatnost, nije nađena u registru APR), a od 2006. radi u Okružnom zatvoru.

Ni drugi član NO izabran na predlog osnivača ne ispunjava zakonske uslove. Diplomirao je na Departmanu za pravne nauke Državnog univerziteta 2021. godine, a imenovan u NO

2022. pa je jasno da nije ispunjavao uslov da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje. Od radnog iskustva imao je rad u trgovini lovačke opreme i obuci fizičkih lica za rukovanje vatrenim oružjem i rad kao sudski pripravnik, te ne ispunjava ni uslov od tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća.

Na sajtu preduzeća objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Tromesečni izveštaji su objavljeni nakon što je TS uputila preduzeću dopis za verifikaciju podataka.

Na sajtu su objavljeni i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO.

Nisu nađeni podaci o novčanim potraživanjima, ali postoji akt koji definiše politiku naplate potraživanja (Pravilnik o umanjenju i Pravilnik o naplati dospelih potraživanja).

Na sajtu nisu dostupni pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila (ali je preduzeće u dopisu navelo da postoji). Na sajtu je objavljen pravilnik o upotrebi službenih mobilnih telefona.

Ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge takođe nisu javno dostupni.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da se zapisnici sa sednica NO ne objavljuju na sajtu, kao ni podaci o novčanim potraživanjima. Zaključivani su, ali ne i objavljeni, ugovori za reklamiranje u 2023. godini i ugovori za konsultatske usluge u oblasti javnih nabavki (2023. godine).

31. JKP Parking servis Novi Pazar

Na sajtu JLS nalaze se rešenja o imenovanju direktora i članova NO iz septembra 2024. godine, dok su na sajtu JP rešenje o imenovanju direktora i radne biografije direktora i članova NO. Nema dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Na osnovu podataka iz biografije, može se zaključiti da direktor ispunjava uslove, iako u biografiji nema godine kada je stekao visoko školsko obrazovanje. Međutim, još 2009. obavljao je poslove za koje se visoko obrazovanje podrazumeva kao uslov. U samom JP radi od 2010. godine, od toga osam na rukovodećim pozicijama.

Prema podacima iz biografije, predsednik NO ispunjava zakonske uslove samo ako se kao iskustvo u radu preduzeća računa prethodno četvorogodišnje članstvo u NO istog JKP, pri čemu je tada (2020. godine) nesumnjivo imenovan mimo zakona. Predsednik NO je, naime, specijalista strukovni menadžer ali se u biografiji ne navode ni godina upisa ni diplomiranja na Visokoj strukovnoj školi Beograd. Izuzev članstva u NO JKP Parking servis, nema iskustvo u oblasti rad preduzeća. Od radnog iskustva ima dvogodišnje u Kancelariji za mlade, u Odeljenju za zaštitu životne sredine Gradske uprave Novi Pazar, u Savetu za mlade, u kabinetu gradonačelnika.

Druga članica NO izabrana na predlog osnivača je master ekonomistkinja (master stekla 2015. godine) koja je 50 dana tokom 2017. godine radila kao zamena na radnom mestu tehničara za šalterske poslove u Pošti Novi Pazar, a od 2017. do 2023. kao prodavačica u prodavnici prehrambenih proizvoda. Ne ispunjava najmanje dva uslova iz Zakona - pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu JP mogu se naći tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu nije objavljen na sajtu. Na sajtu se nalaze linkovi ka pojedinim nabavkama na Portalu JN. Pri tome se za 2024. godinu nalaze jedan link na Portal i jedan poziv za podnošenje ponuda, postavljen na sajt JP.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. U odgovoru se navodi da se na sajtu objavljuju svi dokumenti koji su obavezni po članu 71. Zakona o JP, pa stoga među njima nisu zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima kao ni akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila postoje ali nisu objavljeni. Preduzeće je u 2023. i 2024. zaključivalo ugovore za pravne usluge, a ugovore za reklamiranje samo u 2023. godini (sa Regionalnom televizijom Novi Pazar).

Prokuplje

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač Grad Prokuplje: JKP Gradski vodovod i JP za urbanizam i uređenje grada.

Na sajtu grada Prokuplja postoji stranica posvećena javnim preduzećima, ali na kojoj su samo kontakt podaci, i to nepotpuno ili netačni. Naime za jedno JKP data je pogrešna internet adresa, a za drugo uopšte nema adrese, iako preduzeće ima svoj sajt.

Skupština grada Prokuplja je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

Pri tome nisu dostavljeni dokumenti, već je samo pobrojano da su u postupku predlaganja v.d. direktora i članova NO korišćeni diploma o stečenom visokom obrazovanju, uverenje o radnom stažu, odnosno o radnom iskustvu na poslovima iz oblasti za koje su preduzeća

osnovana i biografije predloženih lica.

U odgovoru se navodi da je ispunjavanje uslova utvrdila Komisija za kadrovska i administrativna pitanja, kao stalno radno telo SKupštine, u skladu sa nadležnošću propisanom Poslovnikom Skupštine. Poslovnik je naveden i kao akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

32. JKP Gradski vodovod Prokuplje

Na sajtu postoje biografije v.d. direktora i članova NO. V.d. direktora je imenovan u novembru 2024. nakon što je dotadašnji v.d. direktora podneo ostavku u 72. godini života.

Nema akata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

U biografiji v.d. direktora ne navode se niti godina kada je stekao visoko školsko obrazovanje niti godine kada je obavljao navedene funkcije i radio na pobrojanim poslovima. Radio je u preduzećima koja se bave distribucijom električne energije (prodaja, nabavke), bio je pomoćnik gradonačelnika Niša (oblast finansija), bio član NO fabrike pumpi Jastrebac. Navodi se i da je 2017. postavljen za v.d. direktora JKP za vodovod i kanalizaciju "Naissus" Niš, ali ne i koliko je bio na tom mestu. Stoga se, na osnovu ovih podataka ne može zaključiti da li ispunjava zakonske uslove.

Predsednica NO diplomirala je 2017. na Pravnom fakultetu u Nišu. Od radnog iskustva navodi se samo da je „trenutno zaposlena na Topličkoj akademiji strukovnih studija u Prokuplju, na radnom mestu diplomirani pravnik za pravne, kadrovske i administrativne poslove“. Na osnovu ovoga se može zaključiti da ne ispunjava zakonski uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Drugi član NO je mašinski inženjer koji je od 2013. nastavnik mašinske grupe predmeta, pri čemu se ne navodi u kojoj ustanovi, odnosno školi.

Na sajtu JKP su kvartalni izveštaji za dva od četiri posmatrana perioda i program poslovanja za jednu od dve posmatrane godine.

Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Na sajtu nema plana javnih nabavki za tekuću godinu, a mogu se naći pozivi za JN i izveštaji o preduzetim radnjama za nabavke na koje se ne primenjuje Zakon o JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Za nedostajuće kvartalne izveštaje i program poslovanja (iz 2023. godine) uputilo je na stranicu gradskivodovodpk.rs koja ne funkcioniše. Na aktuelnoj stranici vodovodprokuplje.rs tih dokumenata i dalje nema. Potvrđeno je da na sajtu nema traženih dokumenata: sistematizacija, zapisnici sa sednica

NO, podaci o novčanim potraživanjima, akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

U odgovoru se navodi da postoji pravilnik o troškovima reprezentacije, ali ne postoji pravilnik o korišćenju službenih automobila. U 2023. i 2024. godini zaključivani su ugovori o „medijskom praćenju aktivnosti“, ali ne i ugovori za pravne usluge.

33. JP za urbanizam i uređenje grada Prokuplja

Na sajtu preduzeća nalaze se imena i vrlo kratke biografije v.d. direktora i članova NO, sa brojevima (i datumima) rešenja o imenovanju.

V.d. direktora je građevinski inženjer, imenovan u aprilu 2024. godine, zamenivši dotadašnjeg v.d. direktora (koji je imao 71 godinu) koji je četiri godine bio na toj funkciji mimo zakona, a potom je sedam meseci bio v.d. direktora Vodovoda. Prema podacima u biografiji radno iskustvo stekao je kao osnivač, vlasnik i direktor firmi, pri čemu se ni za jednu od nabrojanih ne može utvrditi da se bavi poslovima povezanim sa oblašću rada JP. Stoga se ne može zaključiti da v.d. direktora ispunjava zakonske uslove.

Predsednik NO je ekonomista koje je radio kao referent za komercijalne poslove, finansijski rukovodilac i rukovodilac ekonomskog sektora u JKP Vodovod. Nije utvrđeno iskustvo u oblasti rada preduzeća. Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je ekonomista, sada penzioner u čijoj biografiji takođe nije nađen trogodišnji period obavljanja poslova iz oblasti rada posmatranog JP.

Na sajtu JP su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nakon slanja dopisa za verifikaciju, nađena je sistematizacija.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Na sajtu nema plana javnih nabavki za tekuću godinu, poziva za JN niti odluka o dodeli ugovora za JN. Izborom „Javne nabavke“ u meniju posetilac sajta se preusmerava na početnu stranicu Portala JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Navelo je da ne postoji pravilnik o troškovima reprezentacije, ali da postoji (nije objavljen na sajtu) pravilnik o korišćenju službenih automobila. Ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge nisu potpisivani u 2023. i 2024. godini.

Leskovac

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Leskovac: JKP Vodovod, JKP Toplana i JKP Komunalac.

Na sajtu grada Leskovca postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Javna preduzeća i ustanove. Na njoj su osnovni

podaci o delovanju JP, bez podataka o rukovodstvu, bez dokumenata, sa osnovnim kontakt podacima, a izborom „Detaljnije o JP“, posetilac se preusmerava na početnu stranicu sajta JP (pri čemu je za Toplanu navedena pogrešna adresa sa domenom „.com“ umesto „.rs“).

Skupština grada Leskovca je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je Administrativni odbor Skupštine grada utvrdio predloge rešenja za imenovanje v.d. direktora i članova NO, u skladu sa Poslovnikom koji propisuje nadležnost tog radnog tela.

Za direktorku Vodovoda dostavljena je Odluka o sprovođenju javnog konkursa, tekst oglasa, skenirane stranice službenog glasila i novina u kojima je objavljen, snimak stranice sajta na koju je postavljen, detaljan zapisnik Komisije za sprovođenje javnog konkursa, izjave članova o nepostojanju sukoba interesa, rang lista kandidata, predlog rešenja o imenovanju, prijava kandidatkinje za konkurs, kao i dokumenti koje je dostavila: izvod iz matične knjige rođenih, uverenje o državljanstvu, očitano ličnu kartu, kopiju diplome Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Nišu, potvrde o radnom iskustvu na poslovima za koje se zahteva visoko školsko obrazovanje i na poslovima u vezi sa poslovima iz oblasti rada JP, potvrdu JKP Vodovod, gde je radila na mestu pomoćnika direktora i v.d. direktora, da poznaje pravila iz oblasti korporativnog upravljanja, skeniranu radnu knjižicu, uverenje da nije pokrenut krivični postupak niti istraga, da nije osuđivana i izjava kandidatkinje da nije članica organa političke stranke. Dostavljeni su i biografija, licenca odgovornog izvođača radova i odgovornog projektanta.

Za članove NO JKP Vodovod TS je, među dokumentima, dostavljen i dopis odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“ od 9. septembra 2021. Dopis je upućen Skupštini grada Leskovca, predsedniku Skupštine i odbornicima i Administrativnom odboru. U tom dopisu odbornici iz te grupe predlažu razrešenje članova NO JKP Vodovod zbog isteka mandata i imenovanje istih članova. U dopisu vladajuće odborničke grupe stoji da su u prilogu dostavljene radne biografije.

TS je iz Skupštine grada dostavljeno obaveštenje Odeljenja za stambeno komunalne poslove upućeno 9. avgusta 2021. (moguće je da je načinjena greška jer se u tekstu pominju datumi iz septembra, te da je obaveštenje upućeno 8. ili 9. septembra) Skupštini grada Leskovca o isteku mandata člana NO JKP Vodovod (12. septembra 2021.), a na osnovu obaveštenja Vodovoda od 8. septembra 2021. (o isteku mandata člana NO izabranog na predlog zaposlenih). U dopisu se navodi da dostavljaju i predlog od 7. septembra 2021. za člana NO iz reda zaposlenih.

Međutim, u tom dokumentu – dopisu JKP Vodovod, upućenom Odeljenju za stambeno komunalne poslove, predlaže se da se, pored istog člana iz reda zaposlenih, u slučaju da se bira ceo NO (iako dvojici preostalih članova mandat ističe 2022. odnosno 2024. godine)

izaberu svi isti članovi „radi obezbeđivanja kontinuiteta u radu NO preduzeća“. Ovaj predlog potpisao je direktor JKP nad čijim radom NO treba da vrši nadzor!

Od dokumenata, dostavljen je i predlog tri sindikata da se za člana NO iz reda zaposlenih izabere isti kandidat kao i u prethodnom mandatu. Takođe, dostavljeni su i predlozi rešenja o razrešenju i imenovanju članova NO. Zanimljivo je da se svi članovi NO razrešavaju zbog isteka mandata, iako se jednom mandat završava u novembru 2022. a drugom u septembru 2024. godine. Takođe se navodi da je taj predlog o razrešenju zbog isteka mandata dostavio Skupštini grada i Administrativnom odboru „ovlašćeni predlagač“. Reč je o dopisu odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“.

U materijalu dostavljenom TS nalaze se i biografija predsednika NO, potvrda o radnom odnosu u JP Urbanizam, diploma Ekonomskog fakulteta u Prilepu, uverenje MUP-a da nije osuđivan, potvrda Vodovoda da ima tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća jer je od 2014. predsednik NO. Takođe, tu su i biografija drugog člana, potvrda o radnom odnosu u JP urbanizam od aprila 2018. godine do dana izdavanja (8. septembar 2021), diploma Građevinsko arhitektonskog fakulteta u Nišu, iz koje se vidi da je fakultet završio u junu 2015. godine i potvrda da nije osuđivan.

U materijalu je i dopis JKP Vodovod u kome se potvrđuje da je kandidat u septembru 2020. izabran za člana NO te da „ispunjava tražene uslove radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima JP“. Ova potvrda je izdata 8. septembra 2021. i to praktično znači da se potvrđuje da je dotadašnji član, članstvom u NO u trajanju od 12 meseci stekao uslov (u potvrdi se ne navodi koliko iskustvo se traži Zakonom) iz Zakona o JP da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Bilo kakva druga potvrda ne postoji, a iz ovih dokumenata se ne vidi niti iskustvo od pet godina na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje niti trogodišnje iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

U svim ovim materijalima ne vidi se ko je i na koji način, na osnovu ovakve dokumentacije utvrdio da kandidat ispunjava zakonske uslove.

U materijalima su dostavljeni i dokumenti za trećeg člana NO, iz reda zaposlenih, za kojeg nije sporno da ispunjava zakonske uslove.

U vezi sa imenovanjem direktora Toplane TS je dostavljen dopis Odeljenja za stambeno komunalne poslove upućen Skupštini grada Leskovca, odbornicima i Administrativnom odboru, sa predlogom rešenja o imenovanju i pratećom dokumentacijom.

Dostavljena je Odluka o sprovođenju javnog konkursa, tekst oglasa, skenirane stranice službenog glasila i novina u kojima je objavljen, snimak stranice sajta na koju je postavljen, detaljan zapisnik Komisije za sprovođenje javnog konkursa, izjave članova o nepostojanju sukoba interesa, rang lista kandidata, predlog rešenja o imenovanju, prijava kandidata na konkurs, kao i dokumenti koje je dostavio: radna biografija, izvod iz matične knjige rođenih, uverenje o državljanstvu, očitana lična karta, izjava da nije član organa političke stranke, kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Nišu, potvrde da je zaposlen na mestu izvršnog direktora Toplane, potvrda o radnom iskustvu na poslovima za koje se zahteva visoko školsko obrazovanje i na poslovima u vezi sa poslovima iz oblasti rada JP, skeniranu radnu knjižicu, uverenje da nije pokrenut krivični postupak niti istraga, da nije osuđivan.

Za članove NO JKP Toplana je dostavljen dopis odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“ od 16. novembra 2021. Dopis je upućen Skupštini grada Leskovca, predsedniku Skupštine i odbornicima i Administrativnom odboru. U tom dopisu odbornici iz te grupe predlažu razrešenje članova NO JKP Toplana zbog isteka mandata i imenovanje istih članova. U dopisu vladajuće odborničke grupe stoji da su u prilogu dostavljene radne biografije.

TS je iz Skupštine grada dostavljen i dopis Toplane od 12. novembra 2021. godine, koji je potpisao direktor preduzeća, u kome se Administrativni odbor za imenovanja i razrešenja obaveštava da je 12. septembra 2021. istekao mandat članovima NO. Takođe, Odbor se obaveštava da sindikat JP predlaže da se za člana NO iz reda zaposlenih izabere ista osoba koja je bila u NO i u prethodnom mandatu.

Od dokumenata, dostavljen je i predlog sindikata, kao i tekst predloga rešenja o razrešenju i predloga rešenja o imenovanju članova NO.

Takođe se navodi da je taj predlog o razrešenju zbog isteka mandata dostavio „ovlašćeni predlagač“. Reč je zapravo, kao i u slučaju Vodovoda, dva meseca ranije, o dopisu odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“.

U materijalu dostavljenom TS nalaze se još samo biografija dva člana NO koji se biraju na predlog osnivača. Iz biografija se ne vidi da ispunjavaju zakonske uslove, a nisu dostavljeni dokumenti iz kojih bi se videlo ko je i da li je utvrdio da ispunjavaju uslove.

U vezi sa imenovanjem direktora JP Komunalac, TS je dostavljen dopis Odeljenja za stambeno komunalne poslove upućen Skupštini grada Leskovca, odbornicima i Administrativnom odboru, sa predlogom rešenja o imenovanju i pratećom dokumentacijom.

Dostavljena je Odluka o sprovođenju javnog konkursa, tekst oglasa, skenirane stranice službenog glasila i novina u kojima je objavljen, snimak stranice sajta na koju je postavljen, detaljan zapisnik Komisije za sprovođenje javnog konkursa, izjave članova o nepostojanju sukoba interesa, rang lista kandidata, predlog rešenja o imenovanju, prijava kandidata na konkurs, kao i dokumenti koje je dostavio: radna biografija, izvod iz matične knjige rođenih, uverenje o državljanstvu, očitana lična karta, izjava da nije funkcioner nijedne političke stranke, kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Nišu, potvrda da je zaposlen u Komunalcu od 2014. na mestima pomoćnika direktora, v.d. direktora i direktora, potvrde o radnom iskustvu iz prethodnog perioda, skenirana radnu knjižicu, uverenje da nije pokrenut krivični postupak niti istraga, da nije osuđivan.

Za članove NO JKP Komunalac dostavljen je dopis odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“ od 26. maja 2021. Dopis je upućen Skupštini grada Leskovca, predsedniku Skupštine i odbornicima i Administrativnom odboru. U tom dopisu odbornici iz te grupe predlažu razrešenje članova NO JKP Komunalac zbog isteka mandata i imenovanje dva ista člana i novog predsednika NO. U dopisu vladajuće odborničke grupe stoji da su u prilogu dostavljene radne biografije.

TS je iz Skupštine grada dostavljen i dopis Komunalca od 12. maja 2021. godine, koji je potpisao direktor preduzeća, u kome se Administrativni odbor za imenovanja i razrešenja obaveštava da je 12. juna 2021. ističe mandat članovima NO. Odbor se ujedno obaveštava da sindikat JP predlaže da se za člana NO iz reda zaposlenih izabere ista osoba koja je bila

u NO i u prethodnom mandatu.

Od dokumenata, dostavljen je i predlog sindikata, kao i tekst predloga rešenja o razrešenju i predloga rešenja o imenovanju članova NO.

Takođe se navodi da je taj predlog o razrešenju zbog isteka mandata dostavio „ovlašćeni predlagač“. Reč je zapravo, kao i u slučaju Vodovoda i Toplane, o dopisu odborničke grupe „Aleksandar Vučić – za našu decu“.

U materijalu dostavljenom TS nalaze se još samo biografije kandidata za NO. Iz biografija se ne vidi da dva člana koja predlažeosnivač ispunjavaju zakonske uslove.

34. JKP Vodovod Leskovac

U prvobitnom uvidu na sajtu nisu bile biografije direktorke i jednog člana NO, ali su postavljene nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju. Nema akata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju uslove.

Direktorka je izabrana u junu 2024. na konkursu na kome je bila jedina kandidatkinja, nakon što je 12 meseci bila v.d. direktora. Prethodno je bila pomoćnica direktora. Prema podacima iz biografije, ispunjava uslove iz zakona.

Za predsednika NO na sajtu se navodi da je na toj funkciji od 2014. godine. Završio je Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu, bio je, kako se navodi (bez preciziranja godina) „dugogodišnji generalni direktor građevinskog kombinata Graditelj iz Leskovca“ i obavljao je funkcije direktora Direkcije za urbanizam i izgradnju i predsednika Republičkog odbora građevinarstva Srbije“. Iskustvo u oblasti rada preduzeća stekao je prethodnim mandatima na toj funkciji.

Za drugog člana NO navodi se da je diplomirani inženjer arhitekture, od 2017. radi u JP urbanizam i izgradnja Leskovac, a od 2020. godine je član nadzornog odbora u JKP Vodovodu Leskovac. Ovaj podatak o početku rada u JP Urbanizam razlikuje se od podataka iz dokumenata koji su dostavljeni TS u prethodnom istraživanju (2021. godine), gde je stajalo da je počeo da radi 2018. godine i na osnovu čega je tada zaključeno da nije ispunjavao uslov od pet godina na radnom mestu za koje se zahteva visoko školsko obrazovanje. Na osnovu dokumentacije dostavljene sada TS, može se zaključiti da, kao ni prvobitnom imenovanju 2020. kandidat ni 2021. nije ispunjavao zakonske uslove.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća, cenovnik, sistematizacija. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Što se tiče potraživanja, u kvartalnim izveštajima prikazani su detaljno iznosi potraživanja po kategorijama – pravna lica (potrošnja, reprogram, usluge), fizička lica za usluge, pravna lica u stečaju, pravna lica na osnovu utuženja, fizička lica - za potrošnju, po reprogramu i za utuženja.

Na sajtu se nalaze pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila, kao i pravilnik o korišćenju službenih mobilnih telefona.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, kao i pozivi za javne nabavke, a

nema odluka o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza, ukazalo na lokaciju nekoliko dokumenata i potvrdilo da ugovori za pravne usluge i reklamiranje nisu zaključivani.

35. JKP Toplana Leskovac

Na sajtu preduzeća nisu nađeni bilo kakvi podaci o menadžmentu, ni imena, ni biografije, ni rešenja o imenovanju niti dokumenti kojim bi se moglo potvrditi da direktor i članovi NO ispunjavaju zakonske uslove.

Prema podacima iz Informatora, predsednik i članovi NO su imenovani u novembru 2021. godine i oba člana koji su imenovani na predlog osnivača su ekonomisti. U informatoru se navodi i da je direktor, takođe ekonomista, imenovan u martu 2023. godine. Iz rešenja, koje je JKP dostavilo TS vidi se da je bio jedini kandidat na konkursu, a da je pre toga bio na poziciji v.d. direktora od decembra 2022. godine. Iz dostavljene dokumentacije vidi se da je direktor diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Nišu 2009. godine i da je od 2018. zaposlen u Toplani.

Prema dokumentima koje je TS dostavila Skupština grada Leskovca, direktor ispunjava zakonske uslove. Za dva člana NO koje predlaže osnivač TS su dostavljene samo biografije. Predsednik NO je završio Poljoprivredni fakultet, od 1995. do 2002. bio je referent prodaje u DP Moravka, radio je u Službi za javne nabavke Leskovac od 2006. do 2008. godine. Navodi se, ali bez preciziranja koliko dugo i kada, u Odeljenju za javne nabavke i Gradskoj upravi za javne nabavke. Drugi član jediplomirani ekonomista (ne navodi se kada je diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Nišu), bio je organizator prodaje i komercijalni direktor DP RUL Leskovac od 1993. do 2000. odnosno od 2000. do 2004. godine, a u JP Dom Leskovac bio je u dva navrata direktor (2004-2007. godine i 2014-2016.) i u dva navrata savetnik za ekonomska pitanja (2007-2014 i od 2016. do dana izrade biografije)

Na osnovu ovih podataka može se zaključiti da su zakonske uslove ispunili prvobitni, tada nezakonitim, izborom na mesto člana NO (tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća).

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su sistematizacija (posle dopisa za verifikaciju, nije nađeno u prvobitnom uvidu), osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO ni podaci o novčanim potraživanjima. Akti koji definišu politiku naplate potraživanja nađeni su posle dopisa za verifikaciju, nije ih bilo pri u prvobitnom uvidu.

Nije nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, a na sajtu postoji pravilnik o korišćenju službenih automobila. Preduzeće je u odgovoru na dopis potvrdilo da postoji i pravilnik o troškovima reprezentacije (iz 2015. godine).

Na sajtu nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori

za pravne usluge. U odgovoru JKP je navedeno da takvi ugovori nisu zaključivani u 2023. i 2024. godini.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu nije nađen na sajtu, ali se nalaze linkovi ka Potralu za pojedinačne JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i dostavilo akte o imenovanju direktora i članova NO, istovremeno potvrdivši da se njihove biografije ne nalaze na sajtu, a da su podaci o njima objavljeni u informatoru.

36. JKP Komunalac Leskovac

Na sajtu se nalaze radne biografije direktora i članova NO. Nema dokumenata o izboru niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Direktor preduzeća je ekonomista (ne navodi se kada je diplomirao), koji je, prema podacima iz biografije na toj funkciji od 2017. godine (imenovan ponovo u aprilu 2021.). Prethodno je 14 meseci bio v.d. direktora i dve godine pomoćnik direktora. Prema dokumentima dostavljenim TS iz Skupštine grada, direktor ispunjava zakonske uslove. Novi konkurs za direktora raspisan je u martu 2025. godine.

Predsednik NO je završio fakultet za poslovno industrijski menadžment univerziteta Union u Beogradu i u biografiji su detaljno nabrojani, po datumima poslovi koje je radio. U svim slučajevima reč je o očitavanju strujomera i radu u ekipi za obustavu električne energije, a od 2021. godine radi „preko firme 'Pro Tent' u službi za odnose sa kupcima kao vodeći stručni saradnik za potrebe Elektrodistribucije Leskovac“. Iz biografije se ne vidi da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Za drugog člana NO imenovanog na predlog osnivača u biografiji se samo navodi da je diplomirani građevinski inženjer, a kao radno iskustvo „šef odseka građevinske i saobraćajne inspekcije“. I u biografiji dostavljenoj iz Skupštine grada ne može se utvrditi da li ima završene studije u obimu 240 bodova ESPB. Ona se od biografije objavljene na sajtu JKP razlikuje samo u podatku da je u delu „Dodatno obrazovanje i radno iskustvo“ navedeno i da je kandidat „Jedan od autora brušure 'Sve što ste hteli da znate, a niste imali koga da pitate...'“. Na osnovu ovih podataka nemoguće je utvrditi da li ispunjava zakonske uslove.

Objavljena su dva od četiri tromesečna izveštaja za posmatrani period, i oba programa poslovanja - za posmatranu i prethodnu godinu. Nakon dopisa za verifikaciju nađen je još jedan kvartalni izveštaj (ali ne i četvrti).

Sistematizacija, cenovnici i akt koji definiše politiku naplate potraživanja na sajtu su nađeni posle dopisa o verifikaciji koji je TS poslao JP. U prvobitnom uvidu nisu nađeni. Objavljeni su i osnivački akt i statut preduzeća. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih

automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da postoje traženi pravilnici (ali nsiu na sajtu), i da je zaključivalo pomenute ugovore.

Vranje

U istraživanju su posmatrana tri preduzeća čiji je osnivač Grad Vranje: JP Vodovod, JKP Parking servis i JKP Komrad.

Na sajtu grada Vranja postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Javna preduzeća. Na njoj su linkovi ka pojedinačnim stranicama na kojima su samo osnovni podaci, sa kontaktim i adresama, bez podataka o menadžmentu i bez dokumenata.

Skupština grada Vranja je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru Službe za odnose sa javnošću Grada Vranja se navodi da je dostavljena kopija dokumentacije o izboru direktora JP Vodovod, Komrad i Parking servis, a da za članove nadzornih odbora nemaju u posedu biografije, „s tim što se na osnovu dokumentacije može videti da je reč licima koja imaju visoko obrazovanje“.

Dostavljena je i kopija Rešenja o obrazovanju Komisije za sprovođenje javnog konkursa za izbor direktora javnih preduzeća i javno komunalnih preduzeća čiji je osnivač Grad Vranje.

U odgovoru se navodi i da je akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove, definisan odredbom čl. 34. Zakona o javnim preduzećima RS (zapravo je reč o Komisiji za sprovođenje konkursa za izbor direktora i Zakonom nije propisan njena nadležnost u vezi sa v.d. direktora i kandidatima za članove NO), Zakonom o jedinicama lokalne samouprave, Odlukom o obrazovanju komisije i Statutom grada Vranja. Dalje se navdi da je utvrđivanje predloga za imenovanje u nadležnosti stalnog radnog tela Skupštine Grada - Komisije za mandatno-imunitetska i administrativna pitanja i izbor i imenovanje čije obrazovanje je propisano Zakonom o lokalnoj samoupravi RS, Statutom Grada Vranja i Poslovníkom o radu Skupštine grada Vranja.

U dostavljenom materijalu nalaze se, za v.d. direktora Vodovoda, rešenje o imenovanju iz marta 2024. u kome se navodi da je Komisije za mandatno-imunitetska i administrativna pitanja i izbor i imenovanje utvrdila da kandidat ispunjava sve Zakonom i Statutom predviđene uslove. Od dokumenata tu je samo još biografija iz koje se ne vidi da kandidat ispunjava

uslove (ne vidi se iskustvo na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje niti tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća).

Za članove NO Vodovoda dostavljeno je rešenje o imenovanju iz 2021. i dva rešenja o izmeni i dopuni kojim su imenovani drugi predstavnik zaposlenih i drugi predsednik NO.

Za v.d. direktora Parking servisa dostavljeno je rešenje o imenovanju iz marta 2024. u kome se navodi da je Komisije za mandatno-imunitetska i administrativna pitanja i izbor i imenovanje utvrdila da kandidat ispunjava sve Zakonom i Statutom predviđene uslove. Od dokumenata tu je samo još biografija iz koje se navodi da je kandidat završio Visoku školu sutrukovnih studija u vranju (ne navodi se kada), a „kasnij je“ (ne navodi se kada) stekao stručno zvanje diplomirani ekonomista na Viskoj školi za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo na studijskom programu odima 240 ESPB. Od 2013. radi u Parking servisu, odnosno Direkciji čije je poslove iz te oblasti preuzeo Parking servis 2016. godine.

Za članove NO Vodovoda dostavljeno je rešenje o imenovanju iz 2021. i rešenje o izmeni i dopuni kojim je imenovan drugi predstavnik osnivača. Konačno, rešenjem iz oktobra 2024. izmenjena su obojica predstavnika osnivača.

Za direktora JKP Komrad dostavljeno je rešenje o imenovanju iz juna 2024. u kome se vidi da je direktor bio jedini kandidat na konkursu. Dostavljena je i biografija u kojoj stoji da je završio Ekonomski fakultet, da ima gotovo 30 godina iskustva u struci, i gotovo pet godina u JP (od 2019. v.d. direktora Komrada a od 2020. direktor tog JKP).

Za članove NO Vodovoda dostavljeno je rešenje o imenovanju iz 2021.

37. JP Vodovod Vranje

Na sajtu se nalaze imena i radne biografije v.d. direktora i članova NO. Nema rešenja o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Prema podacima iz biografije, v.d. direktora je ekonomista, koji je 1997. diplomirao na Fakultetu u fizičku kulturu, a 2011. je završio master studije iz oblasti ekonomije. Od 2001. obavlja funkcije u sportskim savezima. Bio je dugi niz godina član gradskog veća (2008-2012 za sport, 2018- 2023 nacionalne manjine i romska pitanja i navodi se da je 2024. ponovo izabran u gradsko veće, ali se ne navodi resor).

U biografiji se navodi i da je tokom karijere uspostavio izuzetnu saradnju sa udruženjima koja okupljaju borbe i ratne veterane, a interesovanja su mu „podrška mladima, negovanje zdravih stilova života, podrška marginalizovanim grupama, očuvanje tradicionalnih vrednosti razvoja društva podrška rodnoj ravnopravnosti“. Nigde se ne navodi bilo šta što ima veze sa oblašću rada JP.

Konkurs za direktora raspisan je 22. marta 2024. godine, a potom ponovo u decembru 2024. Aktuelni v.d. direktora izabran je, kao jedini kandidat, za direktora u maju 2025. Nije ispunjavao uslove iz zakona niti prilikom imenovanja za v.d. direktora, niti prilikom imenovanja posle sprovedenog javnog konkursa.

Predsednik NO je ekonomista sa 24 godine iskustva u bankarskom sektoru, dve godine na administrativnim poslovima – javne nabavke, u Centru za socijalni rad i dve godine na

mestu finansijskog direktora u Jumku. Iz biografije se ne vidi bilo kakvo iskustvo u oblasti rada JP.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je pravnik koji ima 14 godina iskustva u firmi Zavarivač, što je blizu oblasti rada JP, ali ipak nije iz oblasti rada JP. Ostala pobrojana angažovanja nemaju ni malo veze sa oblašću rada JP.

Objavljena su dva od četiri tromesečna izveštaja za posmatrani period, i oba programa poslovanja - za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su sistematizacija i cenovnik. Nisu nađeni osnivački akt, statut preduzeća zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima.

Na sajtu postoji akt koji definiše politiku naplate potraživanja (Pravilnik o naplati potraživanja).

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Postoji, međutim, Pravilnik o postupanju sa donacijama.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu. Postoje pozivi i odluke za JN iz 2023, ali samo jedna iz 2024. godine.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Za osnivački akt poslat je link koji vodi na stranicu van sajta preduzeća. U odgovotru se navodi da je u toku postupak izmene i dopune statuta preduzeća u skladu sa odlukom grada Vranja, pa se zbog toga trenutno ne nalazi na sajtu. U dopisu se navodi i da se zapisnici sa sednica nadzornog odbora ne nalaze na sajtu jer „u skladu sa zakonom o Javnim Preduzećima iste nismo u obavezi da javno objavljujemo“. Takođe se navodi da podatke o novčanim potraživanjima sa iznosima dugova najvećih dužnika JKP nije obavezno da objavi „imajući u vidu Zakon o zaštiti potrošača“.

Preduzeće je potvrdilo da nema pravilnike kojim se regulišu troškovi reprezentacije i upotreba službenih vozila, „ali će ih uzeti u razmatranje i eventualno usvajanje u narednom periodu“ i izrazilo je zahvalnost „na ukazanom predlogu“.

Navelo je da nije zaključivalo ugovore za reklamiranje, a da im azaključene ugovore za pravne usluge.

38. JKP Parking servis Vranje

Prema podacima iz medija, nakon što je direktor Parking servisa preminuo 7. maja 2024, Mandatsko-imunitetska komisija Grada Vranja predložila je da za vršioca dužnosti bude imenovan izvršni direktor tog JP. Na sajtu JP nema biografije direktora, akata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjava uslove propisane zakonom. U medijima je objavljena njegova biografija. Prema tima navodima, „na Visokoj školi strukovnih studija u Vranju stekao je zvanje Strukovni inženjer tehnologije, da bi kasnije na Visokoj školi za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo na studijskom programu finansije, bankarstvo i osiguranje obima 240ESPB stekao stručno zvanje diplomirani ekonomista“. Ne navode se

godina sticanja zvanja. Od 2013 godine radio je u JP „Direkcija za razvoj i izgradnju grada“ Vranja kao rukovodilac parking službe do 2016 godine, kada je Direkcija ukinuta, nakon čega je prešao u novoosnovano JP „Parking servis“ na mestima od referenta za ekonomsko-finansijske poslove, preko rukovodioca parking službe, rukovodioca ekonomsko-finansijske službe i rukovodioca službe za eksplotaciju i kontrolu parkirališta.

Lokalni portal (www.infovranjske.rs) objavio je da zvanje koje je v.d. direktora stekao na Visokoj školi za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo jeste „diplomirani ekonomista“ pa se po nacionalnom okviru kvalifikacija kvalifikuje u nivo 6.2. Stoga je, kako je objavljeno, sporno je da li ispunjava uslov propisan zakonom (da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, master strukovnim studijama, specijalističkim akademskim studijama ili specijalističkim strukovnim studijama). U dokumentaciji dostavljenoj TS iz Grada Vranja nije bilo dokumenata (kopije diplome) na osnovu kojih bi se utvrdilo kog obima su pomenute studije. Stoga se ne može potvrditi da ispunjava uslove.

Konkurs za izbor direktora raspisan je u aprilu 2025. godine.

Na sajtu JP nalaze se imena, ali ne i biografije članova NO. Kuriozitet je, međutim, što su nabrojana četiri člana NO – predsednik, predstavnik lokalne samouprave, drugi član, za koga se ne navodi čiji je predstavnik, još jedan član, predstavnik lokalne samouprave i četvrti član, predstavnik zaposlenih. Prema dokumentima dostavljenim TS iz Grada Vranja, član za koga se ne navodi čiji je predstavnik je imenovan u martu 2024. a zamenjen u oktobru 2024. Predsednik je diplomirani ekonomista, a član diplomirani inženjer saobraćaja. Bez bilo kakvih dostupnih podataka ne može se utvrditi da li ispunjavaju zakonske uslove.

Na sajtu JP nema tromesečnih izveštaja za posmatrani period, kao ni programa rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su sistematizacija, osnivački akt statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu nije objavljen na sajtu, kao ni pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, niti odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

39. JKP Komrad Vranje

Na sajtu JP nalaze se imena direktora i članova NO, ali nema biografija, akata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Prema podacima iz Službenog glasnika, direktor je imenovan u junu 2024. godine, nakon sprovođenja javnog konkursa, na kome je bio jedini kandidat. On je na čelu JP bio u prethodnih pet godina. Za v.d. direktora postavljen je 2019. godina, kada je dotadašnji direktor smenjen jer je „u dužem vremenskom periodu uočeno nesavesno obavljanje

dužnosti i postupanje suprotno pažnji dobrog privrednika, sa propustima u donošenju i izvršavanju odluka i organizovanju poslovanja u JKP Komrad. Kao i znatna odstupanja od ostvarivanja osnovnog cilja i plana poslovanja, te postoji i šteta na strani javnog preduzeća“.

Preduzeće je u odgovoru na dopis dostavilo dokumenta iz kojih se vidi da je direktor završio Ekonomski fakultet u Nišu 1990. godine, da ima više od pet godina iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i da je od 2019. bio v.d. direktora, a od 2020. direktor Komrada, te da ima iskustvo u oblasti rada preduzeća. Dostavljen je i sertifikat da je direktor završio seminar o korporativnom upravljanju u javnom sektoru.

Članovi NO su, prema podacima iz programa poslovanja i rešenju dotavljenom TS iz Grada Vranja, imenovani u julu 2021. godine. Bez biografija i bilo kakvih drugih dokumenata ne može se utvrditi da li ispunjavaju uslove.

Na sajtu preduzeća nađeni su svi tromesečni izveštaji i programi poslovanja za posmatrani period, pri čemu se većina dokumenata na sajtu pojavila nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju utvrđenog stanja.

Objavljeni su i sistematizacija, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni osnivački akt, zapisnici sa sednica NO, kao ni akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nađeni su [podaci o novčanim potraživanjima](#), nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Nisu objavljeni plan javnih nabavki za posmatranu godinu (postoji za 2023. godinu), kao ni pozivi za JN ili linkovi ka Potralu, niti odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Navelo je da ne postoji pravilnik o troškovima reprezentacije, dok pravilnik o korišćenju službenih automobila postoji, ali nije na sajtu JKP. Odgovorilo je da su tokom 2023. i 2024. godine zaključivani ugovori sa televizijama radi reklamiranja: Ugovor o izradi i emitovanju praznične čestitke i poruke, Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji. Ugovori za pravne usluge nisu zaključivani.

Bor

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač Grad Bor: JKP Toplana, JKP Vodovod.

Na sajtu grada Bora postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Preduzeća i ustanove. Na njoj se navode kontakt podaci, i imena direktora odnosno v.d. direktora. Nema linkova ka sajtovim JP i JKP, ali oni postoje na stranici Kontakt.

Nema drugih podataka niti dokumenata.

Skupština grada Bora je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati

za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je Poslovnikom Skupštine grada Bora propisano da Komisija za kadrovska pitanja daje mišljenje o predloženim kandidatima, ali da ovo radno telo ne utvrđuje ispunjenost uslova. Akti o imenovanju se pripremaju u Gradskoj upravi, pa samim tim ona utvrđuje ispunjenost uslova. U dopisu se navodi i da je **predlagaču za v.d. direktora Toplane ukazano da kandidat ne ispunjava uslove, ali je predlagač ostao pri svom predlogu s obzirom na to da se na prethodno raspisani konkurs za direktora niko nije javio.**

U vezi sa aktom kojim je regulisano ko utvrđuje ispunjenost zakonskih uslova, u dopisu se navodi Odlukom o organizaciji Gradske uprave i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta sistematizovana radna mesta u Odeljenju za privredu i društvene delatnosti „Zamenik načelnika Odeljenja i šef Odseka za privredu“ i „Poslovi praćenja rada i razvoja javnih preduzeća“.

U vezi sa imenovanjem v.d. direktora Toplane dostavljena je biografija kandidata, kopija diplome Više tehničke škole, odluke o izboru opštinskog veća iz 2017. i 2018. godine, čiji je član bio i kandidat za v.d. direktora Toplane, kao i odluka o izboru za člana Gradskog veća iz 2022. godine.

Za predsednika NO Toplane dostavljena je kopija diplome Tehničkog fakulteta u Boru iz 1987. godine, ugovor o radu koji je 2008. zaključio sa ATB FOD doo Beograd, rešenje o raspoređenju na radno mesto iz 1989. godine, referentna lista projekata u vezi sa grejanjem, termotehnikom i termoenergetikom na kojima je radio, licenca odgovornog izvođača radova, licenca odgovornog projektanta, rešenje iz 2010. godine o imenovanju za predsednika Upravnog odbora Toplane, rešenje iz 2012. godine o razrešenju dužnosti predsednika UO Toplane, rešenje iz istog dana o imenovanju za predsednika UO Toplane.

Za drugog člana NO imenovanog na predlog osnivača dostavljena je kopija diplome Hemijskog fakulteta u Beogradu i diplome sa master studija (završene u oktobru 2013. godine). Dostavljena je i potvrda iz februara 2023. da je zaposlen u Institutu za rudarstvo i metalurgiju Bor na neodređeno od septembra 2020. a da tog dana ima ukupno radno iskustvo u Institutu, na poslovima struke, od pet godina i sedam dana. Dostavljena je i dokumentacija za trećeg člana NO, izabranog na predlog zaposlenih.

U vezi sa imenovanjem v.d. direktora Vodovoda dostavljeno je rešenje o raspoređenju na radno mesto iz 1992. godine (premeštaj iz pogona Flotacija Bor u pogon Nemetali), 1993. godine, 1998. godine i 2010. godine. Dostavljeno je rešenje o imenovanju za direktora Toplane Bor iz 2011. godine, o imenovanju za direktora Rudnika bakra Bor iz 2012. godine, za zamenika generalnog direktora RTB Bor iz 2013. godine, odluka o izboru za predsednika opštine Bor iz 2014. godine, i rešenje o imenovanju za v.d. direktora Vodovoda iz 2024. godine. Dostavljena je i diploma Tehničkog fakulteta u Boru iz 1990. godine.

Za predsednicu NO Vodovoda dostavljena je kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Nišu iz 2018. godine, potvrda iz juna 2022. da je u stalnom radnom odnosu u JKP za stambene usluge Bor od juna 2019. godine. Na osnovu ovih dokumenata može se

zaključiti da ne ispunjava više zakonskih uslova. Za drugog člana NO izabranog na predlog osnivača dostavljena je potvrda iz septembra 2022. da je u stalnom radnom odnosu u JKP za stambene usluge Bor od avgusta 2010. godine, kao direktor (2010-2015), referent za pravne poslove (2015-2019 i 2021- do izdavanja potvrde) i kao koordinator pravne službe (2019-2021). Dostavljena je i diploma Pravnog fakulteta u Nišu iz 2004. godine. Na osnovu ovih dokumenata može se zaključiti da ne ispunjava zakonski uslov od tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Dostavljena je i dokumentacija za trećeg člana NO, izabranog na predlog zaposlenih.

40. JKP Toplana Bor

Na sajtu JKP prvobitno nije bilo podataka o menadžmentu – ni imena direktora i članova NO, niti biografija, akata o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove.

Nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju, objavljena su imena i biografije.

V.d. direktora je imenovan u maju 2023. godine. Zvanje specijalista strukovni inženjer saobraćaja stekao je na Akademiji strukovnih studija Šumadija u Tresteniku, ali se u biografiji ne navodi kada. U biografiji koju je TS dostavila Skupština grada Bora stoji da je kandidat za v.d. direktora završio Višu tehničku školu Niš i da je inženjer elektrotehnike. U svemu ostalom biografija je identična sa onom objavljenom na sajtu. U biografiji se ne vidi bilo kakvo iskustvo u oblasti rada JKP Toplana – bio je član Gradskog veća u Boru od 2017. do 2023. godine, referent prodaje u Apatinskoj i Niškoj pivari, savetnik za životna osiguranja u firmi Generali osiguranje Srbija, „market developer“ u firmi Coca Cola HBC Beograd, kao i „merchandise“ u kompaniji Fresh & Co Company Subotica.

Prema ovim podacima, v.d. direktora ne ispunjava najmanje dva zakonska uslova (da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća i da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova), dok se za nekoliko drugih ne može utvrditi (npr da ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i da poznaje oblast korporativnog upravljanja). To da ne ispunjava uslove potvrđeno je i u dopisu Skupštine grada Bora.

Članovi NO, prema podacima iz biografije, zadovoljavaju zakonom propisane uslove u vezi sa stručnom spremom i iskustvom u oblasti rada JP.

U prvobitnom uvidu bio je objavljen samo jedan od četiri tromesečna izveštaja za posmatrani period, ali su posle dopis objavljani svi. Na sajtu su dostupni i planovi poslovanja za posmatrani period.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Posle dopisa za verifikaciju, na sajtu su objavljeni pojedini zapisnici sa sednica NO (1, 2. i 8. sednica u periodu mart-avgust 2024. godine), kao i Odluka o uslovima i kriterijumima za zaključivanje sporazuma o reprogramu dugovanja korisnika komunalnih usluga.

Nisu nađeni podaci o novčanim potraživanjima, pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumenete koji su u međuvremenu postavljeni na sajt. Navelo je da ima usvojene tražene pravilnike (ali nisu na sajtu), kao i da je zaključivalo ugovore o nabavci advokatskih usluga. Ugovore o reklamiranju nije zaključivalo.

41. JKP Vodovod Bor

V.d. direktora imenovan je u junu 2024. godine. Mediji su tada objavili da je na tu funkciju predložen „na sastanku gradskog odbora Srpske napredne stranke, na kojem se odlučivalo o kadrovskim rešenjima u javnom preduzeću“. V.d. direktora je u penziji, a u biografiji na sajtu JKP ne navode se podaci o periodima u kojim je obavljao funkcije i radio na navedenim radnim mesitma, kao što su: upravnik fabrike za nemetale u Donjoj Beloj Reci, upravnik fabrike kreča Zagrađe, direktor JKP „Toplana“ Bor, direktor Rudnika Bakra Bor, pomoćnik generalnog direktora RTB-Bor, zamenik generalnog direktora RTB-Bor, predsednik Opštine Bor. Datumi, odnosno rešenja o postavljenju na odgovarajuća radna mesta vide se iz dokumenata dostavljenih TS iz Skupštine grada Bora.

Na sajtu nije bilo biografija članova NO, samo imena. Oskudne biografije su objavljene nakon što je TS poslala dopise za verifikaciju. Za članove imenovane na predlog osnivača ne može se potvrditi da li ispunjavaju zakonom propisane uslove. Isto se može zaključiti i na osnovu dokumenata dostavljenih TS iz Skupštine grada Bora.

Nisu nađena akta o imenovanju, niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li direktor i članovi NO ispunjavaju zakonom propisane uslove.

Zanimljivost u vezi sa sajtom JKP jeste što se na početnoj stranici nalazi desetak fotografija novoizgrađenih ili renoviranih toaleta, bez bilo kakvog objašnjenja i pratećeg teksta. Fotografije su nastale u novembru 2024. godine i verovatno su u vezi sa upozorenjem sindikata iz maja 2024. o „nehigijenskim i nehumanim uslovima u radnoj sredini“.

Na sajtu preduzeća nisu nađeni kvartalni izveštaji, ali su objavljeni posle dopisa za verifikaciju. Planovi poslovanja za posmatrani period bili su na sajtu i u prvobitnom uvidu..

Objavljeni su statut i cenovnik, ali ne i sistematizacija i osnivački akt. Osnivački akt je nađen posle dopisa za verifikaciju. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Postoji „Poslovnik o poklonima i reprezentaciji“.

Nisu pronađeni plan javnih nabavki, pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Poslalo je linkove ka dokumentima koji su u međuvremenu postavljeni na sajt. Potvrdilo je da sistematizacija, zapisnici sa

sednica NO i akt koji definiše politiku naplate potraživanja nisu na sajtu, a navelo je da zbirni podaci o potraživanjima postoje u izveštajima. Potvrdilo je da postoje traženi pravilnici (iz 2013. godine), ali nisu vidljivi na sajtu, te da je preduzeće zaključivalo ugovore o nabavci advokatskih usluga dok ugovore o reklamiranju nije zaključivalo.

Kanjiža

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Kanjiža: JP Komunalac i Potiski vodovod - Tisza menti vizmuvek doo, Horgoš.

Na sajtu opštine Kanjiža postoji stranica posvećena javnim preduzećima, gde su samo osnovni podaci i linkovi, kao i stranica sa dokumentima, preaktično stranica Komisije za izbor direktora na kojoj su, pored ostalog, objavljeni i zapisnici sa sednica. Na toj stranici se mogu naći imena direktora JP.

Skupština opštine Kanjiža je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je za proveravanje ispunjenosti zakonskih uslova kandidata za članove NO zadužena Administrativno mandatna komisija. To je regulisano skupštinskom Odlukom o postupku predlaganja kandidata za članove NO javnih preduzeća čiji je osnivač opština Kanjiža iz 2020. godine.

Za direktora JP Komunalac dostavljena je diploma Fakulteta za poljoprivredno mašinstvo Gedele u Mađarskoj i rešenje o nostrifikaciji (diplomirani inženjer poljoprivrede – smer za poljoprivrednu tehniku), diploma Fakulteta za poslovno industrijski menadžment Univerziteta Union Beograd iz 2014. godine (master menadžer), rešenja o imenovanju za direktora Komunalca iz 2013. i 2017. godine, potvrda Komunalca iz 2021. da je od 2013. u radnom odnosu kao direktor, „Uverenje o usavršavanju“, odnosno o učešću na seminaru „Finansijsko upravljanje i kontrola“ u trajanju od četiri nastavna sata, sertifikat o prisustvu jednodnevnom seminaru o izradu srednjoročne i dugoročne strategije razvoja JP i na seminaru o korporativnom upravljanju u JP, o zapošljavanju i zaradama u JKP u 2020. godini, o aktuelnostima i novinama u poslovanju JP u 2018. godini, na trodnevnoj konferenciji o unapređenju rada JP. Dostavljena je i izjava kandidata da nije član organa političke stranke.

Za predsednika NO dostavljena je diploma Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, potvrda da je zaposlen u školi, kao nastavnik od 1993. godine, uverenje da je četiri godine bio član UO JP za uređenje naselja opštine Kanjiža i od 2018. član NO Komunalca, uverenje da je dve godine bio član opštinskog veća i izjava da nije član organa političke stranke, da nije bio angažovan u vršenju revizije finansijskih izveštaja preduzeća u poslednjih pet godina i da nije postavljeno, imenovano ili izabrano lice i da nije zaposlen ni angažovan po drugom osnovu u javnom preduzeću ili društvu kapitala čiji je osnivač to javno preduzeće.

Poslednja dva uslova su za nezavisnog člana NO u JP na republičkom nivou.

Za drugog člana NO dostavljena je kopija diplome Fakulteta za industrijski menadžment u Kruševcu, koji je upisao 2002/2003, a završio u oktobru 2004. godine, uverenje da je u kabinetu predsednika opštine Kanjiža zaposlen od aprila 2021. godine na poslovima vođenja javnih investicija, uverenje da je od 2016. do 2020. bio član opštinskog veća zadužen za područje zaštite životne sredine, uverenje iz decembra 2022. da je od 2021. član NO JP Komunalac i član NO privrednog društva Potiski vodovodi. Dostavljena je i izjava i izjava da nije član organa političke stranke, da nije bio angažovan u vršenju revizije finansijskih izveštaja preduzeća u poslednjih pet godina i da nije postavljeno, imenovano ili izabrano lice i da nije zaposlen ni angažovan po drugom osnovu u javnom preduzeću ili društvu kapitala čiji je osnivač to javno preduzeće.

Za direktora PD Potiski vodovodi – Tisza menti vizmuvek doo dostavljena je diploma Ekonomskog fakulteta u Sarajevu iz 1989. godine, potvrda da je od 2013. bio v.d. direktora Direkcije za izgradnju Bajina Bašta, a od 2016. pomoćnik predsednika opštine Bajina Bašta za investicije, rešenja o tim imenovanjima, potvrda da je bio v.d. direktora i direktor u JP BB term Bajina Bašta, rešenja o tim imenovanjima, potvrda da je bio v.d. direktora Potiskih vodovoda od 2019. i potvrde o imenovanju za direktora tog preduzeća 2020. i v.d. direktora iz 2024. godine. Dostavljena su i uverenja i sertifikati o stručnom usavršavanju i izjava da nije član organa stranke.

Za predsednika NO dostavljena je kopija diplome Ekonomskog fakulteta u Subotici iz 2009. godine, kopija radne knjižice, ugovor o radu u opštini Kanjiža iz 2017. godine, rešenje o imenovanju u NO Komunalca iz 2017. i u NO Potiski vodovodi iz 2018. godine. Za drugog člana NO dostavljena je kopija diplome Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu iz 2010. godine, uverenje o imenovanju za direktora Info Kanjiža doo iz 2015. godine, rešenje o postavljenju za pomoćnika predsednika opštine iz 2019. i 2020. godine i kopija radne knjižice. Za trećeg člana dostavljena je kopija diplome Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu iz 2006. godine, uverenje da je devet godina radio u Lovačkom savezu na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje i radna biografija.

42. JP Komunalac Kanjiža

Na sajtu JP su objavljena imena i radne biografije direktora i članova NO (na stranici „Kontakt“). Direktor je, prema dostupnim podacima imenovan 2021. godine, a u decembru 2023. raspisan je novi konkurs.

Direktor je, prema podacima iz radne biografije, završio Fakultet za poljoprivredno mašinstvo Gedele u Mađarskoj, 1996. godine, a na Fakultetu za poslovno industrijski menadžment Univerziteta Union Beograd stekao je 2014. godine zvanje master menadžera.

Kao preduzetnik od 1996. vlasnik je SZTR u Novom Kneževcu koja se bavi prodajom pretežno prehrambenih proizvoda i pakovanjem praškastih i zrnastih proizvoda.

Od 2002. obavljao je niz izbornih funkcija (odbornik, udruženja i saveti privrednika i preduzetnika, UO bolnice, a od 2013. je direktor Komunalca. Prvi izbor na tu funkciju bio je sporan zbog iskustva u oblasti rada preduzeća.

Predsednik NO je diplomirani mašinski inženjer koji je najveći deo karijere proveo kao

profesor u srednjim školama, a dve godine je bio član OV Kanjiža, sa zaduženjem komunalne delatnosti zaštita životne sredine. U biografiji se, kao „Društvena aktivnost“ navodi da je bio član Upravnog odbora JP za uređenje naselja opštine Kanjiža, bez podatka o trajanju funkcije. Podaci o trajanju funkcija vide se iz dokumenata koje je opština Kanjiža dostavila TS.

Prema tim podacima, predsednik NO je ispunio zakonski uslov prethodnim izborom na mesta u UO i NO javnog preduzeća.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je diplomiran industrijski menadžer, koji je od 2021. godine „mlađi savetnik na poslovima javnih investicija“, ali ne piše gde obavlja tu dužnost. Iz dokumenata dostavljenih TS iz opštine vidi se da tu funkciju obavlja u kabinetu predsednika opštine.

Prethodno je bio: 1994-2016 organizator programa u restoranu i šef ugostiteljstva „Banja Kanjiža“, 2016- 2020 član OV Kanjiža, 2021. godine poslovni analitičar u JP Komunalac.

Diplomirao je 2005. godine na Fakultetu za industrijski menadžment Kruševac.

Prema ovim podacima, ne može se utvrditi da li drugi član NO zadovoljava zakonski uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

43. Potiski vodovod - Tisza menti vizmuvek doo, Horgoš

Na sajtu su objavljena imena i radne biografije v.d. direktora i članova NO.

V.d. direktor je imenovan u februaru 2024. godine. Na sajtu JLS može se naći rang lista Komsije za izbor direktora JP, iz marta 2024. na kojoj je aktuelni v.d. direktora, kao jedini prijavljeni na konkursu rangiran. Nije nađeno rešenje o imenovanju. U planu poslovanja navodi se da je imenovan 4. aprila 2024. godine. To rešenje nije dostavljeno TS iz opštine Kanjiža.

Direktor, prema podacima iz biografije, ispunjava uslove propisane zakonom u vezi sa

obrazovanjem i iskustvom u oblasti rada preduzeća.

Za članove NO nije bilo moguće utvrditi ko je imenovan na predlog osnivača, a ko na predlog zaposlenih. Naime, u radnim biografijama na sajtu preduzeća nijedan član NO nije naveo da je zaposlen u Potiskom vodovodu. U planu poslovanja za 2025. godinu navodi se da su članovi NO imenovani rešenjima SO Kanjiža iz juna 2021. i oktobra 2024, ali se ni za jednog ne navodi da je imenovan na predlog zaposlenih.

Predsednik NO je diplomirani ekonomista, u biografiji se ne navodi koje godine je stekao to zvanje na Ekonomskom fakultetu u Subotici. Takođe, ne navodi se ni period kada je sticao radno iskustvo na sledećim poslovima:

- u Nacionalnoj službi za zapošljavanje na poslovima - Savetnik za zapošljavanje
- u opštini Kanjiža - vozač funkcionera opštine
- u firmi "textil" d.o.o Jagodina - terenski komercijalista
- u knjigovodstvenoj agenciji "Enterplus" d.o.o. Novi Kneževac - knjiženje izvoda, troškova, ulaznih i izlaznih računa, izrada kalkulacija
- u knjigovodstvenoj agenciji "KLM" d.o.o. Subotica - knjiženja troškova, izvoda, izrada kalkulacija, obavljanje poslova platnog prometa
- u firmi za proizvodnju nameštaja "CreArt decor" d.o.o. u Subotici - prijemna ponuda za proizvodnju, izrada naloga za proizvodnju, rad u prodaji sa kupcima i dobavljačima, izrada ulaznih i izlaznih računa. Iz dokumentacije dostavljene iz opštine Kanjiža vidi se da je od 2018. bio član NO Potiskih vodovoda.

Iz biografije i dokumenta se vidi da je tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća stekao prvobitnim nezakonitim imenovanjem u NO.

Drugi član NO je diplomirani inženjer mašinstva, u čijoj biografiji se ne navodi kada je stekao to zvanje na Fakultetu tehničkih nauka. Navodi se da je od 2009. do 2012. radio kao inženjer marketinga, ali ne i gde, od 2013. do 2015. na radnom mestu saradnik marketinga u OKU „Cnesa“, na organizaciji kurseva, od 2015. do 2019. je bio direktor preduzeća Info-Kanjiža d.o.o, a od 2019. je pomoćnik predsednika opštine za tehnička pitanja i informatiku.

Iz biografije se vidi da ne ispunjava zakonski uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Treći član NO je diplomirani inženjer poljoprivrede, koji je, prema podacima iz biografije diplomirao 2006. godine. Od 1999. do 2006. je radio kao prodavac na Međunarodnom sjamu lova i ribolova Novi Sad, 2005. kao prodavac u "Jelenik" NS, preduzeću za proizvodnju i promet lovačke opreme, 2007, kao referent za lovstvo u "DTD Ribarstvo" Petrovaradin, od 2008. do 2014. u Lovačkom savezu Srbije kao samostalni savetnik i kordinator na poslovima planiranja u prodaji i marketingu, od 2014. do 2017. kao samostalni savetnik u "Jelen-LSS doo Beograd", preduzeću za upotrebu, upravljanje, zaštitu i poboljšanje populacija divljači i njihovih staništa, 2018. u Veterinarskoj stanici Profivet DOO Trešnjevac, 2019. u Atensan Beč, od 2019. do 2023. kao komercijalista u Fabrici stočne hrane Sanders SH DOO Temerin, a 2024. u SBR "Banja Kanjiža" kao Savetnik za bezbednost i zdravlje na radna mesta rukovodioc protivpožarne zaštite.

Prema ovim podacima ne ispunjava zakonski uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i osnivački akt i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni statut preduzeća ni sistematizacija, ali postoji podatak o broju zaposlenih i angažovanih (ažuriran u oktobru 2024, nije menjan do poslednje guvida u februaru 2025. godine).

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, kao i pozivi za JNali ne i odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

Bečej

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Bečej: JP Toplana i JP Komunalac.

Na sajtu opštine Bečej postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Opština Bečej > Javna preduzeća. STranica je istovremeno i stranica Komisije za izbor direktora JP jer su na njoj objavljeni svi dokumenti iz procedure izbora, uključujući i zapisnike sa sednica komisije. Tu su i rešenja o imenovanju, osnovni podaci o JP (kontakt podaci, adrese), ime direktora, kao i linkovi ka stranicama JP na kojima su Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova, programi poslovanja, izveštaji o poslovanju, cenovnici. Za direktora Toplane, jednog od dva posmatrana preduzeća, na sajtu JLS su, međutim, podaci o izboru direktora iz 2017. godine, iako je u međuvremenu izabran direktor i 2021. godine, a 2023. je imenovan v.d. Na sajtu se, s druge strane, nalazi rešenje o imenovanju v.d. direktora iz 2023. godine.

I za direktora Komunalca dokumenti o izboru su iz 2017. godine, a rešenje o imenovanju v.d. direktora je iz septembra 2022. godine. U tom rešenju se vidi daje prethodni direktor imenovan u junu 2022. godine, a da je u julu iste godine podneo ostavku. Nije, međutim, reč o istoj osobi koja je na dokumentu iz oktobra 2024. godine potpisana kao v.d. direktora.

Skupština opštine Bečej je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

Ništa od dokumenata nije dostavljeno, već je dostavljena informacija u kojim brojevima službenog glasila se mogu naći rešenja o imenovanju v.d. direktora. Navodi se da se dokumentacija koja se prilažu uz imenovanje šalje elektronski putem linka koji je aktivan

sedam dana od slanja, „samim tim ta dokumenta više ne posedujemo elektronski i dostavljaju se kopirana u papirnoj formi odbornicima“.

U odgovoru se još navodi da je za proveru ispunjenosti uslova za imenovanje v.d. direktora zaduženo stalno skuštinsko radno telo - Komisija za kadrovska, administrativna pitanja i radne odnose, a imenovanje članova NO regulisano je Odlukom o postupku ocenjivanja i rangiranja kandidata za članove nadzornog odbora javnog preduzeća čiji je osnivač opština Bečej.

U obrazloženju za imenovanje v.d. direktora Komunalca objavljenom u službenom glasilu pobrojani su dokumenti u koje je Komisija za kadrovska, administrativna pitanja i radne odnose ima uvid kako bi utvrdila da kandidat ispunjava zakonske uslove: uvidom u diplomu Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu od 08.11.2009. godine utvrđeno je da je kandidat stekao akademski naziv diplomirani inženjer elektrotehnike i računarstva-master. Uvidom u potvrdu o radnom iskustvu na poslovima stručni saradnik za elektro poslove u Službi elektro održavanje u DOO „SOJAPROTEIN“ Bečej od 17.02.2023., utvrđeno je da je od završetka visokog obrazovanja 2009. godine stekao radno iskustvu u trajanju dužem od pet godina. Uvidom u potvrdu o radnom iskustvu u DOO „SOJAPROTEIN“ Bečej od 17.02.2023., utvrđeno je da poznaje oblast korporativnog upravljanja i da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova. Kandidat je dostavio potpisanu izjavu da nije član organa ni jedne političke stranke. Ne spominje se iskustvo od tri godine na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Za članove NO nije dostavljena bilo kakva dokumentacija ili podatak.

U obrazloženju za imenovanje v.d. direktora Toplane objavljenom u službenom glasilu takođe su pobrojani dokumenti u koje je Komisija za kadrovska, administrativna pitanja i radne odnose ima uvid kako bi utvrdila da kandidat ispunjava zakonske uslove: Uvidom u diplomu Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu broj 6302/23191 od 19.05.2003. godine utvrđeno je da je Zoran Grbić, dana 08.05.2003. godine završio Poljoprivredni fakultet i stekao akademski naziv diplomirani inženjer poljoprivrede. Uvidom u potvrdu o radnom iskustvu br. 630 od 10.09.2024. godine izdate od strane Javnog preduzeća „Vodokanal“ Bečej, utvrđeno je da je Zoran Grbić od završetka visokog obrazovanja 2003. godine stekao radno iskustvu u trajanju dužem od pet godina. Uvidom u Potvrdu o radnom iskustvu br. 630 od 10.09.2024. izdate od strane Javnog preduzeća „Vodokanal“ Bečej, utvrđeno je da Zoran Grbić ima više od tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Uvidom u Potvrdu o radnom iskustvu br. 630 od 10.09.2024. izdate od strane Javnog preduzeća „Vodokanal“ Bečej, utvrđeno je da Zoran Grbić poznaje oblast korporativnog upravljanja i da ima radno iskustvo u organizovanju rada i vođenju poslova. Zoran Grbić je dostavio potpisanu izjavu da nije član organa ni jedne političke stranke. Komisija je u ovom slučaju zaključila da je iskustvo u jednom JP, iako nije u istoj oblasti rada dovoljno kao iskustvo koje se zahteva Zakonom o javnim preduzećima (najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća).

Za članove NO nije dostavljena bilo kakva dokumentacija ili podatak.

44. JP Toplana Bečej

Na sajtu JP ne postoje odvojeni podaci o direktoru u rubrici „O nama“ gde su podaci o NO. Rešenje o imenovanju i radna biografija nađeni su u rubrici Ostali dokumenti.

V.d. direktora je imenovan u februaru 2023. U Službenom glasniku nije nađeno da je u međuvremenu raspisan konkurs za direktora. S obzirom da je istekao maksimalni zakonom propisani rok obavljanja funkcije, v.d. direktora je nezakonito na toj funkciji.

Prema podacima iz radne biografije on je 2009. godine stekao zvanje diplomirani inženjer – master elektrotehnike i računarstva na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Pet godina je radio kao nastavnik u Tehničkoj školi, pet godina kao viši stručni saradnik za elektro poloseve u firmi Sojaprotein, u periodu 2020-2021 u NIS-u ad kao vodeći inženjer za energetske efikasnost, iste te 2021. godine u preduzeću Don Don doo Novi Sad kao šef tehničke službe (firma se bavi pekarstvom) i od septembra 2021. do 2023. u „Arthur Bergmann Construction“, Bečej kao projektni menadžer. U rešenju o imenovanju zaključuje se da na osnovu dostavljenih uverenja, potvrda i diplome kandidat za v.d. direktora ispunjava nekoliko zakonom propisanih uslova, ali se ne pominje uslov od najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. Na osnovu biografije može se zaključiti da ne ispunjava taj uslov,

Na sajtu JP nalaze se imena i radne biografije članova NO. Kao ni za direktora, nema rešenja o imenovanju, niti dokumenata na osnovu kojih bi se potvrdilo da ispunjavaju zakonom propisane uslove. Predsednik NO je imenovan u novembru 2024. nakon što je u maju 2024. konstatovana ostavka dotadašnjeg predsednika NO (podatak iz programa poslovanja). Preostala dva člana imenovani su u aprilu i junu 2023. godine.

Prema podacima iz biografije, predsednik NO je 2012. godine diplomirao na Građevinskom fakultetu u Subotici, radio je tri godine u JP Direkcija za izgradnju Bečej, kao saradnik za komunalnu izgradnju i održavanje, potom tri godine u opštini Bečej, kao projekt menadžer na poslovima vođenja javnih investicija u okviru Odeljenja za privredu, ulaganja, lokalni ekonomski razvoj i zaštitu životne sredine i četiri godine kao načelnik Odeljenja za privredu, ulaganja, lokalni ekonomski razvoj i zaštitu životne sredine.

Druga članica NO je diplomirala 1996. godine na Šumarskom fakultetu u Beogradu, 21 godinu je u PIK Bečej radila kao tehnolog za šumarstvo, tri godine je bila direktorka preduzeća Link FTO (firma za obezbeđenje koju su zajedno osnovala opštine i PIK Bečej), a od 2019. je komunalna inspektorka u opštini Bečej.

Treća članica NO, predstavnik zaposlenih, je pravnik koja od 2016. godine radi u Toplani.

Na osnovu dostupnih podataka može se zaključiti da članovi NO zadovoljavaju zakonske uslove u vezi sa radnim iskustvom i iskustvom u oblasti rada JP.

Na sajtu JP u prvobitnom uvidu bio je objavljen samo godišnji program poslovanja za jednu posmatranu godinu. Nakon što je TS poslao dopis za verifikaciju i upit, nađeni su svi tromesečni izveštaji i programi rada za posmatrani period.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt (posle dopisa TS), statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu postavljeni na sajt. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Navelo je da ne postoje pravilnik o troškovima reprezentacije niti pravilnik o korišćenju službenih automobila. Potvrdilo je da su tokom 2023. i 2024. godine zaključivani ugovori za usluge i ugovori za pravne usluge.

45. JP Komunalac Bečej

V.d. direktora imenovan je u septembru 2022. godine najduže na period od jedne godine, odnosno do imenovanja direktora po sprovedenom konkursu. U septembru 2024. godine imenovan je drugi vršilac dužnosti direktora. U Službenom glasniku nije nađen konkurs za direktora.

Na sajtu JP nisu nađeni podaci o direktoru niti o članovima NO. U programu poslovanja za 2024. i trećem kvartalnom izveštaju za 2024. godine nađena su imena predsednice NO i v.d. direktora (različite osobe u decembru 2023. i oktobru 2024. godine). Za direktora je nadležna komisija u postupku imenovanja utvrdila da ispunjava zakonski uslov time što ima iskustvo u drugom JP (vodovod), koje se ne bavi poslovima u oblasti rada Komunalca (čistoća, zelenilo, pijace, pogrebno, zoohigijena, održavanje ulica i puteva, upravljanje parkiralištima).

Za članove NO podatke nije dostavio ni osnivač, u odgovoru na dopis TS.

Objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period (tri od posmatrana četiri tek nakon dopisa TS, a potom i preostali), kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su sistematizacija, osnivački akt (posle dopisa TS), statut preduzeća i cenovnik.

Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO (izuzev sa sednica na kojoj je usvojen program poslovanja za 2024. godinu), podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu postavljeni na sajt. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Navelo je da poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila. Potvrdilo je da su tokom 2023. i 2024. godine zaključivani ugovori za pravne usluge. Ugovori za reklamiranje nisu zaključivani.

Kovačica

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Kovačica: JP Naš stan i JP PRC Relaks.

Na sajtu opštine Kovačica nije nađena stranica posvećena javnim preduzećima niti posmatrani podaci u vezi sa JP.

Skupština opštine Kovačica je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je Komisija za kadrovska i administrativna pitanja, radne odnose, društvena priznanja i odlikovanja SO nadležna da utvrđuje predlog rešenja o imenovanju direktora i o imenovanju nadzornih odbora. Njena nadležnost utvrđena je Poslovnikom SO Kovačica.

Od dokumenata TS su dostavljeni: skenirana stranica službenog glasila sa rešenjem o imenovanju v.d. direktora JP Naš stan od 15. juna 2016. godine i biografija v.d. direktora koja je objavljena i na sajtu JP i diploma Visoke škole strukovnih studija na programu obima 180 bodova ESPB. Za članove NO JP Naš stan dostavljeno je samo rešenje o imenovanju iz 2015. godine.

U vezi sa preduzećem JP Relax, dostavljeni su: izvod iz zapisnika sa sednice NO od 2. decembra 2016. godine – da se SO Kovačica uputi predlog za produženje ugovora o radu za v.d. direktora na godinu dana, predlog odborničke grupe „Aleksandar Vučić – Srbija pobeđuje“ upućen 13. decembra 2016. Komisiji za kadrovska i administrativna pitanja, radne odnose, društvena priznanja i odlikovanja da se dotadašnji v.d. direktora ponovo imenuje za v.d. direktora i biografija v.d. direktora. Iz biografije se vidi da je 2000. godine na PMF u Novom Sadu postao diplomirani turizmolog i da ima iskustvo kao konobar, vlasnik picerije, menadžer (sedam godina) dva restorana u sastavu Višnjica ad, direktor preduzeća HAPPY ZAL (društvo za ugostiteljstvo, turizam, trgovinu i usluge) od 2005. godine i godinu dana iskustva kao menadžer za smeštaj i ishranu 2000 radnika ruske kompanije u Libiji. V.d. direktora je završio i Višu hotelijersku školu, ima međunarodni sertifikat za baermene, završio je stručni kurs i obuku za marketing i seminar Veštine poslovnog ponašanja Privredne komore Beograd i stručni kurs „Lični stil i imidž“ Ashok Murty.

Za NO JP Relaks dostavljen je predlog predlog odborničke grupe „Aleksandar Vučić – Srbija pobeđuje“ upućen 8. decembra 2021. Komisiji za kadrovska i administrativna pitanja, radne odnose, društvena priznanja i odlikovanja da se zbog isteka mandata imenuje NO u sastavu Snežana Magdu za predsednika, Tijana Radović za člana i Dejana Pušac za člana. Iz opštine Kovačica TS je dostavljena kopija diplome predsednice NO sa Pririodno matematičkog fakulteta u Novom Sadu (diplomirani turizmolog), kopija diplome članice NO sa Pririodno matematičkog fakulteta u Novom Sadu (diplomirani menadžer u turizmu) i kopija diplome Pravnog fakulteta Megatrend univerziteta za treću članicu NO.

46. JP Naš stan Kovačica

Nije nađen sajt ovog JP. Preduzeće je u dopisu potvrdilo da nema svoj sajt. Na sajtu Agencije za privredne registre nađeni su podaci o v.d. direktora (Dario Bijeljanin) i članovima NO (predsednik Đorđe Milosavljević i članovi Pavel Tomašik i Armando Bukur).

Preduzeće je u odgovoru na dopis dostavilo biografiju v.d. direktora iz koje se vidi da je 2012. završio osnovne strukovne studije na Beogradskoj poslovnoj školi (180 ESPB bodova). Zakon o JP propisuje da direktor mora imati stečeno visoko obrazovanje u obimu od najmanje 240 ESPB bodova. Iz biografije se vidi da je dve godine radio kao preduzetnik u prometu nekretnina i 19 meseci kao kreditne službenik u banci.

Reč je o istom v.d. direktoru kao i prilikom istraživanja 2021. godine. I tada su dostavljeni dokumenti iz kojih je utvrđeno da v.d. direktora ne ispunjava zakonske uslove, dok za članove NO nije bilo moguće utvrditi da li ispunjavaju uslove.

Preduzeće je tada u odgovoru na zahtev dostavilo dopis sa kopijama diploma v.d. direktora i jednog člana nadzornog odbora, rešenja o imenovanju v.d. direktora i članova NO. U dopisu, koji je potpisao v.d. direktora, stajalo je da trenutno nije u mogućnosti da dostavi kopije diploma preostala dva člana NO, te da će jedna biti dostavljena kada Armando Bukur izađe iz karantina, dok treći član NO "tvrdi da ne može da nađe diplomu", a u evidenciji JP nema kopije.

U dopisu iz 2021. je bilo potvrđeno da v.d. direktora na dan imenovanja nije imao pet godina iskustva na poslovima koji za koje se zahteva visoko obrazovanje, stajalo je da poseduje dve godine radnog iskustva u poslovima prodaje i davanja u zakup nekretnina, što je, „de facto, jedna od delatnosti preduzeća, iako to nije uneto u osnivački akt“.

I u ovogodišnjem dopisu je potvrđeno da u vreme imenovanja ni direktor ni članovi NO nisu ispunjavali zakonske uslove. To je učinjeno na veoma transparentan način, kroz tabelu:

	директор
1 да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама или специјалистичким струковним студијама;	не (180 ЕСПБ)
2 да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из претходне тачке	не
3 да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани са пословима јавног предузећа;	да
4 да познаје област корпоративног управљања;	да
5 да има радно искуство у организовању рада и вођењу послова;	да
6 да није члан органа политичке странке, односно да му је одређено мировање у вршењу функције у органу политичке странке;	не

	председник NO	члан NO	члан NO
1 да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама или специјалистичким струковним студијама;	да	не	не
2 да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из претходне тачке	не	не	да
3 да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани са пословима јавног предузећа;	не	не	не
4 да познаје област корпоративног управљања или област финансија;	да	не	не

Inače, u odgovoru preduzeća na dopis se, uz potvrdu da nema sajt, navodi da se dokumenti čije je objavljivanje na sajtu obavezno po Zakonu o JP mogu naći u prostorijama sekretara SO Kovačica, dok se radne biografije članova NO ne nalaze „ni u opštini ni u JKP“.

Navelo je da ima pravilnik o korišćenju službenih vozila, a nema pravilnik o reporezentaciji. Izvestilo je i da nije zaključivalo ugovore o pravnim uslugama niti za reklamiranje.

47. JP PRC Relaks Kovačica

Nije nađen sajt ovog JP. Ni na sajtu Agencije za privredne registre nije nađen podatak o direktoru. U medijima je nađena vest u kojoj se citira Mijodrag Lončar, koji je na dužnost v. d. direktora stupio u junu 2016. godine, i koji je naveo da preduzeće ne radi i da se planira likvidacioni postupak

U registru APR-a nađen je sastav NO koji je imenovan 2022. godine i koji se razlikuje od sastava iz 2021. kada je ovo JP takođe bilo u uzorku.

U istraživanju 2021. je zaključeno da se iz dostavljenih dokumenata „ne može utvrditi da v.d. direktora i članovi NO ispunjavaju uslove“ i konstatovano da je v.d. direktora mandat istekao pre tri i po godine. Preduzeće tada, kao ni sada, nije odgovorilo na zahtev.

Opština Kovačica je u odgovoru TS dostavila podatke iz kojih se vidi da je v.d. direktora 2000. godine na PMF u Novom Sadu postao diplomirani turizmolog i da ima iskustvo kao konobar, vlasnik picerije, menadžer (sedam godina) dva restorana u sastavu Višnjica ad, direktor preduzeća HAPPY ZAL (društvo za ugostiteljstvo, turizam, trgovinu i usluge) od 2005. godine i godinu dana iskustva kao menadžer za smeštaj i ishranu 2000 radnika ruske kompanije u Libiji. V.d. direktora je završio i Višu hotelijersku školu, ima međunarodni sertifikat za baermene, završio je stručni kurs i obuku za marketing i seminar Veštine poslovnog ponašanja Privredne komore Beograd i stručni kurs „Lični stil i imidž“ Ashok Murty. S obzirom na to da je oblast rada JP Relaks u sektoru turizma, može se zaključiti da v.d. direktora ispunjava zakonski uslov, dok se za članice NO, za koje je poznato da su diplomirale u toj oblasti, nemoguće doneti takav zaključak bez podataka i dokumenata u vezi sa radnim iskustvom.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

Veliko Gradište

U istraživanju je posmatrano jedino JKP **čiji je osnivač** opština Veliko Gradište: JKP Dunav.

Na sajtu opštine Veliko Gradište postoji stranica posvećena javnim preduzećima i ustanovama. , na delu sajta Početna stranica > Javna preduzeća i ustanove.

Na stranici posvećenoj JKP Dunav nalazi se ime direktora, osnovni kontakt podaci i adrese i linkovi ka dokumentima i javnim nabavkama na sajtu JP.

Na sajtu je pronađena i stranica sa javnim konkursom za direktora JKP Dunav na kojoj se nalaze: Rešenje o imenovanju direktora Javnog komunalnog preduzeća „Dunav Veliko Gradište“ iz Velikog Gradišta, Rang lista, Zapisnik Komisije za imenovanje direktora javnih preduzeća čiji je osnivač opština Veliko Gradište, sa 1., 2. i 3. sednice, Javni konkurs za imenovanje direktora i Odluka o sprovođenju javnog konkursa od 01.03.2021.

Skupština opštine Veliko Gradište je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U vezi sa dokumentima iz postupka izbora direktora SO Veliko Gradište je poslala link na pomenutu stranicu. Iz zapisnika Komisije za sprovođenje konkura vidi se koje dokumente je kandidatkinja podnela. Za članove NO SKupština je odgovorila da ona ne raspolaže tim dokumentima jer predlog priprema Opštinsko veće, a za veće materijal priprema Opštinska uprava.

48. JKP Dunav

JKP ima dobro uređen sajt, sa mnoštvom informacija. Na sajtu su radna biografija direktorke i rešenje o imenovanju. Direktorka je pravnica, u JKP Dunav radi od 2016. godine i ispunjava, prema dostupnim podacima uslove iz zakona. Za direktora je imenovana u aprilu 2021. godine, posle sprovedenog konkursa na kome je bila jedina kandidatkinja. Konkurs za direktora raspisan je u februaru 2025. godine. I na tom konkursu bila je jedina kandidatkinja i u maju 2025. izabrana je ponovo za direktorku.

Na sajtu su i radne biografije članova NO i rešenje o imenovanju iz maja 2023. godine. Prema podacima iz biografija, ne može se utvrditi na koji način dva člana NO imenovana na predlog osnivača ispunjavaju zakonski uslov od najmanje tri godine iskustva u oblasti rada JP. Predsednik NO je diplomirani inženjer poljoprivrede za ekonomiku, koji je radio u firmama koje se bave stočarstvom i u Agrobanci, a drugi član je penzioner, ekonomista, koji je radio kao profesor u školi, kao komercijalni direktor preduzeća za proizvodnju kožne konfekcije i kao šef i koordinator u bankarskom sektoru.

Na sajtu JKP objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. U prvobitnom uvidu bili su objavljeni zapisnici sa sednica NO do 2022. godine, posle dopisa TS objavljeni su i noviji. Nisu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima ali je objavljen akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, kao i pozivi za JN i odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da nisu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima. Navelo je da poseduje pravilnik o korišćenju službenih automobila, a ne poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije. U dopisu se navodi da

nisu zaključivani ugovori o reklamiranju. Potvrđeno je da su zaključivani ugovori za pravne usluge od 2015. do 2018. godine.

Gornji Milanovac

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Gornji Milanovac: JKP Gornji Milanovac i JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac.

Na sajtu opštine Gornji Milanovac postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Gornji Milanovac > Javna preduzeća i ustanove.

Na njoj su osnovni kontakt podaci i adrese i linkovi ka sajtovima JP. Nema imena direktora niti drugih dokumenata.

Skupština opštine Gornji Milanovac je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru se navodi da je SO Gornji Milanovac na sednici 10. septembra 2021. izabrala Ivana Lazića za direktora JKP Gornji Milanovac na period od četiri godine, a da je na sednici 26. septembra 2024. za direktora JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac izabran Branko Miličić. U prilogu su dostavljeni dokumenti za direktore, dok je za članove nadzornih odbora ova dva javna preduzeća, SO u odgovoru navela da „ne poseduje tražena dokumenta“. Ukazano je da, prema Poslovniku o radu SO, predloge pojedinačnih akata koji se odnose na razrešenje i imenovanje članova NO utvrđuje Komisija za kadrovska, administrativna i mandatno-imunitetska pitanja.

SO Gornji Milanovac, međutim, ne poseduje akt kojim bi bilo propisano koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U rešenju o imenovanju direktora JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac navodi se da je Branko Miličić bio jedini kandidat koji je podneo blagovremenu prijavu sa svim potrebnim dokazima, te da je u izbornom postupku dobio prosečnu ocenu 2,67. U prilogu je dostavljena diploma Fakulteta za poslovne studije Megatrend univerziteta iz januara 2010. godine o stečenom visokom obrazovanju i stručnom nazivu diplomirani ekonomista. Kandidat je podneo izjavu da mu je „određeno mirovanje“ u vršenju funkcije predsednika Saveta za ekonomska pitanja Opštinskog odbora Srpske napredne stranke u Gornjem Milanovcu. Podneo je i potvrdu preduzeća koje se bavi proizvodnjom, prometom i usluge da je bio u radnom odnosu na neodređeno vreme od 2010. do 2021. godine na radnom mestu menadžera prodaje, koje zahteva visoko obrazovanje i da je učestvovao u poslovima javnih nabavki, te je bio „detaljno upoznat sa poslovanjem svakog pojedinačnog javnog preduzeća radi sačinjavanja adekvatne ponude sredstava lične zaštitne opreme za njihove

zaposlene“.

Prema oceni TS, sačinjavanje ponuda za prodaju zaštitne opreme zaposlenim u JP ne može se izjednačavati sa radnim iskustvom na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća, što je (u trogodišnjem trajanju) uslov propisan Zakonom. Kandidat je priložio i potvrdu da je preko Agencije za privremeno zapošljavanje „HR bulevar“ bio angažovan na radu kod JP za čijeg je direktora imenovan, u trajanju od 2 godine, 5 meseci i 19 dana, na poslovima „koordinatora službi u izvršavanju naloga direktora, organizaciji poslova rada i poslovanja, raspoređivanju radnih zadataka postavljenih od strane direktora zaposlenima, praćenju izvršavanja naloga direktora, osiguravanju optimalnih i delotvornih uslova rad svih organizacionih delova preduzeća i podnošenju izveštaja direktoru preduzeća o sprovedenim aktivnostima na izvršavanju naloga“.

Iako ovo jeste iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima JP, ova potvrda otvara nekoliko pitanja. Nejasno je zbog čega ju je izdala Agencija za privremeno zapošljavanje a ne samo JP. Takođe, nejasna je potreba za privremenim angažovanjem lica na opisanim poslovima koji su identični poslovima koje bi trebalo da obavlja sam direktor JP ili pomoćnik, koji je zaposlen, a ne privremeno angažovan u JP. Miličić je, pema trećoj potvrdi, izdatoj od samog JP, po isteku pomenutog perioda „privremenog angažovanja“ zaposlen na neodređeno vreme na mestu izvršnog direktora, na kome je stekao potrebno iskustvo radeći poslove koji se gotovo u potpunosti poklapaju sa onima koje je obavljao kao privremeno angažovani „koordinator službi“.

U rešenju o imenovanju Ivana Lazića za direktora JKP Gornji Milanovac navodi se da su bile podnete dve prijave na konkursu, ali da druga kandidatkinja, iako pozvana, nije učestvovala u postupku pismene i usmene provere stručne osposobljenosti. Jedini preostali kandidat je ocenjen prosečnom ocenom 2,56 te ga je kao jedinog rangiranog SO imenovala za direktora. Iz priložene dokumentaciji vidi se da je kandidat, a sada direktor, 2009. godine na Fakultetu za uslužni biznis Univerziteta Educons u Sremskoj Kamenici, za tačno tri godine stekao zvanje diplomiranog ekonomiste, na studijama čija je dužina, kako se navodi u „dodatku diplomi“, po „četvorogodišnjem nastavnom planu“.

Priložena je potvrda o iskustvo u trajanju od gotovo 14 godina (od 2003. do 2017. godine) na poslovima u banci, od saradnika do direktora i regionalnog direktora, kao i potvrda JKP Gornji Milanovac iz jula 2021. da je od jula 2017. obavljao poslove direktora. Ova potvrda dokazuje da je prilikom imenovanja 2021. ispunjavao zakonske uslove, ali je izvesno da ih nije ispunjavao prilikom provg imenovanja, 2017. godine (najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća).

Kandidat je, takođe, podneo izjavu da nije član organa nijedne političke stranke.

49. JKP Gornji Milanovac

Na sajtu JKP nalazi se radna biografija direktora. Nema dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjava zakonom propisane uslove.

Direktor je diplomirani ekonomista, diplomirao je na Odeljenju za finansije, berze i bankarstvo Fakulteta za uslužni biznis Univerziteta Educons 2009. godine. U biografiji se navodi iskustvo u bankarskom sektoru – sve u Alfa banci, od 2003. godine. Navode se i „brojne veštine (stečene na) na treninzima i seminarima u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima

i projektnim menadžmentom“, da je organizovao „radionice i seminare za zaposlene u vezi sa tehnikama unapređenja poslovanja i podizanja efikasnosti u bankarskom sektoru“, „učestvovao u humanitarnim akcijama Alfa banke“, te da je član skupštine i upravnog odbora lovačkog udruženja „Vojvoda Milan Obrenović“ u Gornjem Milanovcu. Ne navodi se bilo kakvi podaci o radnom iskustvu u oblasti rada JP. Iz dokumenata koje je JLS dostavila vidi se da je bio direktor JKP i u periodu od 2017. do 2021. te da je tada (iako imenovan bez potrebnog iskustva, odnosno iako nije ispunjavao uslov) stekao iskustvo. Stoga se ipak može zaključiti da direktor ispunjava zakonom propisane uslove.

Predsednica NO je diplomirana pravnica koja je radila pet godina na administrativnim poslovima u firmi registrovanoj za transport, kadrovska pitanja, u Osnovnom sudu kao sudijski pripravnik, u OU Gornji Milanovac u okviru Odeljenja za urbanizam, kao savetnik na normativno-upravnim poslovima u oblasti urbanizma, a od je 2020. šefica Kabineta predsednika opštine Gornji Milanovac. Ne navodi se bilo kakvi podaci o radnom iskustvu u oblasti rada JP.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je završio Fakultet za poslovne studije „Džon Nezbit“ u Beogradu, 2009. godine i po struci je diplomirani ekonomista u oblasti kompjuterskog inženjeringa. U biografiji navodi da je 2009. počeo da radi u kompaniji „Tetra Pak“ gde je koristio „sve pogodnosti koje ova multinacionalna kompanija pruža za usavršavanje radnika“ i da je „kroz rad, usavršavao veštine za komunikaciju, međuljudske odnose, organizaciju posla i poboljšanje bezbednosti i ergonomije radnika“. OD 2017. u kompaniji „Peštan“ iz Arandelovca radio je u na poziciji WCM lidera u pogonu koji proizvodi PVC cevi za vodovod i kanalizaciju. Iskustvo u proizvodnji cevi jedino što bi se moglo dovesti u vezu sa oblašću rada preduzeća.

Na sajtu JP su objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Nisu nađeni sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća. Objavljen je cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Neki akti su nabrojani na stranici „Zakonski okvir“, ali nisu postavljeni na sajt preduzeća, među njima su Statut, Pravilnik o troškovima reprezentacije i troškovima reklame i propagande i Pravilnik o službenim putovanjima.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da JKP poseduje tražena dokumenta (Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta, osnivački akt, statut, zapisnike sa sednica nadzornog odbora, podatke o novčanim potraživanjima i akt kojim je regulisana politika naplate potraživanja), ali da se ona ne nalaze na sajtu preduzeća. Isto se odnosi i na pravilnike koje regulišu troškove reprezentacije i korišćenje službenih vozila.

Potvrđeno je da je preduzeće tokom 2023. i 2024. godine zaključivalo ugovore o pružanju usluga informisanja sa Televizijom GM plus cable i sa radiodifuznim preduzećem Studio M doo. Takođe preduzeće je zaključilo i ugovor o pružanju pravnih usluga sa Advokatskom kancelarijom advokata Slobodana Milovanovića, Vladimira Jankovića, Jasmine Nikolić, Miloša Šebekovića, Marije Pešić i Gordane Đorđević iz Kragujevca koje zastupa advokat Slobodan Milovanović.

U vezi sa ispunjavanjem uslova za direktora i članove NO, navedeno je da te podatke poseduje osnivač, a preduzeće je dostavilo dokumente za člana NO koji je izabran kao predstavnik zaposlenih.

50. JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac

U prvobitnom uvidu, stanje je bilo sledeće: Imena direktora i članova NO nabrojana su na stranici na kojoj se nalazi organizaciona šema. Ime direktora nije, međutim, ime direktora koji je imenovan rešenjem SO iz septembra 2024. godine, koje je nađeno u SLužbenom glasniku. Na sajtu preduzeća nisu nađene radne biografije, rešenja o imenovanju niti dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove.

U rešenju o imenovanju (iz septembra 2024. godine) navodi se da je direktor imenovan nakon sprovedenog konkursa na kome je bio jedini kandidat. U rešenju se ne navode podaci iz biografije, samo se navodi da je kandidat podneo „blagovremenu, razumljivu i prijavu uz koju su priloženi svi potrebni dokazi“. Iz dokumenata koje je dostavila opština Gornji Milanovac vidi se da direktor ne ispunjava zakonske uslove.

Od svih posmatranih dokumenata, na sajtu preduzeća nađen je jedino cenovnik. parking servisa koji funkcioniše u okviru ovog preduzeća.

U Aktuelnostima je program poslovanja za 2017. godinu, a poslednje oglašene JN su iz 2020. godine.

Nisu nađeni: tromesečni izveštaji za posmatrani period, program rada za posmatranu i prethodnu godinu, sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća, nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Na sajtu nema plana javnih nabavki za tekuću godinu, ne mogu se naći ni pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Posle toga, na sajtu preduzeća objavljeno je ime i biografija direktora. U biografiji predsednika NO, koji je master inženjer građevinarstva, ne navodi se niti jedna godina (diplomiranja, zaposlenja), već se nabrajaju poslovi iz, kako stoji, „bogate karijere“. Jedina konkretna godina je 2023. od kada „sa pozicije izvršnog direktora rukovodi privatnom firmom koja posluje u oblasti građevinarstva“. Na osnovu ovoga, a s obzirom na to da ni JLS nije dostavila odgovarajuća dokumenta, nemoguće je sa sigurnošću zaključiti da li predsednik NO ispunjava zakonske uslove. Drugi član NO je diplomirani inženjer informatike koji radi kao programer i dizajner. Iz biografije se ne može zaključiti da ispunjava zakonski uslov od tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća.

Posle dopisa objavljeni su i osnivački akt, status i sistematizacija, kao i zapisnici sa sednica NO, zaključno sa oktobrom 2024. godine, i kvartalni izveštaji, zaključno sa periodom kada je odgovoreno na dopis.

Kasnijim uvidom na sajtu utvrđeno je da objavljivanje zapisnika i kvartalnih izveštaja nije nastavljeno. Godišnji planovi poslovanja nisu objavljeni ni posle dopisa.

U odgovoru je potvrđeno da pravilnik o korišćenju službenih vozila postoji (ali nije objavljen), dok pravilnik o korišćenju reprezentacije nije usvojen.

Preduzeće je u 2023. i 2024. zaključivalo ugovore o pružanju usluga informisanja, a nije zaključivalo ugovore o pružanju pravnih usluga.

U odgovoru je dostavljen deo dokumentacije kojim se dokazuje da direktor ispunjava zakonske uslove, kao i dokumentacija za člana NO iz reda zaposlenih, dok je uostalo navedeno da poseduje osnivač.

Kladovo

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Kladovo: JP Komunalac i JP Jedinstvo.

Na sajtu opštine Kladovo postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Opština > Javna preduzeća i ustanove.

Na njoj su predstavljena sva JP – osnovni podaci, kontakti, adrese, uključujući ime direktora i godišnji izveštaj (iz juna 2024.) o poslovanju za 2023. godinu (poslednji uvid u februaru 2025. godine).

Skupština opštine Kladovo nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioци dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioce dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

51. JP Komunalac Kladovo

Na sajtu preduzeća, od posmatranih informacija i dokumenata, mogu se naći samo cenovnik i po 1-2 poziva za JN iz posmatranih godina.

U registru Agencije za privredne registre nađena su imena direktora i članova NO. U Službenom glasniku nađeno je da je direktor imenovan na sednici SO Kladovo u junu 2024. godine, nakon javnog konkursa na kome je bio jedini kandidat.

Na sajtu preduzeća nisu nađeni tromesečni izveštaji, godišnji planovi poslovanja, sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nisu

nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu nije objavljen na sajtu, ni odluke o dodeli ugovora za JN, ako ni pozivi za JN izuzev po 1-2 već pomenute za 2023, 2024. i 2025. godinu.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da nijedan od dokumenata, odnosno informacija, koji nisu nađeni na sajtu, na sajtu zaista ne postoje. Potvrdilo je i da JP nema usvojene pravilnike o o troškovima reprezentacije i o korišćenju službenih automobila.

Preduzeće je u odgovoru navelo da je zaključivalo ugovore za pružanje reklamnih usluga i pravnih usluga u 2023. odnosno 2024. godini.

52. JP Jedinstvo Kladovo

U prvom uvidu na sajtu JP nije bilo podataka o NO, a bilo je navedeno ime prethodnog v.d. direktora. Posle dopisa TS, navedeno je ime aktuelnog direktora, izabranog na konkursu u junu 2024. godine, na kome je bio jedini kandidat, kao i njegova kratka radna biografija. Objavljena su i imena i kratke radne biografije članova NO.

Prema podacima iz biografije, direktor je master ekonomista, ali se ne navodi gde je i kada diplomirao. Od 2012. do 2015. radio je u Institutu "Goša" DOO Beograd kao stručni saradnik. Od 2016. do 2017. bio je v.d. direktora, a od 2017. do 2019. direktor Turističke organizacije opštine Kladovo. Od 2021. do 2024. u JP „Jedinstvo“ Kladovo bio je izvršni direktor za finansijsko-komercijalne poslove. Prema ovim podacima, direktor ispunjava uslove u vezi sa obrazovanjem, iskustvom sa obrazovanjem, iskustvom na rukovodećim položajima i na poslovima u vezi sa oblašću rada JP. Na sajtu JP nisu objavljeni dokumenti kojim je potvrđeno da direktor (kao i članovi NO) ispunjava te i ostale zakonske uslove.

Predsednica NO je diplomirana pravnica koja je master studije završila na Fakultetu za pravo, bezbednost i menadžment „Konstantin Veliki“ u Nišu, ali se ne navodi kada. U biografiji stoji da je nakon završenih studija obavljala poslove stručnog saradnika za radne odnose u Akcionarskom društvu „ĐERDAP USLUGE“ u Kladovu, da je 2018. godine bila zamenica predsednika opštine Kladovo, te da je od aprila 2021. počela da radi u preduzeću „PRO TENT“ d.o.o. Obrenovac, kao pravnik u Službi za pravne i opšte poslove, a od 2023. u Službi za javne nabavke u Direkciji za ekonomske, finansijske i komercijalne poslove. Prema ovim podacima, ispunjava uslove u vezi sa iskustvom na poslovima u vezi sa oblašću rada JP.

Druga članica NO izabrana na predlog osnivača je završila Pedagošku akademiju za vaspitače u Gnjilanu, radila je kao vaspitačica u Predškolskoj ustanovi „Neven“ od 1979. do 2016. i 7,5 godina kao direktorka te ustanove. Iz biografije se vidi da ne ispunjava zakonski uslov da ima najmanje tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća.

Treći član NO, izabran na predlog zaposlenih, bio je zamenik direktora od 2015. do 2017., potom v.d. direktora, a od aprila 2018. do septembra 2018. direktor. Nakon toga je četiri godine bio šef sakupljanja i distribucije fekalnih voda, a od 2022. je izvršni direktor za tehnički sektor. Zakon o JP predviđa da se „predstavnik zaposlenih u nadzornom odboru... predlaže na način utvrđen statutom javnog preduzeća“ i da „nadzorni odbor, direktor i

izvršni direktor ne mogu predlagati predstavnika zaposlenih u nadzornom odboru“. Statut detaljnije ne uređuje predlaganje, uslov i ograničenja u vezi sa obavljanjem funkcije, odnosno ponavlja zakonsku formulaciju da „nadzorni odbor, direktor i izvršni direktor ne mogu predlagati predstavnika zaposlenih u nadzornom odboru“. S obzirom na to da izvršni direktor ne može predlagati predstavnika, jasno je da izvršni direktor ni sam ne može biti predstavnik zaposlenih u NO, čiji je zadatak da kontroliše rad menadžmenta u koji spada i izvršni direktor, odnosno da je na ovaj način u sukobu interesa.

U prvobitnom uvidu na sajtu JP nije bilo kvartalnih izveštaja i godipnijih planova poslovanja za posmatrani period, ali su objavljeni nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju.

Objavljeni su osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Objavljeni su plan javnih nabavki za tekuću godinu, pozivi za JN kao i odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. U dopisu je navedeno da preduzeće poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila.

U 2023. godini preduzeće je zaključilo jedan ugovor o angažovanju za poravne uslug, dok u 2024. nije zaključivalo takve ugovore.

Preduzeće je i u 2023. i u 2024. zaključilo po jedan ugovor „o poslovnoj saradnji koji se odnosi na emitovanje propagandnih poruka i afirmativnih poruka klijentima putem oglasa, priloga, gostovanja u studiju i oglašavanja na veb stranici“.

Negotin

U istraživanju je posmatrana jedno preduzeće čiji je osnivač opština Negotin: JP za komunalne delatnosti Badnjevo.

Na sajtu opštine Negotin ne postoji stranica posvećena javnim preduzećima.

Skupština opštine Negotin je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru su dostavljeni kopija diplome Poljoprivrednog fakulteta u Prištini, potvrda JP Badnjevo da je kandidat od 2019. bio v.d. a od 2020. direktor tog preduzeća, sertifikat da je učestvovao na seminaru o korporativnom upravljanju i izjava kandidata da nije član organa političke stranke.

Uvidom u dokumentaciju SO Negotin utvrđeno je da opština ne poseduje dokumentaciju ojom je utvrđeno da li kandidati za NO ispunjavaju zakonske uslove, već samo rešenje o imenovanju u kojem se vide imena članova NO.

U odgovoru je takođe navedeno da ispunjavanje uslova za članove NO obavlja skupštinska Komisija za izbor, imenovanje, nagrade i priznanja, a kao akti kojim je to pitanje regulisano navedeni su statut opštine i skupštinski poslovnik.

53. JP za komunalne delatnosti Badnjevo - Negotin

Direktor preduzeća je, prema rešenju objavljenom u Službenom glasniku, imenovan u julu 2024. posle konkursa na kome je, kao aktuelni direktor, bio jedini kandidat. Na sajtu JP nema radne biografije direktora.

Nema ni rešenja o imenovanju direktora i članova NO, niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonom propisane uslove.

Prema dokumentima dostavljenim TS iz opštine Negotin direktor je ispunjavao uslove zahvaljujući prethodnom imenovanju za koje se u nedostatku drugih potvrda ili dokumenata ne može potvrditi da je bilo u skladu sa zakonskim uslovima.

Prema podacima iz plana poslovanja, članovi NO su imenovani u maju 2022. godine. Predsednik NO je diplomirani inženjer elektronike, 1992. godine je završio Elektronski fakultet Univerziteta u Nišu. Od 1992. godine radi u preduzeću Telekom Srbija AD Beograd, I. J. Zaječar, Negotin (ranije JP PTT saobraćaja Srbija, RJ Zaječar, Negotin) kao rukovodilac odeljenja za eksploataciju i održavanje sistema za napajanje, koordinator odeljenja za napajanje, energetiku i klimatizaciju, koordinator operativnog centra za komutacione sisteme i napajanje, glavni asistent za komutaciju, vodeći inženjer za telekomunikacije, rukovodilac odeljenja za TT saobraćaj, rukovodilac odeljenja za TT saobraćaj i, na početku karijere, samostalni referent za komutacije. Iz ovoga se ne vidi gde je predsednik NO stekao tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća čije su delatnosti: vodovod i kanalizacija, grejanje, održavanje, zelenilo i čistoća, deponija i groblje.

Drugi član NO izabran na predlog osnivača je diplomirani ekonomista, koji je diplomirao na Fakultetu za ekonomiju i inženjerski menadžment „Fimek“ Novi Sad, ali se ne navodi kada. Prema radnoj biografiji, od 1989. do 2002. radio je u HIP Krajina Prahovo kao radnik, potom pet godina u SR Usluga Negotin kao trgovac, šest godina i ZZ Uljarica Negotin kao robno-finansijsko-knjigovodstveni radnik, a u tom periodu i godinu dana kao vlasnik i direktor DOO Media 019 Negotin. Od 2016. radi sa po 50 odsto ranog vremena kao finansijsko-knjigovodstveni radnik u Poljoprivrednoj školi sa domom učenika „Rajko Bosnić“ Bukovo i Negotinskoj gimnaziji. Iz ovoga se ne vidi gde je član NO stekao tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća.

U prvobitnom uvidu na sajt preduzeća bila su objavljena dva od četiri kvartalna izveštaja za posmatrani period. Preostala dva su objavljeni nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju.

Objavljeni su godišnji planovi rada za posmatrani period.

Objavljeni su i sistematizacija, statut preduzeća i cenovnik. Osnivački akt nađen je posle slanja dopisa za verifikaciju. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja. Nađen je samo akt o otpisu kamata iz 2023. godine. U odgovoru preduzeća na dopis ukazano je na „Odluku o reprogramiranju duga fizičkih lica korisnika usluga i upućivanje poziva korisnicima JKP 'Badnjevo' Negotin iz 2016. godine“.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu postavljeni i potvrdilo je da pojedinih traženih dokumenata, uključujući i radnu biografiju direktora, nema na sajtu JKP. Pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila postoje od 2018. godine, navodi se u dopisu. U 2023. i 2024. godini ugovori o reklamiranju i marketingu niti ugovori o pravnim uslugama nisu sklapani.

Raška

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Raška: JKP Raška i JKP Putevi.

Na sajtu opštine Raška postoji stavka u meniju posvećena javnim preduzećima, odakle linkovi vode ka početnim stranicama sajtova JKP.

Skupština opštine Raška je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru SO Raška dostavljeni su pojedini dokumenti, kao i informacija da skupštinska Komisija za administrativna pitanja utvrđuje da kandidati za članove NO i kandidati za vršioca dužnosti direktora ispunjavaju zakonske uslove. To je regulisano samo Poslovníkom SO Raška.

Za direktora JKP Raška dostavljena je diploma Fakultet za bezbednost i društvenu zaštitu u Skoplju iz 1988. godine kojom je stekao zvanje diplomiranog pravnika, potvrda iz 2023. da je kandidat u prethodnih devet meseci bio v.d. direktora JKP Raška, potvrda da je od 2004. do 2016. i od 2017. do decembra 2022. kao diplomirani pravnik sa sedmim stepenom

u preduzetničkoj radnji bio preduzetnik-direktor, izjava da nije član organa nijedna političke stranke, rešenje o izboru za člana opštinskog veća (u oblasti privrede) iz 2014. godine i o prestanku dužnosti iz 2016. godine, rešenje o imenovanju u Komisiju za davanje u zakup i otuđenje neizgrađenog građevinskog zemljišta (u periodu 2012-2017), i rešenje o imenovanju za člana Komisije za raspolaganje građevinskim zemljištem (2017 – 2020). Za člana opštinskog veća (oblast zdravstva) izabran je 2020. godine, a u decembru 2022. postavljen za v.d. direktora JKP Raška. U međuvremenu je u JKP Raška postavljen novi v.d. direktora.

Za predsednika NO JKP Raška dostavljena je kopija diplome sa depatmana za ekonomiju Državnog univerziteta u Novom Pazaru i potvrda da je zaposlen u JP NP Kopaonik od 2017. godine. Za drugog člana izabranog na predlog osnivača dostavljena je kopija diplome Saobraćajnog fakulteta u Beogradu, i biografija u kojoj se navode radna angažovanja, kao i potvrda JKP Raška da je od 2014. do 2019. bio v.d. direktora, direktor i tehnički direktor. Dostavljeni su i dokumenti za trećeg člana, izabranog na predlog zaposlenih.

Za direktora JKP Putevi Raška dostavljena je kopija diplome Mašinskog fakulteta u Prištini, njegova izjava da nije član organa političke stranke, potvrda o radnom angažovanju u Putevima Raška od 2013. godine i u firmi koja se takođe vbavi građevinarstvom i putevima od 2008. do 2013. Dostavljen je i sertifikat o pohađanju seminara o korporativnom upravljanju u JP.

Za članove NO JP Putevi dostavljeno je: diploma Pravnog fakulteta u Kragujevcu kandidatkinje za predsednicu, potvrda da je zaposlena u JKP Raška od od 2015. godine, diploma Šumarskog fakulteta za člana NO, potvrda da je od 2018. zaposlen u JP NP Kopaonik kao saradnik za rukovođenje i organizaciju vatrogasne jedinice. Dostavljena je dokumentacija i za trećeg člana, izabranog na predlog zaposlenih.

54. JKP Raška

Na sajtu se nalazi rešenje o imenovanju prethodnog direktora, iz 2021. godine. Nema rešenja o imenovanju članova NO, niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

V.d. direktora imenovan je u novembru 2024. Prema podacima iz radne biografije, koja je objavljena na sajtu JP, završio je Fakultet tehničkih nauka u Prištini (diplomirani inženjer mašinstva). U biografiji se navodi samo radno iskustvo u JKP Raška od 2019. godine, na poslovima rukovodioca, upravnika „PPOV Rvati“, tehničkog direktora JKP, do imenovanja za v.d. direktora. Prema tim podacima, ispunjava posmatrane zakonske uslove.

Predsednik NO je diplomirani ekonomista (Državni univerzitet u Novom Pazaru, ne navodi se godina), koji je od 2012. do 2013. radio u JP Skijališta Srbije (ne navodi se na kojim poslovima), od 2014. do 2016. bio član Opštinskog veća Raške, a od 2014. radi u JP NP Kopaonik četiri godine kao „SSS za finansije“ i od 2018. na mestu „rukovodilac službe ekonomike i finansija“. Iz biografije se vidi da ne ispunjava zakonski uslov od tri godine iskustva u oblasti rada preduzeća.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je diplomirani inženjer saobraćaja, koji je 20 godina bio tehnički rukovodilac DP „Jugoprevoz Raška“, potom četiri godine direktor JP Nacionalni park Kopaonik, šest godina radio u JP Direkcija za urbanizam i izgradnju Raška na mestima od službenika za razvoj infrastrukture do pomoćnika direktora., a od 2014. do

2019. kao direktor i tehnički direktor JKP Raška. U biografiji se ne navodi ali se na osnovu godine rođenja može zaključiti da je u penziji. Član NO ispunjava posmatrane zakonske uslove.

Pri prvobitnom uvidu, na sajtu JKP je bio objavljen samo plan poslovanja za jednu posmatranu godinu, a nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju objavljeni su svi kvartalni izveštaji i planovi poslovanja.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće ima Pravilnik o postupanju sa donacijama.

Na sajtu su objavljeni plan javnih nabavki za tekuću godinu, pozivi za JN kao i odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu objavljeni. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Preduzeće ne poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije niti pravilnik o korišćenju službenih automobila. U odgovoru se navodi da u 2023. i 2024. godini nisu zaključivani ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

55. JKP Putevi Raška

Na sajtu JP (zapravo na Google documents) nalaze se radne biografije direktora (postavljena posle dopisa TS za verifikaciju) i članova NO. Nema rešenja o imenovanju niti dokumenata na osnovu kojih je utvrđeno da li ispunjavaju zakonske uslove.

Direktor je završio Mašinski fakultet Univerziteta u Prištini. Od 2001. do 2013. bio je upravnik pogona u preduzeću Megalit-Šumnik Raška, koje se bavi građevinarstvom i putevima. Tri godine je radio u Direkciji za urbanizam i izgradnju, a od 2016. je u JKP Putevi Raška, kao rukovodilac tehničkog sektora i od decembra 2022. godine kao v.d. direktora. Ispunjava posmatrane zakonske uslove, ali mu je pre više od godinu dana istekao mandat, odnosno zakonom propisani najduži rok na kome preduzeće na čelu može imati v.d. direktora. Nije nađen podatak da je raspisan konkurs za direktora.

Predsednica NO je diplomirana pravica (Pravni fakultet Kragujevac) koja je šest godina (2015-2021) radila u JKP Raška, a pre toga dve godine u advokatskoj kancelariji. Iskustvo stečeno u JKP Raška moglo bi se tumačiti kao iskustvo u oblasti rada JKP Putevi Raška, iako, evidentno, nije reč o istovetnoj oblasti.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je diplomirani inženjer šumarstva, ali na sajtu nije objavljena njegova biografija te se ne može utvrditi da li ispunjava zakonom propisane

uslove. Prema podacima dostavljenim iz SO Raška, ne vidi se da ispunjava zakonske uslove.

Na sajtu JKP objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period (jedan nedostajeći objavljen nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju), kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu.

Objavljeni su i sistematizacija, osnivački akt, statut preduzeća i cenovnik, kao i zapisnici sa sednica NO.

Nisu nađeni podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Objavljeni su pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila, a nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu objavljeni. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

U odgovoru se navodi da u 2023. i 2024. godini nisu zaključivani ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga, a ugovori za pravne usluge su zaključivani sa advokatom.

Tutin

U istraživanju su posmatrana dva preduzeća čiji je osnivač opština Tutin: JKP Ribariće i JKSP Gradac.

Na sajtu opštine Tutin postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Ustanove i preduzeća. Na sajtu detaljno predstavljeno JKP Gradac, ali nema drugih JP, uključujući i drugo posmatrano JKSP Ribariće.

Na stranici su opis delatnosti, kontakt podaci, imena direktora i članova NO, osnivački akt, statut preduzeća, odluka o sprovođenju konkursa, konkurs i rešenje o imenovanju direktora, kao i zapisnik komisije o imenovanju direktora Gradac. Tu su i podaci o broju zaposlenih, kao i plan poslovanja za 2023. godinu.

Skupština opštine Tutin nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

56. JKP Ribariće Tutin

Preduzeće nema svoj sajt. Na sajtu APR-a nađena su imena v.d. direktora i članova NO. Prema podacima dobijenim od JLS u okviru istraživanja LTI, v.d. direktora je imenovan u junu 2020. godine, što znači da je maksimalan rok na koji zakon dozvoljava rujanje mandata v.d. direktora istekao pre gotovo četiri godine. U Službenom glasniku nađen je konkurs za direktora iz februara 2025. godine.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

57. JKSP Gradac Tutin

Na sajtu JKP nema nijednog traženog podatka ili dokumenta. Čak ni cenovnika, koji je objavljen na sajtu JLS

Na sajtu JLS su imena direktora i članova NO. Na sajtu APR-a nalazi se, međutim, drugo ime v.d. direktora. U medijima se kao v.d. direktora pominje od septembra 2024. godine. Prema podacima iz jedinog dostupnog dokumenta (plan poslovanja za 2023. godinu) članovi NO (čija imena se nalaze i u registru APR) imenovani su u decembru 2020. godine.

Preduzeće nije odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza.

Žitorađa

U istraživanju je posmatrano jedno preduzeće čiji je osnivač opština Žitorađa: JKP Žitorađa.

Na sajtu opštine postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na delu sajta Početna stranica > Lokalna samouprava > Ustanove i javna preduzeća, gde su samo pobrojana JP i ustanove, sa adresama i brojevima telefona.

Skupština opštine Žitorađa nije odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioci dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

58. JKP Žitorađa

Nije nađen sajt JKP, informator na portalu Poverenika ažuriran je poslednji put u novembru 2022. Imena zakonskog zastupnika i članova NO nađena su u registru APR. U Službenom glasniku nađeni su javni konkursi za direktora iz aprila 2024. i februara 2025. godine.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza i potvrdilo da nema sajt i da se traženi podaci ne mogu naći na internetu, izuzev osnivačkog akta i statuta koji se mogu pronaći na sajtu Agencije za privredne registre. Navelo je da poseduje (ali nisu dostupni na internetu) pravilnike o korišćenju službenih vozila i o troškovima reprezentacije.

U odgovoru se navodi da preduzeće u 2023. i 2024. godini nije zaključivalo ugovore o reklamiranju i za pravne poslove.

U prilogu su dostavljene diplome zastupnika preduzeća (navodi se da nema direktora, već „ostalog zastupnika“) i člana NO izabranog na predlog zaposlenih kojim se ispunjava jedan od zakonskih uslova. Nemoguće je utvrditi da li ispunjavaju sve zakonske uslove.

Brus

U istraživanju je posmatrano jedno preduzeće čiji je osnivač opština Brus: JKP Rasina.

Na sajtu opštine Brus postoji stranica posvećena javnim preduzećima, na koju se pristupa direktno iz menija na početnoj stranici. Na stranici posvećenoj jedinom JKP nalaze se osnovni podaci i kontakti. Nema imena menadžmenta niti bilo kakvih dokumenata.

Skupština opštine Brus je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

Opština Brus nije dostavila bilo kakve dokumente, niti ih je u odgovoru pomenula. U odgovoru na dva preostala pitanja navedeno je da ne postoji akt koji propisuje koje telo utvrđuje ispunjavanje zakonskih uslova, a predloge za izbor priprema skupštinski Odbor izbor, imenovanja administrativna i mandatno-imunitetska pitanja.

59. JKP Rasina Brus

Pri prvobitnom uvidu nisu nađeni bilo kakvi podaci o vršiteljki dužnosti direktorke i članovima NO. Nakon dopisa TS za verifikaciju podataka, objavljene su kratke biografije.

V.d. direktorke je pravnica (ne navodi se gde je i kada diplomirala, te se ne može zaključiti da li ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje) koja je u biografiji navela gde je radila: „Fudlend“ (prehrambena industrija, ne navodi se na kom radnom mestu) 1,5 godina u periodu od 2016. do 2018. godine, upravnica Lovišta na Goču, 2 godine u periodu od 2018. do 2020. godine, NIS AD Novi Sad, 5 godina i 8 meseci u periodu od 2014. do 2020. godine, v.d. direktorke Turističke organizacije, 1 godina i 5 meseci u periodu od 2020. do 2023. godine i sekretarka Skupštine opštine Brus, 4 meseca u 2024. godini.

Na osnovu ovih podataka ne vidi se da li ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća i ne može se zaključiti da li ispunjava zakonom propisane uslove.

Predsednik Nadzornog odbora je master ekonomista (ne navodi se gde je i kada diplomirao, te se ne može zaključiti da li ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje

se zahteva visoko obrazovanje) koji u biografiji ima da je od 2004. do 2008. bio predsednik Upravnog odbora JP Direkcija za građevinsko zemljište, puteve, planiranje i izgradnju Brus, da je bio direktor Turističke organizacije opštine Brus od 2012. do 2016. i v.d. direktora Turističke organizacije regije Kopaonik od 2021. do 2023. godine, te da je zaposlen u Turističkoj organizaciji opštine Brus na radnom mestu Analitičara za razvoj i unapređenje turističkog proizvoda. Na osnovu ovih podataka ne vidi se da li ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća i ne može se zaključiti da li ispunjava zakonom propisane uslove.

Za drugu članicu NO imenovanu na predlog osnivača samo se navodi da je diplomirani mašinski inženjer (ne navodi se gde je i kada diplomirala, te se ne može zaključiti da li ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje) i da je zaposlena u Telekom AD Srbija na radnom mestu stručnog saradnika za održavanje termo-tehničkih instalacija od 2014. godine. S obzirom na to da JKP Rasina ne obavlja delatnost iz oblasti grejanja (nema toplanu u svom sastavu), već u oblasti vodosnabdevanja, čistoće, održavanja groblja, parking servisa, upravljanja pijacama i građevinske operative, ne može se zaključiti da li članica NO ispunjava zakonski uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu preduzeća su, posle dopisa za verifikaciju koji je uputila TS, objavljeni tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Prethodno nijedan od ovih dokumenata nije nađen.

Objavljeni su osnivački akt (posle dopisa za verifikaciju), statut preduzeća i cenovnik. Nisu nađeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu nije objavljen na sajtu, a ne mogu se naći ni pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Ukazalo je na dokumente koji su u međuvremenu objavljeni. Potvrdilo je da na sajtu nisu objavljeni sistematizacija, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima, kao ni akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Preduzeće poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije a ne poseduje pravilnik o korišćenju službenih automobila. U odgovoru se navodi da u 2023. i 2024. godini nisu zaključivani ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Blace

U istraživanju je posmatrano jedno preduzeće čiji je osnivač opština Blace: JKP Blace.

Na sajtu opštine Blace ne postoji stranica posvećena javnim preduzećima.

Skupština opštine Blace je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru opštine Blace dostavljeni su predlog NO JKP Blace iz marta 2024. za imenovanje v.d. direktora, pošto je aktuelnom direktoru istekao mandat (u predlogu se navodi da je kandidat master ekonomista, sa radnim stažom od pet godina, od toga tri i po kao zamenik predsednika opštine Blace, „a bio je i opštinski većnik za investicije“), rešenje SO Blace iz marta 2024. o imenovanju v.d. direktora, zahtev SO Blace iz avgusta 2022. za dostavljanje predlog za imenovanje člana NO i predlog JKP Blace za imenovanje člana iz reda zaposlenih, rešenje SO Blace o prestanku mandata NO zbog isteka mandata i rešenje o imenovanju predsednika i članova NO (isti članovi NO, avgust 2022) i obaveštenje NO Blace iz novembra 2024 – odgovor na dopis SO u vezi sa zahtevom TS, gde se navodi da su dvojica kandidata imenovani na predlog osnivača s obzirom na to da ispunjavaju zakonom propisane uslove i da je sindikat predložio trećeg člana.

60. JKP Blace

Na sajtu JKP nema imena direktora i članova NO, niti biografija, niti bilo kojih drugih dokumenata koja se traže u okviru istraživanja (rešenja o imenovanju, dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da ispunjavaju zakonske uslove).

U Informator koji je posledni put ažuriran 9. novembra 2022. nađeno je ime v.d. direktora, ali se ono razlikuje u odnosu na podatak u registru APR-a. U registru su i imena članova NO.

Prema podacima iz medija, v.d. direktora (osoba iz registra APR-a) imenovan je u martu 2024. godine. U Službenom glasniku nije nađen konkurs za izbor novog direktora, a poslednji uvid je urađen kada je istekao rok od 12 meseci, što je zakonom najduže dozvoljeno trajanje mandata v.d. direktora. Iako se, zbog nedostupnosti biografskih podataka, ne može utvrditi da li ispunjava zakonom propisane uslove, može se zaključiti da nezakonito boravi na mestu v.d. direktora. Ni iz podataka dostavljenih iz SO Blace nije bilo moguće potvrditi da li ispunjava zakonom propisane uslove. Što se tiče članova NO, ni za njih nisu dostavljena bilo kakva dokumenta i jedino se može konstatovati da su prethodnim mandatom u NO (ukoliko je bio duži od tri godine) ispunili jedan od uslova.

Na sajtu JKP je, među vestima nađena [odluka](#) NO o načinu plaćanja duga na rate.

Među zakonima i propisima su pobrojana i pojedina (posmatrana) akta preduzeća, ali nisu

postavljena na sajt: statut i sistematizacija.

Ništa drugo nije nađeno: tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao ni program rada za posmatranu i prethodnu godinu, osnivački akt, cenovnik (postoji prazna stranica na kojoj i u prvom i drugom uvidu, urađenim sa šest meseci razmaka, stoji da je u pripremi), zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanjima.

Nisu nađeni ni pravilnik o troškovima reprezentacije, pravilnik o korišćenju službenih automobila, ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Nije objavljen ni plan javnih nabavki za tekuću godinu (poslednji za 2022. godinu), pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Navelo je da je internet stranica u pripremi i da zbog toga traženi dokumenti nisu dostupni.

Preduzeće poseduje pravilnik o troškovima reprezentacije i pravilnik o korišćenju službenih automobila. U odgovoru se navodi da u 2023. i 2024. godini zaključivani ugovori za usluge konsaltinga i ugovori za pravne usluge.

Surdulica

U istraživanju je posmatrano jedno preduzeće čiji je osnivač opština Surdulica: JP Vodovod. Na sajtu opštine Surdulica postoji stranica posvećena javnim preduzećima, ali na njoj su samo nazivi dva JP, adrese i brojevi telefona centrala.

Skupština opštine Surdulica je odgovorila na zahtev da dostavi dokumente kojima je u postupku izbora odnosno predlaganja i imenovanja utvrđeno da kandidati za direktore, odnosno vršioci dužnosti direktora, kao i kandidati za članove nadzornih odbora ispunjavaju uslove propisane zakonom, zatim informaciju koje radno telo, organ ili služba je utvrdila da kandidati za članove nadzornih odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, ispunjavaju uslove, te informaciju da li postoji (i naziv akta, ako postoji) akt koji propisuje koje radno telo, organ ili služba ima dužnost, obavezu ili pravo da utvrdi, u postupku izbora, odnosno postavljenja, da kandidat za člana nadzornog odbora, odnosno za vršioca dužnosti direktora, JP ili JKP ispunjava zakonom propisane uslove.

U odgovoru, međutim, nije dostavljeno ništa od traženih informacija niti dokumenata. U njemu se navodi da je u decembru 2023. godine (kao što je i u istraživanju prethodno utvrđeno) na sednici SO Surdulica imenovan v.d. direktora JP Vodovod, te da je raspisan javni konkurs i imenovana komisija za sprovođenje konkursa.

Takođe se navodi da je, pri izboru članova nadzornog odbora, „predlagač na samoj sednici Skupštine (bio) odbornik“.

61. JP Vodovod Surdulica

Konkurs za direktora raspisan je u februaru 2023. pa potom u martu 2024. godine. V.d. direktora je imenovan 30. decembra 2023. i tu dužnost obavlja od 1. januara 2024. što znači da je istekao maksimalni zakonom predviđeni period trajanja v.d. stanja, odnosno da je na čelu preduzeća nezakonito.

U prvobitnim uvidu na sajt nije bila objavljena radna biografija direktora, kao ni dva člana NO koji su imenovani na predlog osnivača. Nakon što je TS poslala dopis za verifikaciju, objavljene su sve tri nedostajuće biografije.

V.d. direktora je diplomirao na Pravnom fakultetu u Nišu (ne navodi se kada), radio u turističkoj organizaciji Vlasina TURS Surdulica od dve godine kao sekretar preduzeća, potom je devet godina bio direktor JP Direkcija za građevinsko zemljište i puteve, dve godine zamenik direktora Vodovoda i godinu i po, pre imenovanja, bio je direktor ekspoziture banke u Surdulici.

Predsednik NO je završio medicinski Fakultet u Nišu 1990. godine i te godine je zaposlen u Zdravstvenom centru Surdulica. Upravnik Doma zdravlja bio je (ili je još uvek, nije jasno iz biografije) od 2000. godine. Od jula 2008. godine bio je član Upravnog odbora JP „Vodovod” Surdulica (ne navodi se do kada, u istraživanju TS iz 2017. nalazi se podatak da je ovaj specijalista akušerstva imenovan za člana NO 2015. godine). Za predsednika NO imenovan je u martu 2024.

Drugi član NO imenovan na predlog osnivača je diplomirao na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe u Novom Sadu. Ne navodi se kada, ali se navodi da je kao diplomirani pravnik bio advokatski pripravnik od 2017. do 2019. godine i javnobeležnički saradnik od jula 2019. do aprila 2023.godine, a od 2022. član NO Vodovoda. Prema podacima iz biografije član NO ne ispunjava uslov da ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća.

Na sajtu preduzeća objavljeni su tromesečni izveštaji za posmatrani period, kao i program rada za posmatranu i prethodnu godinu. Objavljeni su i sistematizacija (kao i podaci o broju zaposlenih), statut preduzeća i cenovnici (objavljeni u obaveštenjima, nema posebne stavke u meniju). Nisu nađeni osnivački akt, zapisnici sa sednica NO, podaci o novčanim potraživanja niti akt koji definiše politiku naplate potraživanja.

Plan javnih nabavki za tekuću godinu objavljen je na sajtu, ali se ne mogu naći pozivi za JN niti linkovi ka Potralu, kao ni odluke o dodeli ugovora za JN.

Na sajtu su objavljeni Pravilnik o korišćenju službenog vozila i sopstvenog vozila u službene svrhe, Pravilnik o korišćenju službenih mobilnih telefona i Pravilnik o troškovima reprezentacije. Nisu nađeni ugovori za reklamiranje, usluge konsaltinga i marketinga niti ugovori za pravne usluge.

Preduzeće je odgovorilo na dopis za verifikaciju nalaza. Navelo je da osnivački akt postoji na sajtu, ali je poslalo link za statut (za koji je već konstatovano da postoji). Potvrdilo je da na sajtu nema zapisnika sa sednica NO niti akta o politici naplate potraživanja, a za dugovanja je navelo da podaci postoje u finansijskim izveštajima. Reč je, međutim, o zbirnim potraživanjima. U odgovoru je potvrđeno da su u posmatranom periodu zaključivani ugovori o marketingu.

INICIJATIVE ZA UNAPREĐENJE POŠTOVANJA ZAKONA O JAVNIM PREDUZEĆIMA

Podsticaj JLS i JP da primenjuju odredbe u vezi sa transparentnošću

Transparentnost Srbija u novembru 2024. obratila se Ministarstvu privrede, Sektoru za kontrolu i nadzor u oblasti javnih preduzeća i informisala pomoćnicu ministra o sprovođenju ovog istraživanja. TS je podsetilo šeficu sektora da smo tokom javne rasprave o nacrtu Zakona o upravljanju privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije, na obostrano zadovoljstvo postigli saglasnost u vezi sa nekolicinom od većeg broja predloga i sugestija koje je Transparentnost Srbija dostavila.

U dopisu je navedeno da su u novom istraživanju u fokusu transparentnost (kako obaveze propisane Zakonom, tako i neki dodatni aspekti), izbor organa upravljanja i njihova stručnost na nivou lokalnih JP, na relativno velikom uzorku od gotovo 10% od ukupnog broja lokalnih JP. Predloženo je da se organizuje sastanak, fizički ili putem neke od internet platformi, na kome bi TS predstavila nalaze i planove, ali i pojedine predloge za unapređenje propisa i prakse u ovoj oblasti.

Ministarstvo na ovaj dopis, kao ni na zahtev da dostavi podatke u vezi sa usvajanjem podzakonskih akata koja kasne desetak godina i o funkcionisanju nove informacione platforme, nije odgovorilo.

To nije obeshrabilo TS u upornom nastojanju da se unapredi stanje u ovoj oblasti, pa se u januaru 2025. ponovo obratila dopisom pomoćnici ministra.

TS ju je podsetila da je u dopisu iz novembra 2024. obavestena da, uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Nemačke, sprovodi istraživanje o stanju u lokalnim javnim preduzećima, a u vezi sa sprovođenjem Zakona o javnim preduzećima.

„Nedavno smo, u okviru aktivnosti na ovom projektu imali sastanak sa predstavnicima RELOF-3 projekta. Međusobno smo se informisali o aktivnostima koje sprovodimo, planovima za dalji rad, o saradnji sa Ministarstvom, lokalnim samoupravama i lokalnim JP i dogovorili smo neke naredne zajedničke korake.

Na sastanku smo konstatovali da je dostizanje viših standarda u oblasti transparentnosti JP, kojem oba projekta (a verujemo i Ministarstvo) teže, nešto što se ne može postaviti u kratkoročne, pa verovatno ni srednjoročne agende, u situaciji kada značajan broj lokalnih javnih preduzeća, punih 12 godina nakon uvođenja zakonske obaveze objavljivanja određenih informacija i dokumenata na svojim sajtovima, i dalje nemaju internet prezentacije.

Naša istraživanja, nažalost, pokazuju i da među onima koji imaju sajtove nemali broj onih koji ne ispunjavaju obaveze u vezi sa transparentnošću propisane Zakonom o JP. Pri tome ni mi ni RELOF nemamo podatke da je bilo ko u proteklih 12 godina kažnjen, u skladu sa odredbama Zakona o JP, zbog kršenja ovih obaveza.

Stoga smo zaključili da uputimo zajedničku inicijativu, u ime RELOF projekta i TS, ministarstvu, odnosno Vašem sektoru i da Vas pozovemo da pokrenete određene aktivnosti

koje bi mogle da rezultiraju znatnim poboljšanjem stanja.

Predlažemo, naime, da uputite dopis svim javnim preduzećima, odnosno preduzećima u državnom vlasništvu (što uključuje i lokalna JP/JKP) na koja se primenjuju odredbe Zakona o JP u vezi sa transparentnošću. Dopis bi sadržavao upozorenje da je potrebno povećati disciplinu u sprovođenju obaveza u vezi sa transparentnošću i da će Ministarstvo početi da podnosi prekršajne prijave u skladu sa Zakonom.

Predlog RELOF-a i TS je da Ministarstvo nakon određenog razumnog, ali ne predugačkog, roka počne da podnosi prijave, u prvom redu protiv onih lokalnih JP koja uopšte nemaju sajt (prema našim nalazima, sva republička i pokrajinska imaju sajtove).

Takvo upozorenje i nekoliko prijava (o kojima bi ministarstvo, ili TS, ukoliko Ministarstvo to ne želi, informisalo javnost) sasvim sigurno bi delovalo stimulatивно na većinu da unaprede stanje.

Istovremeno predlažemo da u prvom dopisu prenesete i ponudu RELOF-a i TS da svima koji žele da unaprede transparentnosti pomognemo obukom, savetima, templetima ili primerima dobre prakse u vezi sa transparentnošću“.

Ministarstvo na ovaj dopis nije odgovorilo.

Neprecizna zakonska formulacija

TS se u maju ponovo obratila Ministarstvu sa novom inicijativom, i izrazila uverenje da je jedini razlog za to što pomoćnica ministra nije odgovorila na dopise veliki obim angažovanja ministarstva i njenog sektora, te da će celokupna javnost rezultate u celosti, pa i u oblasti o kojoj je bilo reči u inicijativi, uskoro videti, a stručna javnost to i konstatovati u nekom od budućih izveštaja.

„Kao naš mali doprinos tom napretku mogla bi da posluži i ova inicijativa koja se odnosi na otklanjanje pojedinih propusta u pravnom okviru koji reguliše položaj i obaveze lokalnih javnih preduzeća. Verujemo da se u Ministarstvu razmatra potreba izmene, pa time verovatno i unapređenja, zakonskog okvira, nakon prelaska preduzeća čiji je osnivač Republika Srbija iz domena Zakona o javnim preduzećima u domen Zakona o upravljanju privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije. U tom slučaju naše predloge možete razmotriti kao mali doprinos i pre otvranja javne rasprave. Ukoliko to nije slučaj, pozivamo Vas da inicirate izmene.

Predlažemo da se razmotri sledeće:

- regulisanje procedure za utvrđivanje da li kandidati za vršioca dužnosti direktora i za članove nadzornih odbora ispunjavaju zakonom propisane uslove. Za razliku od procedure izbora direktora (gde ovo utvrđuje Komisija), Zakon ne propisuje ko treba da utvrdi da li kandidati za vršioca dužnosti direktora i za članove nadzornih odbora ispunjavaju zakonom propisane uslove. U praksi se neretko dešava da to niko ne čini, pa je čest slučaj (šti istraživanje jasno pokazuje) da v.d. direktora i članovi NO ne ispunjavaju i nekoliko uslova propisanih Zakonom.

- preciziranje na šta se tačno odnosi uslov da direktor i član NO ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća. JP su registrovana za veliki broj delatnosti, te je potrebno precizirati da se radno iskustvo odnosi na pretežnu delatnost. S druge strane, praksa pokazuje da veliki broj članova NO ima iskustvo isključivo u oblast ekonomskih i pravnih delatnosti. Nema sumnje da se sva JP bave i ekonomskim i pravnim poslovima, te da ova znanja mogu biti od koristi u radu NO. Stoga smatramo da bi bilo potrebno propisati da članovi NO moraju da imaju iskustvo na poslovima koji su povezani sa poslovima javnog preduzeća, ali da najmanje jedan član, izabran na predlog osnivača, mora da ima iskustvo u pretežnoj delatnosti JP.
- potrebno je jasno precizirati da se ograničenje trajanja mandata vršioca dužnosti direktora od 12 meseci odnosi na ukupno neprekinuto trajanje i da nije dozvoljeno uzastopno postavljati više osoba na mesto v.d. na po 12 meseci. Potrebno je propisati posledice ovakve nezakonite prakse (ništavost donetih akata) i proceduru prenošenja ovlašćenja unutar strukture JP ukoliko rok istekne pre okončanja procedure izbora direktora na javnom konkursu.
- potrebno je proširiti obim dokumenata koje JP mora učini dostupnim na svom sajtu u okviru odredbe o javnosti rada. To se se u prvom redu odnosi na ugovore koje JP zaključuje za marketinške i medijske usluge i ugovore za pravne usluge. Podsećamo da je jedan bivši direktor preduzeća u državnom vlasništvu na republičkom nivou osuđen upravo zbog zloupotreba sprovedenih kroz ugovore za angažovanje advokata za pravne usluge.
- u okviru odredbe o obavezi objavljivanja radnih biografija članova NO i direktora potrebno je precizirati da je neophodno da radna biografija mora da sadrži podatke koji pokazuju da član NO odnosno direktor ispunjavaju zakonom propisane uslove. U praksi biografije se često sastoje od nabiranja nebitnih detalja i ređanja pojedinih opštih mesta („ima veliko iskustvo“) i nepotpunih podataka („diplomirao je“, bez navođenja godine i sl). Još bolje rešenje bilo bi propisivanje obaveze da se objave dokumenti na osnovu kojih je utvrđeno da pomenuti ispunjavaju uslove.

Ove predloge, kao i brojne druge, prosledićemo i u okviru eventualne javne rasprave o eventualnim izmenama zakonskog okvira“.

PREPORUKE

Direktori

- Vlada treba da **otkloni nelogičnosti iz uredbe na osnovu koje se biraju direktori**, tako da se proverava poznavanje svih oblasti rada javnog preduzeća, da negativna ocena iz poznavanja bitnih pitanja bude razlog za eliminaciju kandidata, da se precizira šta se smatra relevantnim iskustvom, da se provere znanja povežu sa programima rada javnih preduzeća, da se dodatno obrazovanje i godine iskustva vrednuju srazmerno značaju, da se pisane provere znanja postave kao pravilo;
- Pooštriti **uslove za izbor direktora** (u pogledu poštovanja antikorupcijskih propisa, bez mogućnosti za „zamrzavanje“ članstva u stranci);
- Povećati **javnost rada komisija** koje vrše izbor direktora, utvrditi mere **za sprečavanje sukoba interesa** kod članova komisija i propisati **zabranu da članovi komisije budu stražari funkcioneri**
- Vlada bi trebalo da **usvoji podzakonski akt na osnovu kojeg bi se utvrdile stimulacije za stručno i uspešno obavljanje poslova** direktora javnih preduzeća. Kriterijumi za dodelu stimulacija bi trebalo da se uključe ne samo ostvarivanje planiranih finansijskih rezultata, već i ostvarivanje uloge zbog koje je javno preduzeće osnovano (zadovoljavanje određenih potreba građana);
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima bi trebalo **ograničiti trajanje „v. d. stanja“**, određivanjem maksimalnog vremena koje sme da protekne između razrešenja direktora i okončanja konkursa za izbor novog;
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima treba predvideti obavezu da se **svi podaci koji su od značaja** za ocenu zakonitosti procesa izbora direktora i utemeljenosti odluke o izboru **učine javnim**, kako na sajtu javnog preduzeća, tako i na sajtu osnivača. I pre promene Zakona, treba uspostaviti ovu praksu;
- Vlada Srbije bi trebalo da okonča na zakonit način **konkurse za direktore raspisane na osnovu prethodnog i aktuelnog Zakona** i da objavi njihov ishod, a u slučaju obustave konkursa i jasne razloge za to;
- Svaki novi konkurs treba organizovati efikasno, pratiti ga **kampanjom koja će da ohrabri kvalitetne kandidate da se prijave**, a javnost i kandidate pravovremeno obavestiti o svim bitnim pitanjima;
- Vlada i drugi osnivači javnih preduzeća, političari, ali i mediji treba **da prekinu praksu promovisanja vršilaca direktora javnih preduzeća**. Naročito su sporne situacije kada se jedan vršilac dužnosti menja drugim bez obrazloženja, a to se predstavlja kao funkcionisanje sistema odgovornosti;

Nadzorni odbori

- Izmenama Zakona o javnim preduzećima, autentičnim tumačenjem Narodne skupštine ili mišljenjem Ministarstva privrede **precizirati šta će se smatrati „iskustvom u oblasti poslovanja javnog preduzeća“**, što je jedan od uslova za izbor članova nadzornih odbora. Uslov bi trebalo da se odnosi na prevashodne delatnosti JP;
- Razmotriti mogućnost **uvećanja nadoknada članovima NO u slučaju ostvarivanja dobrih rezultata, a naročito u slučaju dokazano uspešnog nadzora nad radom direktora** (npr. otkriveni ili sprečeni značajni propusti i štete), budući da aktuelni nivo (prosečna zarada) nije u skladu sa odgovornošću i stručnošću koja se zahteva;
- Afirmisati **ulogu uzbunjivača i drugih kontrolnih mehanizama** unutar javnih preduzeća i njihovu vezu sa nadzornim odborom;
- Izvršiti analizu rezultata rada nadzornih odbora i **preispitati njihovu ulogu** pri sledećoj izmeni Zakona o javnim preduzećima. Naročito je bitno naglasiti da njihova uloga **nije**

samo praćenje finansijskih rezultata, već ostvarivanje primarne uloge javnog preduzećau zadovoljavanju potreba građana;

- Preispitati **uslove za izbor članova nadzornih odbora, postaviti ih tako da obuhvate širi dijapazon stručnosti** (npr. da najmanje jedan član poznaje svaku oblast poslovanja JP, najmanje jedan korporativno upravljanje, da svi imaju iskustvo u upravljanju ili nadzoru, da svi moraju da pohađaju obuke) i zatim izvršiti izbor novih nadzornih odbora u svim preduzećima;
- Osnivači treba **da preispitaju ispunjenost uslova** za članove nadzornih odbora JP, da objave podatke koji dokazuju kvalifikovanost i da razreše članove koji ne ispunjavaju uslove;
- Zakonodavac treba da razreši situaciju kada nijedan zaposleni u JP ne ispunjava uslov za izbor člana nadzornog odbora iz reda zaposlenih;

Transparentnost

- Vlada, drugi osnivači javnih preduzeća, resorna ministarstva, kao i Vladina Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu treba da utiču na to da **sva javna preduzeća naprave internet prezentacije, da na njima objave sve obavezne podatke** iz Zakona o javnim preduzećima, ali i druge informacije potrebne korisnicima njihovih usluga, i to **u obliku koji omogućava pretragu i kopiranje prema potrebama korisnika** (mašinska čitljivost);
- Imajući u vidu promene do kojih je doveo novi Zakon o javnim nabavkama i potrebu za obezbeđivanjem transparentnosti u radu javnih preduzeća, trebalo bi predvideti obavezu da preduzeća objavljuju makar linkove koji vode ka pojedinačnim javnim nabavkama na Portalu javnih nabavki. Na sajtovima preduzeća bi trebalo da se nalaze i uputstva korisnicima – šta treba uneti od podataka u pretragu da bi se došlo do podataka o svim javnim nabavkama koje su oglašene na Portalu.
- Izmeniti **sadržinu programa rada i izveštaja o radu** javnih preduzeća, tako da građanima bude jasnije u kojoj meri su ostvarili funkciju zbog koje su osnovana;
- Nefinansijski deo finansijskih izveštaja javnih preduzeća trebalo bi da sadrži i **informacije o primeni antikorupcijskih mera i mehanizama**.
- Razmotriti uvođenje obavezne „compliance“ funkcije u javnom sektoru
- Propisati da **deo programa poslovanja bude i naplata potraživanja – planirani obim, dinamika ali i politika naplate**
- Propisati obavezu da se u **tabelarni pregled** periodičnih izvšetaja JP **uvrste podaci o potraživanjima, najvećim dužnicima, aktuelnim modelima naplate, utuženjima i slično;**
- **Propisati obaveznu sadržinu** „informacija“ koje priprema Ministarstvo privrede, tako da predstavlja analizu svih bitnih aspekata rada javnih preduzeća na osnovu njihovih izveštaja, kako bi Vlada mogla da na vreme reaguje i otkloni probleme.
- Bilo bi korisno da Ministarstvo privrede/Vlada, odnosno tela na drugim nivoima vlasti, **objave na jednom mestu podatke za sva javna preduzeća** iz svoje nadležnosti (ili linkove koji vode ka njihovim sajtovima), podatke o razmatranju izveštaja o radu (pojedinačno), podatke o sprovođenju konkursa, podatke koji dokazuju ispunjenost uslova za članstvo u nadzornim odborima itd. (primeri ove prakse već postoje u nekim gradovima).
- Obezbediti da i nakon izmena Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja obezbediti **sva javna preduzeća i sva druga preduzeća u neposrednom ili posrednom državnom vlasništvu** budu obveznici Zakona i **izrađuju informatore o radu**, a zatim obezbediti poštovanje ovih pravila nadzorom od strane upravne inspekcije ili Poverenika za informacije;
- **Primeniti kaznene norme** Zakona o javnim preduzećima, **naročito u vezi sa kršenjem**

pravila o javnosti rada, podnošenjem zahteva za pokretanje prekršajnog postupka od strane resornog ministarstva. Primeniti i druge vrste sankcija (pokretanje postupaka za razrešenje zbog upornog kršenja pravila);

- Preporučuje se lokalnim nevladinim organizacijama i medijima, kao i drugim zainteresovanim licima (građanima, odborničkim grupama, sindikatima, potencijalnim kandidatima bez „stranačke zaleđine“) da **insistiraju na objavljivanju svih dokumenata** iz izborne procedure za direktora javnih preduzeća, na što većoj transparentnosti, te da ukažu na eventualne nepravilnosti u predstojećim konkursima za izbor novih direktora lokalnih javnih preduzeća;
- U okviru **realizacije lokalnih antikorupcijskih planova** i drugih sličnih inicijativa (npr. Partnerstvo za otvorenu upravu) ojačati javnost rada i mehanizme nadzora nad radom javnih preduzeća od strane lokalne samouprave i zainteresovanih građana i medija;
- Propisati obavezu da se u informatorima o radu (na osnovu izmenjenog Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i Uputstva Poverenika) **unesu podaci o osobi zaduženoj za unutrašnje uzbunjivanje**.

Oglašavanje, donacije, sponzorstva

- Preispitati efekte i **nanovo definisati politiku i pravila u oblasti donacija i sponzorstva**, i to za sva javna preduzeća, a ne samo ona koja se finansiraju iz budžeta, jer je u svakom slučaju reč o preduzećima koja koriste značajne javne resurse;
- Definirati i argumentovati **potrebe za marketingom javnih preduzeća**, kako na zakonskom nivou, tako i prilikom odobravanja finansijskih planova;
- Urediti **detaljnije i doslednije odnose javnih preduzeća sa medijima i oglašavanje u medijima**, u okviru izmena Zakona o javnim nabavkama, Zakona o javnim preduzećima, medijskih propisa, Zakona o oglašavanju ili u okviru posebnog zakona koji bi uredio oglašavanje javnog sektora, a u sklopu sprovođenja nove Medijske strategije;
- Propisati obavezu da se **u tabele za kvartalno izveštavanje unose podaci o zaključenim ugovorima i isplatama po osnovu reklame i propagande**.

Druga pitanja

- Resorno ministarstvo treba da reguliše podzakonskim aktom (i eventualnom izmenom zakona kojom bi se ovo pitanje detaljnije regulisalo) sertifikaciju firmi koje izdaju **sertifikate o poznavanju korporativnog upravljanja**.
- Izmenama Zakona o javnim preduzećima **propisati**, a nakon toga i primeniti, **kazne za kršenje odredaba Zakona** o javnim preduzećima tamo gde sada nisu predviđene;
- Dopunom Zakona o javnim preduzećima, **na nedvosmislen način urediti pitanje pravnih posledica neodobravanja planova rada** javnih preduzeća, kao i **odluka u čijem donošenju su učestvovali direktori i članovi nadzornih odbora koji ne ispunjavaju uslove** za izbor na funkciju;
- Propisati **obavezu raspisivanja javnog konkursa za zapošljavanje** u javnim preduzećima
- Propisati mehanizme koji bi kroz povećanu javnost u radu javnih preduzeća **smanjili prostor za zloupotrebe u vezi sa finansiranjem političkih aktivnosti i izborne kampanje** (npr. objavljivanje informacija o korišćenju službenih vozila, reprogramu i oprostima dugova i drugim vidovima pomoći)

Preporuke u vezi sa razrešenjem nezakonitog v.d. statusa

- Da Vlada Srbije bez odlaganja imenuje vršioca dužnosti u javnim preduzećima koja trenutno **nemaju zakonitog direktora ili vršioca dužnosti direktora**, do okončanja

konkursa, ne čekajući na realizaciju mera iz Strategije državnog vlasništva i upravljanja privrednim subjektima koji su u vlasništvu Republike Srbije za period od 2021. do 2027.

- Da resorni odbor Narodne skupštine, u skladu sa Poslovnikom, zatraži **izveštaj od Ministarstva privrede i Vlade Srbije** u vezi sa stanjem imenovanja i razrešenja u javnim preduzećima i da održi sednicu na kojoj će razmotriti izveštaje i utvrditi razloge i odgovornost za dosadašnje kršenje zakonskih obaveza
- Da Ministarstvo privrede, u skladu sa Zakonom, sprovede **nadzor nad primenom zakonskih rešenja o imenovanju direktora javnih preduzeća** i da na osnovu njega podnese Agenciji za privredne registre i drugim organima i organizacijama koje vode druge odgovarajuće registre **zahtev za brisanje** nezakonito upisanih vršilaca dužnosti u registru privrednih subjekata
- Da nadzorni odbori javnih preduzeća obaveste javnost i osnivača (Vladu Srbije, odnosno skupštine APV i JLS) o **merama koje su preduzeli u vezi sa rešavanjem nepostojanja zakonitih direktora javnih preduzeća**, bilo na sopstvenu inicijativu ili na osnovu preporuka Državne revizorske institucije, kao i da utvrde spisak odluka koje su donela lica koja su protivno zakonu predstavljala kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća
- Da Vrhovni kasacioni sud zauzme **pravni stav u vezi sa zakonitošću odluka i ugovora** u čijem donošenju, odnosno zaključivanju su učestvovala lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća i da bez odlaganja preduzme mere za ujednačavanje sudske prakse u skladu sa tako zauzetim stavom
- Da Kancelarija za javne nabavke sprovede **monitoring javnih nabavki** u čijem donošenju su učestvovala lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća
- Da Republički javni tužilac izda obavezno uputstvo javnim tužiocima o tome da javni tužioci, prilikom ispitivanja krivične odgovornosti lica koja se protivno zakonu predstavljaju kao direktori ili vršioci dužnosti direktora javnih preduzeća, njihov **status „službenog lica“** utvrđuje u smislu člana 112. st. 3, t. 4. Krivičnog zakonika (službenim licem smatra se i lice kojem je faktički povereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova), odnosno da njihov **status “odgovornog lica u pravnom licu”** utvrđuje na osnovu činjenice da im je “faktički povereno obavljanje tih poslova” (član 112. st. 5 KZ) ili da ova lica, umesto za druga koruptivna krivična dela budu gonjena za krivično delo trgovine uticaja **u sticaju sa krivičnim delom lažnog predstavljanja** iz člana 329. Krivičnog zakonika.
- Da Agencija za sprečavanje korupcije utvrdi kojim licima je po sili zakona prestala javna funkcija direktora, odnosno vršioca dužnosti direktora javnog preduzeća, i da protiv onih koji nisu podneli **izveštaje o imovini i prihodima po prestanku te javne funkcije** pokrene postupak zbog kršenja Zakona o sprečavanju korupcije i da o ishodu tog postupka obavesti javnost

Druga pitanja

- Propisati mehanizme koji bi kroz povećanu javnost u radu javnih preduzeća **smanjili prostor za zloupotrebe u vezi sa finansiranjem političkih aktivnosti i izborne kampanje** (npr. objavljivanje informacija o korišćenju službenih vozila, reprogramu i oprostima dugova i drugim vidovima pomoći)

ANEKS: INDEKS TRANSPARENTNOSTI JAVNIH PREDUZEĆA – LOKALNA JP I JKP (PETRA 2025)

Metodologija

Indeks transparentnosti PETRA je oruđe za merenje i ocenjivanje transparentnosti i rangiranje javnih preduzeća i preduzeća u državnom vlasništvu koje su zajednički osmislili organizacije Transparentnost Srbija i Transparency International Češke Republike. Prvi put je primenjeno u istraživanju 2019. godine. Drugi put je primenjeno 2021. godine sa malo promenjenim indikatorima, koji su potom zadržani i u ovom istraživanju.

Preduzeća se ocenjuju na osnovu 30 indikatora (indikatorskih pitanja), koji su podeljeni u četiri kategorije - Položaj preduzeća, Poslovanje, Procedure i Dostupnost podataka. Odgovori na indikatorska pitanja su traženi na sajtovima preduzeća i potom dopisima za verifikaciju. Ukoliko informacije nisu nađene ocena je 0, u slučajevima kada je informacija bila parcijalna, ocena je bila 1, a za informacije dostupne u celosti, dodeljivana je ocena 2.

Ovo su indikatori, po kategorijama:

A-Položaj (preduzeća)

1. Da li je na sajtu dostupan dokument koji jasno opisuje nadležnost (delatnost) preduzeća?
2. Da li je na sajtu dostupna jasna strategija preduzeća koja opisuje njegov cilj poslovanja/osnivanja i načine ostvarivanja strategije?
3. Da li je sproveden javni konkurs za izbor direktora?
4. Da li je na sajtu dostupan broj zaposlenih u preduzeću?
5. Da li su na sajtu dostupne osnovne informacije (imena, funkcije, kontakti) o menadžmentu (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?
6. Da li su na sajtu dostupni profesionalni CV-jevi menadžmenta (struktura menadžmenta zavisi od pravnog okvira)?
7. Da li su javno dostupni zapisnici sa sednica upravnih nadzornih i revizorskih tela preduzeća u proteklih 12 meseci?
8. Da li je na sajtu objavljen popis imovine (ili informacija o najvažnijim/najvrednijim delovima imovine - nekretnine, vozila i sl) preduzeća?

B - Poslovanje

9. Da li su na sajtu objavljeni kvartalni izveštaji o sprovođenju programa rada?
10. Da li je na sajtu objavljen godišnji plan/program rada preduzeća?
11. Da li je na sajtu objavljen godišnji izveštaj o radu preduzeća?
12. Da li je na sajtu objavljen cenovnik usluga koje pruža preduzeće?
13. Da li je na sajtu objavljen izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja za prethodnih 3-5 godina?
14. Da li su na sajtu objavljeni podaci o dugovima i kreditima preduzeća?
15. Da li su na sajtu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima preduzeća?
16. Da li je na sajtu objavljena informacija o politici naplate potraživanja preduzeća?
17. Da li je na sajtu objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu?
18. Da li su pozivi za javne nabavke objavljeni na sajtu?

19. Da li su obrazložene odluke o dodeli ugovora za JN objavljene na sajtu?

C - Procedure

20. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije?

21. Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa korišćenjem službenih automobila?

22. Da li je na sajtu objavljen pravilnik/vodič za uzbunjivanje/uzbunjivače?

23. Da li su na sajtu objavljeni podaci (kontakt) o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača?

D - Dostupnost podataka

24. Da li je na sajtu objavljen akt kojim se utvrđuje interna struktura preduzeća, broj zaposlenih i opis njihovih radnih mesta (sistematizacija)?

25. Da li je na sajtu objavljena obrazložena odluka o izboru/postavljenju direktora preduzeća?

26. Da li postoji posebna stranica (podstranica) na sajtu preduzeća, posvećena javnim nabavkama?

27. Da li su podaci o troškovima sponzorstava objavljeni na sajtu?

28. Da li su podaci o troškovima reklamiranja, konsultantskim uslugama i marketinga objavljeni na sajtu?

29. Da li su ugovori za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing objavljeni na sajtu?

30. Da li su ugovori za pravne usluge (namena, iznos i sl) objavljeni na sajtu?

Ocene su sabrane i podeljene sa teoretski maksimalnim brojem i na taj način je dobijen indeks koji zapravo predstavlja procenat od maksimalne moguće ocene.

Tokom prikupljanja podataka izvršena je i verifikacija - sva preduzeća su dopisom obaveštena o istraživanju, ukazano im je koje informacije nisu pronađene i pozvana su da dostave odgovor gde se informacije mogu pronaći u slučaju da su istraživači načinili previd (ili u slučaju da su u međuvremenu postavljene). Na ovaj dopis odgovorilo je 48 preduzeća, što je 79% JP i JKP iz uzorka.

NALAZI ISTRAŽIVANJA¹⁷

Preduzeća¹⁸ su rangirana po procentima od maksimalnog broja poena (0-100%), ali su svrstana i u pet kategorija - potpuno transparentna (81-100%), uglavnom transparentna (61-80,9%), delimično transparentna (41-60,9%), uglavnom netransparentna (21-40,9%) i netransparentna (0-20,9%).

U prvoj kategoriji se ne nalazi nijedno preduzeće, 15 ih je u drugoj a 30 u trećoj. Po osam su u dve najlošije kategorije. Prosečan broj poena je 46,6% što znači da je prosek u kategoriji „delimično transparentna“, u kojoj se i nalazi najveći broj JP iz uzorka. Najbolje rangirana lokalna javna preduzeća su Vodovod Leskovac sa 78,3% i JKP Dunav Veliko Gradište sa 75%.

¹⁷ Kompletно istraživanje nalazi se na [sajtu TS](#).

¹⁸ U daljem tekstu pojam “preduzeća” odnosi se, ako nije posebno naglašeno i na JP, JKP i preduzeća u državnom vlasništvu koja su pravno organizovana na drugi način (AD i sl).

Tabela broj 1: Opšte ocene transparentnosti

Ocena	Broj preduzeća	Procenat od ukupnog broja
Potpuno transparentna	0	0
Uglavnom transparentna	15	24,6%
Delimično transparentna	30	49,2%
Uglavnom netransparentna	8	13,1%
Netransparentna	8	13,1%

Pored dva najbolje rangirana, u kategoriji “Uglavnom transparentna” nalaze se i JKP Gradska toplana Užice, JKP Raška, Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd, JKP Vodovod Užice, JKP Parking servis Novi Pazar, Vodovod i kanalizacija Kragujevac, JKP Šumadija Kragujevac, JKP Gradska toplana Niš, JKP Putevi Raška, Beogradski vodovod i kanalizacija, JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad, JP Autoprevoz Kikinda i JKP Toplana Bor. Najlošije rangirana su JKSP Gradac iz Tutina sa 0%, i četiri JP koja nemaju svoj sajt iako zakon još od 2012. godine obavezuje preduzeća da pojedina dokumenta objavljuju na sajtu: JKP Ribariće Tutin (0%), JP PRC Relaks Kovačica i JKP Žitorađa sa po 3,3% i JP Naš stan Kovačica sa 5%.

Rangiranje (sa svim indikatorima) se nalazi u eksel tabeli [dostupnoj na sajtu TS](#), a ovde je predstavljen izvod sa rangom i ocenom (procentom od maksimuma):

Tabela broj 2: Pojedinačne ocene preduzeća

Preduzeće	Ocena	Preduzeće	Ocena	Preduzeće	Ocena
JKP Vodovod Leskovac	78.3%	Beogradske elektrane Beograd	53.3%	JP Kikinda	45.0%
JKP Dunav	75.0%	Gradsko stambeno Beograd	53.3%	JP Vodovod Surdulica	45.0%
JKP Gradska toplana Užice	71.7%	JKP Parking servis Sombor	53.3%	JKP Zelenilo Sombor	43.3%
JKP Raška	71.7%	JKP Novosadska toplana	53.3%	JP Toplana Kikinda	43.3%
Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd	70.0%	Mediana Niš	53.3%	JP za urbanizam i uređenje grada Prokuplje	41.7%
JKP Vodovod Užice	70.0%	JKP Parking servis Niš	53.3%	JP Vodovod Vranje	40.0%
JKP Parking servis Novi Pazar	70.0%	Potiski vodovod - TISZAMENTI VIZMUVEK DOO	53.3%	JKP Vodovod Bor	38.3%
Vodovod i kanalizacija Kragujevac	68.3%	JKP Gornji Milanovac	53.3%	JGSP Novi Sad	36.7%
JKP Šumadija Kragujevac	66.7%	JKP Čistoća Novi Sad	50.0%	JP za izgradnju opštine Gornji Milanovac	35.0%
JKP Gradska toplana Niš	65.0%	JKP Gradska čistoća Novi Pazar	50.0%	JKP Rasina	35.0%
JKP Putevi Raška	65.0%	JKP Komunalac Leskovac	50.0%	JP Sportski i poslovni centar Vojvodina Novi Sad	30.0%
Beogradski vodovod i kanalizacija	63.3%	JKP Komrad Vranje	50.0%	JKP Gradski vodovod Prokuplje	25.0%
JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad	63.3%	JP Komunalac	50.0%	JKP Gradska toplana Novi Pazar	23.3%
JP Autoprevoz Kikinda	61.7%	JKP Zelenilo Beograd	46.7%	JKP Parking servis Vranje	20.0%
JKP Toplana Bor	61.7%	Beograd put	46.7%	JP Komunalac	10.0%
JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus Niš	60.0%	JKP Gradska čistoća Beograd	46.7%	JKP Blace	6.7%
JKP Toplana Leskovac	60.0%	JKP Čistoća Sombor	46.7%	JP Naš stan	5.0%
JP Komunalac Kanjiža	60.0%	JKP Niskogradnja Užice	46.7%	JP PRC Relaks	3.3%
JP Urbanizam Kragujevac	55.0%	JP Toplana	46.7%	JKP Žitorađa	3.3%
JP za komunalne delatnosti Badnjevo	55.0%	JP Jedinstvo	46.7%	JKP Ribariće	0.0%
				JKSP Gradac	0.0%

Ako se prosečna ocena za svih 61 lokalno JP uključeno u ovo istraživanje poredi sa prosečnom ocenom 16 lokalnih JP iz uzorka 2021. godine (tada je u uzorku bilo 16 lokalnih i 17 republičkih JP), ona je za 11,5 procentnih poena (oko 20% u relativnom odnosu) lošija. Pošto, međutim, uzorci nisu identični, ako se poredi samo preduzeća koja su bila u uzorku u oba istraživanja, njih 12, ostvaren je mali rast – sa 57,3% u 2021. na 59,4% u ovom ciklusu.

Tabela broj 3: Poređenje istraživanja PETRA 2025-2021-2019

Preduzeće	Ocene PETRA 2025	Ocene PETRA 2021	Ocene PETRA 2019	Realni rast ocene 2025/2021	Nominalni rast ocene
Gradsko saobraćajno preduzeće Beograd	70.0%	63.3%	56.8%	10.6%	6.7%
Beogradski vodovod i kanalizacija Beograd	63.3%	66.7%	62.5%	-5.0%	-3.4%
Beogradske elektrane Beograd	53.3%	56.7%	50.0%	-5.9%	-3.4%
JKP Gradska čistoća Beograd	46.7%	60.0%	56.8%	-22.2%	-13.3%
JKP Vodovod i kanalizacija Novi Sad	63.3%	71.7%	60.8%	-11.7%	-8.4%
JKP Čistoća Novi Sad	50.0%	38.3%	35.1%	30.5%	11.7%
JKP Novosadska toplana	53.3%	51.7%	55.4%	3.2%	1.6%
Vodovod i kanalizacija Kragujevac	68.3%	65.5%	65.7%	4.3%	2.8%
JKP Šumadija Kragujevac	66.7%	60.0%	62.2%	11.1%	6.7%
Mediana Niš	53.3%	55.0%	51.4%	-3.0%	-1.7%
JKP za vodovod i kanalizaciju Naissus Niš	60.0%	40.0%	47.3%	50.0%	20.0%
JKP Gradska toplana Niš	65.0%	58.3%	60.8%	11.5%	6.7%
Prosek:	59.4%	57.3%	55.4%	3.8%	2.2%

U poređenju gradova, najbolji prosek ima Veliko Gradište, koje je međutim, imalo samo jedno (jedino) JP u uzorku.

Tabela broj 4: Prosečna transparentnost preduzeća po gradovima

JLS	Prosek PETRA 2025	Prosek PETRA 2021
Veliko Gradište	75.0%	
Raška	68.3%	
Kragujevac	63.3%	62.8%
Užice	62.8%	
Leskovac	62.8%	
Niš	57.9%	51.1%
Kanjiža	56.7%	
Negotin	55.0%	
Beograd	54.3%	61.7%
Kikinda	50.0%	
Bor	50.0%	
Bečej	48.3%	
Sombor	47.8%	
Novi Pazar	47.8%	
Novi Sad	46.7%	53.9%
Surdulica	45.0%	
Gornji Milanovac	44.2%	
Vranje	36.7%	
Brus	35.0%	
Prokuplje	33.3%	
Kladovo	28.3%	
Blace	6.7%	
Kovačica	4.2%	
Žitorađa	3.3%	
Tutin	0.0%	

Druga je Raška, koja je u uzorku imala dva JP a treći Kragujevac koji je bio zastupljen sa tri JP. Na dnu se opštine čija JP nemaju sajtove. Kada se posmatraju četiri grada čija JP su bila u uzorku i 2025. i 2021. godine, vidi se da su Kragujevac i Niš popravili prosek, dok su Beograd i Novi Sad lošiji nego pre četiri godine.

Od pojedinačnih indikatora, prosek iznad 80% (kategorija „Potpuno transparentno“) zabeležen je kod njih pet koji se odnose na dokumente i podatke čije je objavljivanje obavezno po zakonu. Istovremeno, zabrinjavajući je podatak da je za nekoliko indikatora koji takođe obuhvataju zakonske obaveze (poput objavljivanja profesionalnih radnih biografija direktora i članova nadzornih odbora, objavljivanja programa rada i periodičnih izveštaja o realizaciji programa poslovanja) prosek ispod 70%, što znači da trećina preduzeća iz uzorka ne ispunjava svoje obaveze.

Kada se pređe na polje viših standarda i objavljivanja informacija i dokumenata koja nisu obavezna, prosek je daleko lošiji. O takvom odnosu prema transparentnosti svedoči i nekoliko odgovora na dopise za verifikaciju podataka, u kojima su JP navodila da dokumenti koje istraživači TS nisu našli na sajtu zaista nisu objavljeni jer ih na to ne obavezuje Zakon o JP.

Jedan odgovor bio je specifičan – JKP Zelenilo Sombor je odgovorilo da se traženi dokumenti (zapisnici sa sednica nadzornog odbora, cenovnik usluga, podaci o novčanim potraživanjima sa iznosima dugova najvećih dužnika i akt kojim je regulisana politika naplate potraživanja - reprogram, otpis kamata, dugova i sl) ne mogu pronaći na sajtu „**zbog toga što ista predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu internih akata JKP Zelenilo Sombor, osim cenovnika usluga koji nije poslovna tajna i koji će biti objavljen, odmah po otklanjanju grešaka u funkcionisanju sajta**“. Pet meseci nakon ovog odgovora, cenovnik nije nađen na sajtu JKP.

Prosek je najlošiji kod indikatora koji ocenjuju objavljivanje zapisnika sa sednica nadzornih tela preduzeća i podataka o novčanim potraživanjima (sa spiskom najvećih dužnika). Takođe, indikatori o objavljivanju ugovora za pravne usluge i usluge reklamiranja daju lažnu sliku jer su pozitivno ocenjena JP koja uopšte nisu zaključivala takve ugovore (nisu mogli biti ocenjeni negativno zbog toga što nisu objavili dokumente koji ne postoje), a zapravo nijedno JP ne objavljuje ugovore.

Tabela broj 5: Prosečne ocene po indikatorima

Broj ind.	Indikator	Prosečna ocena
26	Da li postoji posebna stranica (podstranica) na sajtu preduzeća, posvećena javnim nabavkama?	88.5%
4	Da li je na sajtu dostupan broj zaposlenih u preduzeću?	83.6%
28	Da li su podaci o troškovima reklamiranja, konsultantskim uslugama i marketinga objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće nema ove troškove)	83.6%
5	Da li su na sajtu dostupne osnovne informacije (imena, funkcije, kontakti) o menadžmentu - direktoru i članovima NO?	80.3%
12	Da li je na sajtu objavljen cenovnik usluga koje pruža preduzeće?	80.3%
10	Da li je na sajtu objavljen godišnji plan/program rada preduzeća?	76.2%
9	Da li su na sajtu objavljeni kvartalni izveštaji o sprovođenju programa rada?	70.5%

17	Da li je na sajtu objavljen plan javnih nabavki za tekuću godinu?	67.2%
1	Da li je na sajtu dostupan dokument koji jasno opisuje nadležnost (delatnost) preduzeća? (statut)	66.4%
6	Da li su na sajtu dostupni profesionalni CV-jevi menadžmenta - direktora i članova NO?	63.9%
27	Da li su podaci o troškovima sponzorstava objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće ne dodeljuje sponzorstva)	60.7%
14	Da li su na sajtu objavljeni podaci o dugovima i kreditima preduzeća?	59.0%
24	Da li je na sajtu objavljen akt kojim se utvrđuje interna struktura preduzeća, broj zaposlenih i opis njihovih radnih mesta (sistemizacija)?	59.0%
2	Da li je na sajtu dostupna jasna strategija preduzeća koja opisuje njegov cilj poslovanja/osnivanja i načine ostvarivanja strategije? (osnivački akt, strategija, višegodišnji program poslovanja)	58.2%
11	Da li je na sajtu objavljen godišnji izveštaj o radu preduzeća?	55.7%
8	Da li je na sajtu objavljen popis imovine (ili informacija o najvažnijim/najvrednijim delovima imovine - nekretnine, vozila i sl) preduzeća?	49.2%
3	Da li je sproveden javni konkurs za izbor direktora?	44.3%
13	Da li je na sajtu objavljen izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja za prethodnih 3-5 godina?	37.7%
21	Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa korišćenjem službenih automobila? (zahtev nakon uvida, u okviru verifikacije)	34.4%
22	Da li je na sajtu objavljen pravilnik/vodič za uzbunjivanje/uzbunjivače?	31.1%
20	Da li je na sajtu objavljen i postoji li individualna politika (pravilnik) preduzeća u vezi sa troškovima reprezentacije?	30.3%
29	Da li su ugovori za reklamiranje, konsultantske usluge i marketing objavljeni na sajtu? (ili je dostupna informacija da preduzeće nema ove troškove)	27.9%
18	Da li su pozivi za javne nabavke objavljeni na sajtu?	23.0%
19	Da li su obrazložene odluke o dodeli ugovora za javne nabavke objavljene na sajtu?	18.0%
16	Da li je na sajtu objavljena informacija o politici naplate potraživanja preduzeća?	11.5%
30	Da li su ugovori za pravne usluge (namena, iznos i sl) objavljeni na sajtu?	11.5%
23	Da li su na sajtu objavljeni podaci (kontakt) o osobi zaduženoj za postupanje sa prijavama uzbunjivača?	9.8%
25	Da li je na sajtu objavljena odluka o izboru/postavljenju direktora preduzeća?	8.2%
7	Da li su javno dostupni zapisnici sa sednica nadzornih tela preduzeća u proteklih 12 meseci?	6.6%
15	Da li su na sajtu objavljeni podaci o novčanim potraživanjima preduzeća?	2.5%

